

מכון אבשלום

שנת הלימודים תשפ"א



מכון אבשלום

המכון הראשון ללימודי ארץ ישראל

עמותה רשומה מיסודה של הסתדרות העובדים הכללית החדשה



ההסתדרות

הבית של העובדים בישראל

ידיעון תשפ"א

פיתוח וכתיבת תכניות לימוד
איילה מזרחי

כתיבה ועריכת הידיעון
איילה מזרחי

ריכוז ותיאום תכניות
חגית דורפמן

הפקת הידיעון
חגית דורפמן, אירית וינרבה

עיצוב גרפי
סטודיו האוזר

סייעו ותרמו להפקת הידיעון
עדי אטקין, ורד אלטובסקי, חוה בוברוב,
אורית דה שיין, רענן וולוסקו, ליאורה זך,
מארי מלכה ביבי, הדס מלצר דקל, מירה ניה

תודות לצלמי, לחונכי, לתלמידי, למתנדבי
ולידידי ובוגרי המכון.

חברים יקרים,

מקווה כי אתם בטוב ושגרת יומכם נשמרת. מכון אבשלום פועל מזה 67 שנה, וראה תקופות רבות. גם היום בתקופה זו של חוסר וודאות, אנו שוקדים על מתן מענה במציאות משתנה תדיר ועושים ככל שביכולתנו לקיים שגרה מבורכת.



התכנים המוצגים בידיעון לפניכם מלמדים על חשיבה עמוקה של צוות המכון העושה ימים כלילות כדי לתת מענה בזמן אמיתי לרחשי ליבכם תוך התייחסות והתחשבות בתקופה הסוערת של ימינו. הועד המנהל בראשותי ימשיך לעשות כל שביכולתו על מנת להרחיב את הפעילויות בכמות ובאיכות, ובאמצעים שונים ומגוונים.

אני מבקש להודות לכל העושים במלאכה על המסירות והמקצועיות שהביאונו עד הלום. כמו כן, לא נשכח את המתנדבים הרבים שמסייעים בכיתות הלימוד ובסיוורים הרבים.

בברכה,
משה סמיה
יו"ר הועד המנהל

שלום רב,

מקווה ששלומכם ובריאותכם טובה, כמו כולם גם אנו מקווים שהתקופה הקשה של "מגפת הקורונה" תחלוף בקרוב ונחזור לפעילות המכון כפוף להנחיות משרד הבריאות. אנו שמחים להציג בפניכם את המגוון הרחב של תכניות הלימוד של מכון אבשלום לשנת הלימודים תשפ"א הכוללות קורסים והרצאות בשילוב סיורים ומחנות לימוד ייחודיים מתחום לימודי ארץ ישראל.



מכון אבשלום צבר מוניטין וניסיון רב בהקניית לימודי ארץ ישראל, המוגשות ע"י מיטב המרצים, החוקרים והמדריכים המובילים בתחומם. מכון אבשלום מקיים פעילות גם בישובים שונים ובמקומות עבודה. במכון קהל מתעניין ואיכותי הנהנה ממסגרות לימוד ייחודיות, המעניקות ללומדים חוויה אינטלקטואלית וחברתית.

למכון אבשלום צוות מסור של עובדים, מתנדבים וחונכים, הקשובים לצורכי התלמידים. ברצוני להודות לגב' איילה מזרחי, מנהלת תכניות הלימודים על פיתוח התכניות, כתיבה ועריכת ידיעון זה. הנכם מוזמנים לבקר באתר המכון ובדף הפייסבוק, אשר יספקו לכם מידע אודות מגוון הפעילויות המוצעות וכן ידיעון לשנת תשפ"א. בואו להצטרף אלינו ולאלפי תלמידים מרוצים.

באיחולי שנת לימודים פורייה ומהנה,

פיני שומר
מנכ"ל המכון

9-8	מכון אבשלום - מי אנחנו?
11-10	תכניות ערב - לימודי ארץ ישראל
13-12	נהלי הרשמה
15-14	שנה א' - מניחים יסודות
17-16	שנה ב' - עוד לא תמו כל פלאיך
19-18	שנה ג' - ארץ עמים רבים
21-20	הוזים, חולמים ומגשימים - מבית לאומי למדינת ישראל
23-22	ישראל - להסתכל למציאות בעיניים
25-24	לימודי ערב - לדעת ארץ
27-26	נהלי הרשמה
	לדעת ארץ - סמסטר א'
28	יהודי אשכנז - זמנים חדשים / הממלכה הצלבנית הראשונה
29	הקסם שבבריאה / תולדות האמנות במבט עכשווי
30	בין אסיה לאירופה - מדרך המשי לעולם גלובלי / בין הסהר לצלב
31	רבי משה בן מימון - פילוסופיה, תיאולוגיה או מטא-פילוסופיה
32	מדינות המפרץ - משבר זהות? / המוזות לא שותקות
33	גבר ואשה בחדר העריכה - הזוגות הגדולים של דתות אברהם / אל מסתרי היקום מן הירח ועד המפץ הגדול
	לדעת ארץ - סמסטר ב'
34	מהפאב לצלחת - גילויים חדשים על תרבות האוכל והשתייה במערב / תולדות המזרח הקדום: מסופוטמיה
35	זמן ומרחב - השאלות הגדולות בפילוסופיה / "אוי ארצי מולדתי, את הולכת פייפן" - סוגיות בוערות
36	חידה ושמה הודו / ההיסטוריה הגלויה והסודית של יהודי החצר
37	הזיכרון הקולקטיבי של הסכסוך הישראלי-פלסטיני
38	מבנה ותפקיד המוח / היצירות האחרונות של המאסטרס הגדולים
39	המלחמה הקרה / סין תמונת מצב
41-40	לימודי בוקר - חגיגה של יום בשבוע
42	נהלי הרשמה
43	ציפורים בראש - סדנת תצפיות בציפורים
45-44	תנ"ך ומלואו
47-46	אימפריות נופלות וקמות - ארץ ישראל בימי רומא וביזנטיון
49-48	תבל ומלואה - אשנב ועוד אחד
51-50	אסיה - פנים רבות לה
53-52	רק בגלל הרוח - "לצאת מהקופסה"
55-54	התקופה הקלאסית - יוון ורומא
57-56	בטבע שלנו
59-58	Land of Israel Studies
61-60	האנושות - צעדים ראשונים...
63-62	מדינה קמה בסערה - עשורים ראשונים (1948-1956)
65-64	הרנסנס - לידה מחדש
67-66	המלחמה הקרה

69-68	שישי במכון - לסגור את השבוע, לפתוח את הראש
71-70	נהלי הרשמה
72	ארץ ישראל - על קצה המזלג
73	תור הזהב של יהודי ספרד
74	אצלנו בשכונה... - מזרח תיכון בהתהוות מתמדת
75	מה חדש? מוח, רפואה והאדם הרשתי
76	נופים ואתרים
77	בעקבות סיפורים ואנשים...
78	זמן תרבות - המוזות לא שותקות
79	זמן אמנות - סיורי גלריות
80	גוזלים - סדנת תצפיות בציפורים
81	יש לי ציפור קטנה בלב - סדנת תצפיות בציפורים
82	על קו הגבול - תל אביב ושכנותיה
83	ראיתי ציפור רבת יופי - סדנת תצפיות בציפורים
85-84	שביל ישראל - נפגשים בשביל ישראל
87-86	נהלי הרשמה
88	שביל ישראל - מקטע 1 - מארץ פלגי מים ועד למחוזות הגליל
89	שביל ישראל - מקטע 2 - הכרמל, מישור החוף ומבואות ירושלים
90	שביל ישראל - מקטע 3 - שפלת יהודה, צפון הנגב ומדבר יהודה
91	שביל ישראל - מקטע 3 - בצעד קל - שפלת יהודה, צפון הנגב ומדבר יהודה
93-92	שביל ישראל - מקטע 4 - ארץ המכתשים ומזרח הנגב
94	שביל ישראל - מקטע 5 - הערבה והרי אילת
95	שביל ישראל - מקטע 5 - בצעד קל - הערבה והרי אילת
97-96	משביל לשביל - לא נפסיק ללכת
99-98	נהלי הרשמה
100	אל המרחבים / במשעול בלב שדות
101	בשביל הכיף / מנפלאות הארץ
102	עוד ועוד לצעוד / תוצרת הארץ
103	שביל בצד / שבילי חמד
104	בשביל הנשמה / שביל הסנהדרין ושביל מים אל ים
105	יש פרחים שעד אינסוף...
107-106	עם הפנים לקהילה - חוגים לידיעת הארץ
109-108	מרכז לימודי חיפה
110	מרכז לימודי נהריה
111	מרכז לימודי שדרות
112	מרכז לימודי ראשל"צ
113	שיתופי פעולה
114	סביבתנו
115	קורס מורי דרך
117-116	נהלי המכון - ביטולים והחזרים
119-118	ממשיכים לטייל - גם בקיץ!
120	שינוי כללי המשחק - בשיתוף עם המכון למחקרי בטחון לאומי
121	התנדבות למען הקהילה

מכון אבשלום

מוסדות העמותה

יו"ר הועד המנהל: מר משה סמיה

הועד המנהל: עו"ד אופיר אלקלעי, מר מולי דור, פרופ' אביבה חלמיש, מר משה סמיה, מר יחזקאל פוזננסקי, עו"ד יחיאל שמיר

חברי האסיפה הכללית: מר אלון אורלי, מר אהרון ברנע, רו"ח חיים קינן

הועדה האקדמית: יו"ר - פרופ' אביבה חלמיש, גב' גליה דורון, ד"ר מיכל יערי, פרופ' אייל נוה

סגל המכון

מנכ"ל: פני שומר

מנהלת תכניות הלימוד: איילה מזרחי

רכזי פעילות ומגמות לימוד

רכזת המגמה ללימודי א": עדי אטקין
רכזת מנהל וארגון: ורד אלטובסקי
רכזת לדעת ארץ וחוגים: אורית דה שיין
רכזת תכניות לימוד: חגית דורפמן
רכז שיש במכון: רענן וולסקו
רכזת שביל ישראל ומשביל לשביל: ליאורה זך
רכזת שיווק: מארי מלכה ביבי
רכזת לימודי בוקר: מירה ניר

בעלי תפקידים אחרים

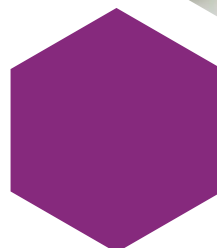
ניהול אתר האינטרנט ודף הפייסבוק: דני ברונשטיין
טכנאי מחשבים: פרוספר פדידה
ניהול משק המכון (בהתנדבות): משה שמידלר

שירות לקוחות וצוות המזכירות

חוה בוברוב, אירית וינרבה, הדס מלצר דקל

מתנדבים

אסתי אדלר, עדנה ביק, דוד דשא, גדי היים, סו וכמן, ורדה מנדס, סמדר עדות, נחמה שגב



מרצי ומדריכי המכון

קליפשטיין אפרת	ד"ר מטרני קרן	גספר דני	עו"ד אבוהב עידן
ד"ר קציר מאיה	מיטשניק גדעון	פרופ' גפני ידידיה	ד"ר אבימל גלית
ד"ר קרטין אמנון	ד"ר מייסלס גוסטב	פרופ' גרוסמרק ציונה	אביסר רונה
קריב דביר	מלכה חיים	ד"ר גת שמעון	אבניאון יואב
ד"ר רגב אסף	מנוליס אילן	דביר איתמר	אבסדזה נינו
רגב עופר	ד"ר מעוז מויש	דביר בתיה	אברג"ל חיליק
ד"ר רוזן שי	ד"ר מרום אסף	ד"ר דגן עמית	אברהם יריב
ד"ר רוטנברג אריה	פרופ' נווה אייל	ד"ר דון אריה	אהרוני עמית
ד"ר רוטמן אדולפו	ד"ר נוטקביץ דב	דורון גליה	אהרוני רמי
רז טל	ד"ר נוי יצחק - נוישטט	ד"ר דורון רביד	אוליאל אברהם (אולי)
רחמילביץ בתיה	נחום גלי (יגאל)	דקס יובל	אורטל ניר
ריינשטיין זיו	נינוה יוסי	דרור איציק	ד"ר אורן מיכל
רילסקי זאב	ד"ר נץ-צנגוט רפי	ד"ר הופמן רונן	אורפז איילת
ד"ר שבטיאל ינון	נתן אפרת	ד"ר הורוביץ רועי	אזולאי חנן
ד"ר שגיב נחום	סגל אבי משה	הילגר נפתלי	אידלברג איילת
ד"ר שהם-קראוס אושי	עו"ד סגל יעקב (קובי)	הירשפלד יונתן	ד"ר אלבג רוחמה
שוורץ חוה	ד"ר סימון דני	הלפרין אלון	אלדובי אור-לי
שוחרט הראל	פרופ' סימון עמוס	הרני יסכה	אלכסנדרוני זיו
שופמן אלה	ד"ר סינס טל	הרצליך אביב	אלמקייס יאיר
שטרן יוני	פרופ' סינקלר דניאל	פרופ' וייכרט רפי	ארד ישראל
שמואלי סטפמן אסתר	סער ערן	ויינגרטן איציק	ארז אריאלה
פרופ' שנאן אביגדור	ד"ר עובדיה ירון	ורדי מואב	אשכולי שלי
ד"ר שניצר מרב	ד"ר עידן אשר	זהבי עטר	בולוס נוהא
שניר מודי מרדכי	עלוני רועי	זהר שמעון	ד"ר בורנשטיין אריה
תירוש ערן	ד"ר עמיצור חגי	זונדר אורן	בייטנר שי
תמיר עמי	עפרי דן	ד"ר זיו אפי	בירן רעות
	ד"ר פאנטאלקין אלכסנדר	זיק מוטי	ד"ר בלסלב ירון
	עו"ד פוגל רון	ד"ר זלדס דניאל	בן חורין אריק
	פוזננסקי חזי	זלצר הראל	בן נריה ברוך
	פוקס אורן	זרטל איריס	ד"ר בן צבי גלעד
	ד"ר פורטוגלי עדיאל	פרופ' חלמיש אביבה	ד"ר בן-נון יגאל
	פיינרמן אוריאל	חרמץ משה	בנקר ערן
	ד"ר פירסט בני	טלבי רועי	ד"ר בר שי
	ד"ר פלד ענת	יגל שי	ד"ר בראל צבי
	פרי שרית	עו"ד יהב דוד	ברוקשטיין אביבית
	פרידלנד אירנה	פרופ' יסיף עלי	ברטמן ארז
	צור תום	יעקבסון יותם	בריר עידן
	צחור יגאל	ד"ר יערי מיכל	ברק דורית
	ד"ר ציון עודד	כנעני ליאור	ברק מרב
	ד"ר צימט רז	כץ יהודה	ד"ר גואטה ענת
	קאפח אבשלום	לוטן אילן	גולדברג יוסי
	קושניר מורן	ד"ר לוטן אלון	גור אריה אלון
	קייזר סוטון שירלי	ד"ר לוטן שלמה	גורי יעל
	קינן ניר	לוי פלג	גלילי הילה
	ד"ר קלו מירב	ד"ר לינדר ירקוני שולי	גלילי לילי
	קליבנוב אלון	ד"ר לרמן ערן	ד"ר גן אלון

מכון אבשלום - מי אנחנו?

מנהלי המכון

פרופסור שמואל אביצור ז"ל - מייסד המכון ומנהלו הראשון (1953-1973). שימש כנשיא עמותת מכון אבשלום מיום הקמתה.
גבריאל הורוביץ - מנהלו השני של המכון (1973-2004).
פיני שומר - מנהל המכון משנת 2004.

תחומי פעילות המכון

- ✓ הוראה והעשרה בכל הנושאים הנוגעים לידיעת הארץ.
- ✓ פרסומים שונים בתחומי פעילות המכון.
- ✓ קידום ועידוד חוגים לידיעת הארץ ברחבי ישראל.
- ✓ סיוע בקיומם של חוגים ברחבי הארץ ובמקומות עבודה מגוונים.

מקום הפעילות

מכללת לוינסקי לחינוך, ת"א.

* במקרה של חוסר בחדרי לימוד מתאימים תועבר חלק מהפעילות למקומות לימוד חלופיים.

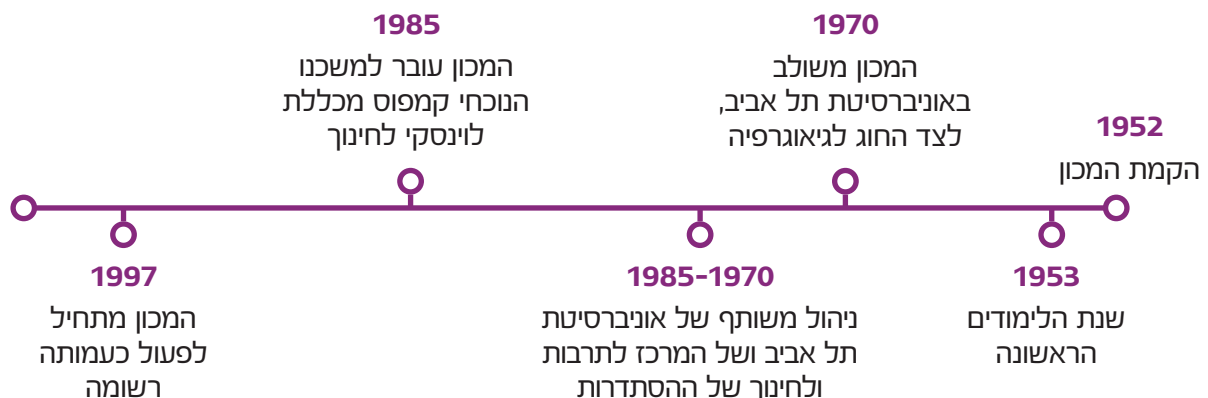
המכון לידיעת הארץ ע"ש חיים אבשלום הוא מפעל ייחודי בקרב מוסדות ההשכלה בארץ. פעילות המכון מהווה חוויה רב חושית - דרך הראש, דרך הלב ודרך הרגלים! הלימודים במכון מקיפים ורחבים וזאת מתוך כוונה לקרב את הלומדים לארץ ישראל על כל רבדיה, נופיה, עברה ועתידה. לימודי הליבה מתמקדים בארץ ישראל על כלל היבטיה: היסטוריה, טבע, גיאוגרפיה, ארכיאולוגיה, חברה וכן נושאי העשרה מתחומים כמו: ספרות, אמנות ותרבות, מדעים ועוד. בנוסף, המכון עוסק גם בלימודי עולם ותרבויות, תוך מתן דגש על אגן הים התיכון בזיקה לארץ ישראל. הלימודים מועברים בצורה חווייתית ובאווירה פתוחה ונעימה וזאת מבלי לגרוע מאיכות ההוראה וממשמעותה. בנוסף במכון מתקיימים סיורים רבים, המשלימים את חווית ההוראה ומעניקים ממד רחב ומקיף לנושאים הנלמדים.

מכון אבשלום - רקע

המכון נוסד בשנת 1952, במסגרת ההסתדרות הכללית ובסתיו 1953 פתח את שעריו לתלמידיו הראשונים. מאז מלווה המכון את המדינה והחברה הישראלית ומתאים עצמו לשינויים המתרחשים בה. המכון נסמך על הידע שנצבר בין כתליו ומוסיף ללא הרף נושאים וקורסים מעניינים להיצע הקיים.

המכון קרוי על שמו של חיים אבשלום פרידמן (1890-1952) שהיה ממעצבי הפעילות התרבותית בארץ ישראל בכלל ובקרב ציבור העובדים בפרט, ותרם רבות להקניית ידיעת הארץ וקידום נושא זה.

תחנות בפעילות מכון אבשלום





ייחודו של מכון אבשלום

תכניות לימודים עשירות ומקיפות • מיטב המרצים והמדריכים
 • אווירה נעימה ומשפחתית • קהל מתעניין ואיכותי • שילוב בין
 לימודים להנאה • סיורים מרתקים ומגוונים הכוללים מחנות
 לימוד (קמפוסים) ייחודיים • שפע פעילויות ואירועים





תכניות ערב

לימודי ארץ ישראל

ימי חמישי



תכניות ערב - לימודי ארץ ישראל

חווייה ארץ ישראלית

מבנה התכנית

230 שעות, 48 הרצאות ו-3 סיורים (כולל הדרכה, תחבורה וכניסות לאתרים).

תנאי קבלה

למגמה יתקבלו בעלי השכלה של 12 שנות לימוד לפחות וכומר גופני ברמה המאפשרת השתתפות בסיורים. בנוסף, נקיים עם המועמדים שיחת תיאום ציפיות.

מידע כללי ונהלי המגמה

המגמה ללימודי ארץ ישראל מציעה לשוחרי ידיעת הארץ את המיטב והמרב - בכל תחום. אצלנו תוכלו לרכוש ידע מעמיק, שיטתי ומקיף במגוון נושאים העוסקים בארץ ישראל - היסטוריה, טבע, גיאוגרפיה ועוד.

תעודת סיום הלימודים

תלמיד שיעמוד בכל חובות הלימודים וישתתף בסיורים ובמחנות הלימוד כנדרש, יהיה זכאי לקבל תעודת בוגר מכון אבשלום, בתום שלוש שנות הלימוד.

מתכונת הלימודים

לימודי התכנית מתקיימים בימי חמישי בין השעות 18:00 - 21:30, במשך שלוש שנים.

שכר הלימוד

4,300 ₪ לשנת לימוד אחת, צמוד למדד אוקטובר 2020 (אך לא פחות ממחיר הקרן).

המחיר כולל שלושה סיורים בני יום ואינו כולל תשלום עבור מחנות הלימוד.

ניתן לשלם בכרטיס אשראי בשמונה תשלומים צמודי מדד.

הנחות*

5% הנחה לחברי הסתדרות העובדים הכללית החדשה עם הצגת כרטיס חבר.

12.5% הנחה לכל אחד מבני זוג הלומדים יחד במגמה. לחברי קרן ידע לאקדמאים במדעי החברה והרוח קיימת אפשרות להכרה בתכניות הקורס - לפרטים נא לפנות לקרן.

דמי הרשמה: 90 ₪ (יש לשלם בנפרד).

* ההנחות הן לתלמידים הלומדים בתכנית לימודים מלאה בלבד.

סיורים חד יומיים - דרגה קלה-בינונית

בכל שנה יתקיימו שלושה סיורים בני יום אחד. הסיורים ימחישו את החומר התיאורטי הנלמד בכיתה וייערכו בהדרכתם של מיטב המדריכים. הסיורים מעניקים לבוגרים מסגרת אינטלקטואלית וחוויה חברתית בלתי נשכחת!

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.

נושאי הלימוד

גיאוגרפיה, היסטוריה, פילוסופיה, ארכיאולוגיה, גיאולוגיה, הצומח והחי בארץ ישראל, דתות ומיעוטים, לימודי המזרח התיכון ופרקי אקטואליה.



ביטול הרשמה והחזר כספי

יש להודיע להנהלת המכון בכתב על ביטול ההרשמה.

- * אין כפל הנחות.
- * הנהלת המכון שומרת לעצמה את הזכות להכניס שינויים בתכנית הלימודים והסיוורים.
- * השלמת סיורים ראו עמוד 117.
- * ביטול הרשמה והחזר כספי ראו עמוד 117.
- * **לנרשמים עד לתאריך 5.9.20 (כולל) תנתן הנחה של 150 ₪.**
- * ט.ל.ח

תכנית לימודים רב שנתית - לימודי ארץ ישראל

מדי שנה מתקיימים בין שניים לשלושה מחנות לימוד (קמפוסים) - בחורף, באביב ובקיץ. הקמפוסים מתקיימים בהתאם לעונות השנה - בחורף מגיעים אל המדבר הרוגש, באביב לאזורי פריחה מרהיבים, ובקיץ אל הים וכפרי הנופש.

* חלה חובת השתתפות בשני קמפוסים לפחות בכל שנת לימוד כדי להיות זכאים לתעודת בוגר מכון.

תכנית הקמפוסים המוצעת לשנת תשפ"א

קמפוס חורף - בקעת באר שבע
קמפוס אביב - נהריה/צפת
קמפוס קיץ - ירושלים

למה כדאי להירשם?

- חוויה חברתית יחידה מסוגה • מגמה שהיא בית למשתתפים בה
- מסגרת לימודית עשירה ומרתקת • סיורים וקמפוסים חווייתיים
- כי עם הצלחה לא מתווכחים!



מרצים: ד"ר מיכל אורן, ד"ר שי בה, בתיה דביה, גליה דורון, יסכה הרני, מוטי זיק, ד"ר דני סימון, ד"ר עודד ציון

התכנית העיונית

ראשית האסלאם

הקורס סוקר את היסודות ההיסטוריים, הפוליטיים והמחשבתיים של דת האסלאם אז והיום. נעסוק בעיקרי ההלכה, התיאולוגיה והאמונה ונסקור את הפילוגים והפיצולים בתוך האסלאם ואת יחסה של דת האסלאם לדתות האחרות. נתעמק גם בסוגיית האסלאם המודרני הרדיקלי ויחסו אל המערב. **בין הנושאים:** תקופת הח'ליפים הראשונים ותקומתה של אימפריית האסלאם; הקוראן - ספר הספרים: מבנה הספר, תוכנו ומוטיבים עיקריים; פילוגים וסיעות - סונה, שיעה ודרוזים.

עולם החי של ארץ ישראל

הקורס עוסק בחולייתנים של ישראל בנופיהם הטבעיים. נערוך היכרות עם הקבוצות ועם הביולוגיה, האקולוגיה וההתנהגות של מינים נבחרים תוך שימת דגש על בעיות שמירת טבע ודרכי ההתמודדות עמן. **בין הנושאים:** דו-חיים וזוחלים - מבוא, גלגול, לטאות ואחרים; נחשי ישראל; עופות - קינון, דגירה וטפילות; יונקים - הטורפים של ישראל; שוכני המצוקים.

ראשית ההתיישבות בארץ ישראל

מתי החלו לעבוד אדמה בארץ ישראל? 'עבודת האדמה וגאולת הארץ': מנחלת שבעה לפתח-תקווה; מושבות הישוב הישן - חזון ומציאות; מושבות חובבי-ציון ותנועת ביל"ו; הברון רוטשילד נחלץ לעזרת המושבות; פעילות חברת יק"א במזרח הגליל התחתון.

יהדות פולין בין שתי מלחמות העולם משואה לתקומה

מעל שלושה מיליון יהודים חיו בפולין בין שתי מלחמות העולם. פולין, הייתה באותן שנים ערש ינקותה של פוליטיקה יהודית ייחודית, ובה נרקמה תת התרבות המהפכנית בדמות תנועות הנוער היהודיות. כ-90% מיהודי פולין נספו בשואה, אך ניסיונות שארית הפליטה היהודית לשקם את חייה בפולין עלו בתוהו. ההיסטוריה של מאות שנות יחסי יהודים-פולנים, ידעה עליות ומורדות, ובעשור השני של המאה ה-21, הגיעה לנקודת שפל עמוקה. **בין הנושאים:** התגבשותו של הקיבוץ היהודי בפולין; שינויים ותמורות בצביון יהדות פולין; כעוף החול שמת בשריפה וקם לתחייה; אקורד אחרון.

נוף ארץ ישראל והתהוותו

הקורס יעסוק בגיאולוגיה תוך השמת דגש על הגיאולוגיה של א"י. נלמד על דרך היווצרותם של סלעי ישראל, החל מן השלב בו ים התטיס הקדמון כיסה את פני הארץ, ועד לשלב של התרוממות קרקעית הים וחשיפת ישראל לכוחות הבליה של המים, הרוח וכד'. **בין הנושאים:** דרך היווצרותם של תאי מגמה והרי געש; כיצד נוצרה רמת הגולן; התפרצויות געשיות לאורך ההיסטוריה האנושית; כוחות החיצוניים המשנים את נופי כדור הארץ ועוד.

התגליות החשובות בארכיאולוגיה של ארץ ישראל

במהלך קורס זה נכיר את החברות האנושיות השונות שחיו ופעלו בארץ ישראל מן התקופות הפרה-היסטוריות הקדומות ועד סוף תקופת בית ראשון. נלמד להבין את משמעות הממצא הארכיאולוגי ואת הסיפור האנושי שעומד מאחורי ממצא אלם זה. **בין הנושאים:** "המהפכה החקלאית"; "המהפכה העירונית הראשונה"; עולמם של חרשי המתכת הראשונים - התקופה הכלקוליתית; תקופת הברונזה המאוחרת - ארץ כנען תחת שלטון מצרים; הארכיאולוגיה בעימות עם המקרא - מהי תקופת ה"כיבוש" וההתנחלות?

זוגיות וחיי משפחה בתנ"ך

הקורס יעסוק בסוגיות היסוד שבספרות המקראית וידון בסיפורי הבריה, בדמויות ובשאלות של מנהיגות ועימותים בין נביא לבין מלך ונתמודד עם הבדלי הגישות שבין פרשנות מסורתית לגישות ביקורתיות. **בין הנושאים:** "בראשית ברא..." מדוע שני סיפורי בריאה? אברהם אבי האומה - פרשת "לך לך"; עקדת יצחק; משה - קיום לדמותו של מנהיג; מבית אב לממלכה: בין שמואל לשאול.

הנוצרים הראשונים

בקורס זה נתחקה אחרי ראשונה ומייסדיה של הדת הנוצרית. בעיקר נשתמש בכתבי הברית החדשה כדי להבין מי הם היו, מה בקשו וכיצד ניסחה הברית החדשה את אמונתם. **בין הנושאים:** "נאה דורש ונאה מקיים" - האם יש "מוסר נוצרי"? הצליבה של ישוע - רשומון, "תורת הצלב" של פאולוס; "כי מציון תצא תורה" - קהילת השליחים הראשונה לאחר פנטקוסט, מקהילה מקומית לכנסייה אוניברסלית; קהילות מקדשי השם (של ישוע).



סיורים חד יומיים

1. **אל הלגונות הכחולות** - החי והצומח בחוף אכזיב ונקרות ראש הנקרה; נקרות וסלע קרטוני רך, צוקים תלולים הנושקים לים, היכרות עם מגוון המינים החיים בלגונות.
2. **פולחן בראשית ישראל** - אתר הטבילה, מתחם כף הרגל, גדר אדם וביקור במחזק (מותנה באישור ביטחוני).
3. **"בין דגניה לכנרת"** - ביתניה עילית, חצר כנרת, אתר אום ג'וני וראשיתה של דגניה, בית הקברות בכנרת, כולל מסלול הליכה קצר.

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.



מרצים: גליה דורון, פרופ' רפי וייכרט, ד"ר דני סימון, ד"ר חגי עמיצור, ד"ר אמנון קרטין, ד"ר אדולפו רויטמן, עמי תמיר

התכנית העיונית

"על החיים ועל המוות" בארץ ישראל בתקופה הרומית-ביזנטית

השרידים הארכיאולוגיים המרשימים ביותר שנמצאו בארץ ישראל משויכים לתקופה הרומית-ביזנטית (מאות 2 - 7 לפנה"ס). נכיר את הישוב העירוני, את מנהגי קבורה כמשקפי תרבות, חיי הרוח - בית הכנסת כמקדש מעט, בין יהודים, נוצרים ופגאניים ועוד.

שירה עברית - "זוכי פרס ישראל"

שירה עברית נכתבה עוד מימי המקרא, וממשיכה להיכתב עד ימינו. לאורך הדורות התעצבה והשתכללה השירה העברית והיא מופיעה כחוט השני ביצירות חיינו. **בסדרה זו נעסוק ביוצרים הבאים:** עקבות ימים - על שירת טוביה ריבנר, תרצה והעולם הגדול - על שירת דליה רביקוביץ, במורד רחוב הים - על שירת ישראל פנקס, עם ציפור הלב - על שירת ארז ביטון.

עולם הצומח של ארץ ישראל

בסדרה זו נכיר את מאפייני מיני הצמחים וחבורות הצומח המייצגים את בתי הגידול השונים בארץ ישראל. נעסוק בהתנהגות, תמונת מצב אקולוגית, מאפיינים מיוחדים וכו"ב. **בין הנושאים:** צמחיה ים תיכונית בא"י, מלחמת קיום במדבר; מבשרי הסתיו והגשם ועוד.

ארון הספרים היהודי - מהמשנה עד התלמוד

במהלך הקורס ננסה להכיר את ארון הספרים היהודי תוך התייחסות לעריכה וקנוניזציה. נלמד טקסטים שונים מתוך הספרים השונים ונעסוק בדמותו של הכותב, הביורגריה והרקע לתקופה. **בין הנושאים:** חתימת התנ"ך; התפתחות התורה שבע"פ; רבי יהודה הנשיא ומפעל חייו; תלמוד ירושלמי ותלמוד בבלי ועוד.

היסטוריה של ימי הבית השני - תחנות בזמן

במהלך הקורס נכיר את ארץ ישראל לתקופותיה ואזוריה השונים. נכיר את השלטון בכל תקופה - מי שלט, מאפייני התקופה, השפעותיה והשלכותיה על הארץ ותושביה. **בין הנושאים:** מיהדות בבל לשיבת ציון, בצל הרפורמות של עזרא ונחמיה, מרד החשמונאים, מדינת החשמונאים, מפעלי הבניה של הורדוס, המרד הגדול - סיבות ומהלכים.

המגילות הגנוזות

חשיפתם של כתבי יד חדשים במנזרים ובמערות, פתחו בפני החוקרים צוהר אל העולם היהודי בתקופה העתיקה. העושר הספרותי שנחשף שפך אור על צדדים בלתי מוכרים של היהדות בתקופת הבית השני וראשית תקופת חז"ל. מטרת הקורס היא להכניס המשתתפים ברזי ספרות זו. **בין הנושאים:** גילוי המגילות הגנוזות; קומראן והשאלה הארכיאולוגית; לשאלת הכיתותיות בתקופת הבית השני; חיי יום יום של כת מדבר יהודה.





סיורים חד יומיים

1. **ירושלים בימי הבית השני** - הרובע היהודי, דגם העיר הרובע ההרודיאני, חפירות הכותל.
2. **שביל המגילות** - קומראן, דיר חגילה, אתר הטבילה בירדן והלאורות בואדי נוחיל.
3. **המאבק על המים - גבולות הצפון** - הירדן ההררי, הסכר על הירדן, אתר ספיק תעלת ההטיה של סוריה וירדן ברמת הגולן, הכנרת - התדיינות המנדטים.

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.

עולם החי של ארץ ישראל

הקורס עוסק בחולייתנים של ישראל בנופיהם הטבעיים. נערוך היכרות עם הקבוצות ועם הביולוגיה, האקולוגיה וההתנהגות של מינים נבחרים תוך שימת דגש על בעיות שמירת טבע ודרכי ההתמודדות עמן. **בין הנושאים:** דו חיים וזוחלים - מבוא, גלגול, לטאות ואחרים; נחשי ישראל; עופות - קינון, דגירה וטפילות; יונקים - הטורפים של ישראל; שוכני המצוקים.

היווצרות המזרח התיכון - גיאופוליטיקה

בסדרה זו נכיר את המאפיינים הפיסיים והאנושיים, הכלכליים והפוליטיים של המרחב המזרח תיכוני. נבחן את הרקע הקונסטטואלי להיווצרותו ואת המסגרת הגיאוגרפית לבחינה וניתוח האזור ועיצוב המפה המדינית. כמו כן נעמוד על התכונות הפיסיות המרכזיות כגורמי תשתית להתפתחות האזור. נכיר לעומקה את סוגיית משאבי הקרקע והמים, ונעסוק בתרומת משאבי האנרגיה לעיצוב דמותו החברתית, כלכלית, פוליטית של האזור.



מרצים: איילת אורפז, ד"ר ירון בלסלב, ד"ר רועי הורוביץ, יסכה הרני, פרופ' רפי וייכרט, ד"ר ענת פלד, ד"ר אמנון קרטין, עמי תמיר

התכנית העיונית

גיאופוליטיקה של המזה"ת

בסדרה זו נבחן את המאפיינים והתהליכים הדמוגרפיים המרחב המזרח תיכוני. **בין הנושאים:** גידול האוכלוסייה, הפסיפס הדתי; תהליכי הגירה תוך ובין מדינות; עיצוב המפה המדינית; השפעת הגלובליזציה על המרחב המזרח תיכוני בהדגמה: מצרים וירדן.

עיצוב ארץ ישראל המנדטורית

השלטון הבריטי בארץ נמשך לאורך שלושה עשורים בלבד. אולם חרף משך הזמן הקצר, תקופה זו לוותה בשלל אירועים ששינו את פני הארץ כליל. סדרת המפגשים מתחקה אחר יצירת היחידה המדינית של ארץ ישראל ועיצוב נוף הארץ בתקופת המנדט הבריטי. **בין הנושאים:** חלוקת המזרח התיכון; גבול הצפון - בין פריס ללונדון; "אירופה במזרח-התיכון" - פעילות הבריטים לשינוי נוף הארץ; פיתוח עירוני בתקופת המנדט - עיור מואץ וראשית מערכת התכנון; תכניות החלוקה (1937-1947).

עולם הצומח של ארץ ישראל

בסדרה זו נכיר את מאפייני מיני הצמחים וחבורות הצומח המייצגים את בתי הגידול השונים בארץ ישראל. נעסוק בהתנהגות, תמונת מצב אקולוגית, מאפיינים מיוחדים וכו'. **בין הנושאים:** צמחייה מדברית; צמחיית בתי גידול לחים; אקולוגיה של האבקה; מבשרי הסתיו והגשם; הקזינו של הטבע - התחזות, רמייה והולכת שולל בפרחים.

מבט אחר על התנ"ך - שירה ותיאטרון

אדם וחוה, קין והבל ואשת לוט בשירה העברית ובשירת העולם; תיאטרון יהודי? אוקסימורון - על הסיבות ליחסי האהבה-שנאה שבין התרבות היהודית לתיאטרון, ולמקומו של התנ"ך בקונפליקט זה; "בין שינוי להישנות" - גיבורי התנ"ך על במת התיאטרון הישראלי - האופן שבו משמשות אפיזודות מקראיות וגיבורים מקראיים בידיהם של מחזאים ישראליים מודרניים.

ראשית הנצרות

ראשיתה של הנצרות בין זרמים ותנועות בעם ישראל במאה הראשונה. הנוצרים הראשונים החלו ככת יהודית וסיימו כקבוצה אוניברסלית. כדי להבין את עולמם ואת השנויים שעברו, נלמד את עולמם של הנוצרים הראשונים דרך כתבי הברית החדשה וכתבים חיצוניים. **בין הנושאים:** משפטו ומותו של ישוע; תורת החטא והגאולה; הולדת הכנסייה; הנצרות והאימפריה; אורתודוקסיה, נזירות, פולחן שרידי הקדושים.

ממלכת הצלבנים הראשונה

במסגרת הקורס נצלול אל תקופה רווית יצרים, דמים ומסתורין; נפסע בעקבות מסעות הצלב; נהלך במשעולי מלכים, נגלה מסדרים צבאיים ונחשף אל סודותיה של הממלכה הצלבנית. **בין הנושאים:** אירופה ערב מסעות הצלב; כיבוש ירושלים והקמת הממלכה הצלבנית; המלכה מליסנדה; המלך המצורע ועלייתו של צלאח א-דין; סופה של הממלכה הצלבנית הראשונה.



סיורים חד יומיים

1. **אתרים נוצריים סביב הכנרת** - טבחה, כפר נחום והר האושר.
2. **בעקבות פרשת הסרג'נטים** - בית הגדודים, אביחיל, עץ השקמה בנתניה ואום חאלד, סיפורו של היישוב היהודי באזור.
3. **עכו הצלבנית** - ימי הממלכה הצלבנית הראשונה.

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.



מרצים: ד"ר מיכל אורן, ד"ר ירון בלסלב, עידן בריה, ד"ר אלון גן, בתיה דביה, פרופ' אייל נווה, רועי עלוני, אלה שופמן

התכנית העיונית

האימפריה העות'מאנית

נעסוק בהיסטוריה של האימפריה העות'מאנית על הקשריה הרחבים ביותר, נכיר את מאפייניה של המדינה העות'מאנית, על תקופות החוזק והחולשה שלה, ואת סוד כוחה והישרדותה לאורך מאות שנים. כן נעסוק בתקופת שלטונה של האימפריה בארץ ישראל ונעמוד על יחסיה לאורך השנים עם המיעוטים הדתיים שחיו בתחומה והיהודים בפרט, הן אלה ה"מקומיים" והן אלה שנכנסו כזרים לתחומה החל מסוף המאה ה-19. **בין הנושאים:** המדינה העות'מאנית עד שלטון סולימאן המפואר; שנות השפל של האימפריה; מהפכת הטורקים הצעירים ומלחמת העולם; "לא אסכים שיחלקו את גופנו": האימפריה העות'מאנית, הציונות וארץ ישראל ועוד.

הרקע ההיסטורי להתגבשות תנועות לאומיות

לאומיות היא תופעה מודרנית הקשורה לתהליכים שעברו על העולם המודרני במהלך שלוש מאות השנים האחרונות. הקורס יעסוק בצמיחת הלאומיות כאידאולוגיה מכוונת זהות, ואת ביטוייה כפי שהתרחשו במהלך המאה ה-19 והמאה ה-20. נברר את ייחודה של הציונות במסגרת התפתחות הלאומיות בעולם. **בין הנושאים:** הנאורות, הרומנטיקה וצמיחת הלאומיות; לאומיות וליברליזם, לאומיות וסוציאליזם: הילכו שניהם יחדיו? לאומיות, לאומנות, פאשיזם וגזענות; הציונות כתנועה לאומית של העם היהודי: מה הייחוד שלה?

עיצוב המפה היישובית

נעסוק בתמורות שחלו בנוף הארץ ישראלית בתקופת המנדט, באתוס החלוצי בהתיישבות החקלאית ובגאולת הקרקעות. **בין הנושאים:** המדיניות הקרקעית וטענת הנישול - האמנם? מי סירב לקנות את עמק יזרעאל ומדוע? מה בישלו ב"מעבדה ההתיישבותית"? אתוס מול מיתוס ב'חומה ומגדל'; 'דונם פה ודונם שם' - לקראת מדינה (1936-1948).

יחס היישוב בארץ נוכח השואה

יחס היישוב בארץ-ישראל נוכח שואת היהודים, הוא אחד הנושאים שחוזרים ועולים על סדר היום הציבורי שלנו. נעמוד על תהליך ההתפתחות הכרונולוגית בעמדת היישוב נוכח המתרחש באירופה מרגע עליית היטלר לשלטון (1933) ועד סוף המלחמה (1945). **בין הנושאים:** לשאלת "הפרימאט הציוני" ביחס לשואה; בין "ידיעה" ל"הפנמה" ויוזמות להצלה גדולה; עמדות בולטות כלפי השואה במגזר הציוני בארץ ישראל ובמגזר האורתודוקסי.

ארץ ישראל בתקופת המנדט - גבולות ומה שבתוכם

עם קביעת גבולות המנדט, החל הממשל החדש לנהל ולעצב את הנוף שבתוך גבולותיו, תהליך לו היו שותפים גם תושבי הארץ, יהודים, ערבים ומיעוטים נוספים. תוך שנים לא רבות, הארץ חוותה תנופת פיתוח אדירה ושינוי ביחס הממשל אל הסביבה. לצד זאת, ניתן לראות בתקופת המנדט את ראשית המפגעים הסביבתיים הגדולים. במהלך המפגשים נבחן כיצד אירועים שונים ורוח התקופה השפיעה הן על עיצוב גבולות הארץ, והן על שינוי הנוף בין גבולות אלה. **בין הנושאים:** גבול הצפון; בין פריס ללונדון; "קריעת" עבר-הירדן; תוכניות החלוקה 1937-1947; הגבול שאינו גבול: הקו הירוק; "אירופה במזרח התיכון": פעילות הבריטים לשינוי נוף הארץ.

רוח התקופה - בין שתי מלחמות עולם

כיתר עמיתיו ממדינות צפון מזרח אירופה, גם סבילוס שילב מן הפולקלור של מולדתו ביצירותיו ובכך נתן פומבי לדרישתם של בני ארצו להתיר את מולדתם מכבלי האימפריאליזם. במפגש זה נבחן כיצד מצאה הלאומיות את ביטוייה ביצירותיו ובאילו דרכים שילב בינה ובין המודרניזם של המאה ה-20.





סיורים חד יומיים

1. **פנינים בשרון** - בית הגדודים, אביחיל, נתניה עץ השקמה ואום חאלד, סיפורו של היישוב היהודי בא"י באזור.
2. **ישובים ראשונים בואכה ירושלים** - מוצא, הר טוב, כפר אוריה, בן שמן.

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.

חותמן של המעצמות - ביטויה של תקופת המנדט בנוף הארץ ישראלי

הבריטים ראו את המנדט בא"י לא רק כמשימה מדינית ואת כוונותיהם הנוספות ניתן לקרוא באדריכלות הייחודית שהשאירו אחריהם. במפגשנו נגלה מה הם רצו לשדר לציבור ולעצמם באמצעות ההתבוננות במבנים.

מיהודי ישן לעברי חדש - האדם החדש של המהפכה הציונית

קורס זה מבקש לבחון סוגיות, דילמות, מאפיינים ותהליכים היסטוריים הקשורים לעיצוב הזהות הציונית. "היהודי החדש", "העברי", "האדם החדש", "הצבר" הם מושגים המגלמים את ניסיונה של המהפכה הציונית לעצב זהות אלטרנטיבית ל"יהודי הישן" - "היהודי הגלותי". הקורס יעסוק בתיאור סוכני הסוציאליזציה שלקחו חלק בפרויקט בניית הזהות הישראלית החדשה ומאפייני היסוד של המהפכה הציונית. **בין הנושאים:** "קפיצת הדרך" מהתנ"ך לפלמ"ח; אבות ובנים ואתוס "האדם החדש"; תהליכים ואירועים בדעיכת דמות הצבר כקוד ההתנהגות המצופה; המהפכה הציונית לאורך ציר הזמן.

מיועד לבוגרים - שנה ד' ואילך

ישראל - להסתכל למציאות בעיניים

2 סיורים

48 הרצאות

18:00 - 21:30

ימי חמישי

מרצים: עידן בריה, ד"ר אלון גן, עו"ד דוד יהב, ד"ר מיכל יערי, אילן לוטן, ד"ר ערן לרמן, עו"ד קובי סגל, ד"ר רז צימט, אפרת קליפשטיין, ד"ר אמנון קרטין, דביר קריב

התכנית העיונית

"עם חלון מביט לים התיכון"

ועידות הפסגה המשולשות של ישראל (ושל מצרים, בנפרד) עם יוון וקפריסין והקמת "פורום האנרגיה של מזרח הים התיכון" - הם בעלי משמעות אסטרטגית עבור מדינת ישראל. יתרה מזאת, הם מגדירים מחדש את מקומה בעולם, כגורם אזורי חשוב במזרח הים התיכון. זו היא הגדרה נכונה יותר עבורנו מאשר "המזרח התיכון", מושג שהוא לכשעצמו שריד לעידן הקולוניאליזם.

בין הנושאים: אנחנו לא במזה"ת - בירור מושגים ומשמעויות; הממד האסטרטגי - מול איומים משותפים; הממד הכלכלי - לא רק גז; הממד התרבותי-תודעתי - קאמי, ד"ר טה חוסיין, ז'קלין כהנוב - והמוזיקה היוונית.

העולם הערבי

בסדרה זו נדון בנושאים הבאים: אמברגו הנפט - היום שבו השתנה העולם; "האביב הערבי" - החלום ושברו; העימות האירני - סעודי; העימות שמעצב את פני המזרח התיכון; ישראל והעולם הערבי: עידן חדש ביחסים? טרור ג'יהדיסטי; ארצות הברית והעולם הערבי.

תורכיה

בין מזרח ומערב - איסטנבול כצומת גיאוגרפית, דמוגרפית, דתית, היסטורית ופוליטית; על פניה המגוונים של איסטנבול ועל אופייה כנקודת מפגש וחיכוך; אסלאמיזם, קפיטליזם ופופוליזם - המנועים של תורכיה תחת ארדואן.

איראן

למעלה מארבעה עשורים חלפו מאז המהפכה האסלאמית באיראן, אך הרפובליקה האסלאמית עדיין נחשבת בעיני רבים לחידה. מאבק הכוח הפנימיים, המתח בין אידיאולוגיה אסלאמית מהפכנית למדיניות מעשית והפער שבין שלטון חכמי הדת לציבור תוסס ודינאמי יוצרים לעיתים את הרושם כי איראן היא מדינה מלאת סתירות שלא ניתן ליישב ביניהן.

לנצח תאכל חרב? סוגיות בעיצוב הזהות הישראלית בצלו של סכסוך מתמשך

מראשית מפעל ההתיישבות בארץ מטלטלת החברה הישראלית בין קוטב הכמיהה לשלום ופיוס לקוטב ההשלמה עם גזירת גורל של סכסוך מתמשך ומחיר כואב של דימום מתמיד. יש ששרים בתקווה את שירו של חיים חפר: "אני מבטיח לך, ילדה שלי קטנה שזאת תהיה המלחמה האחרונה", יש שרים בכאב את שירו של חנוך לוין: "כשאנחנו מטיילים, אז אנחנו שלושה: את, אני והמלחמה הבאה", ומצב הרוח הלאומי נע ונד בין תקוות השינוי לכאב ההשלמה הניבטים משורות אלה.

בין הנושאים: השאלה הערבית כבעיה יהודית, ברית שלום מול ברית הבריונים, חרב היונה.

יחסי רוב - מיעוט במדינת ישראל

הדיון בנושא יעסוק בניתוח מערכת היחסים בישראל בין רוב למיעוט הערבי מהיבטים שונים החל מימי קום המדינה ועד לימינו אלו.





סיורים חד יומיים

1. **חיפה - יחסי ערבים יהודים** - טיילת יפה נוף, רחוב מסדה והמושבה הגרמנית, ואדי ניסנאס ובית הגפן, שכונת כבביר וסיפורה של העדה המוסלמית האחמדית, ואדי סאליב.
2. **מצפים בגליל** - תצפית מגן הפסלים בכאוכב אבו-אל היגא על מרחב הגליל התחתון, מצפה הררית, נסיעה דרך ערבה דיר-חנא לכרמיאל, עלייה לתצפית ממצפה כמון וסיום במסלול הליכה קצר בנחל צלמון תחתון.

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.

פרשיות שהסעירו את המדינה

שנותיה של מדינת ישראל, עמדו בסימן גיבוש לאומי, עלייה מאסיבית ויצירת מדינת היהודים יש מאין. מאבקים פוליטיים, חברתיים, משפטיים ודתיים "קרעו" את המדינה הצעירה מבפנים, והובילו לא פעם אל סיפה של מלחמת אחים. מאבקים אלו היו בפועל נקודות חיכוך בין הקבוצות והשבטים שייסדו את מדינת ישראל, ובין השקפות העולם, והאמונות בהם האמינו, כמו גם החלום על חברה אותה רצו לכוון. בסדרה זאת נביא את סיפורם של כמה מאותם עימותים, בראי השנים שחלפו. **בין הנושאים:** טרגדיה של טעויות - דיר יאסין; פרשת השב"כ - קו 300; בין נשק טהור לבין פשעי מלחמה; המאבק על אופייה היהודי של מדינת היהודים ועוד.

הצצה לנבכי נפש עולם הריגול והטרור

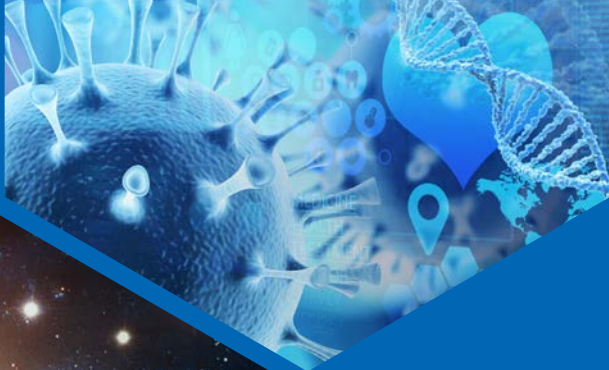
על אמונות הנעת אנשים והשפעה על אנשים כאמצעי מרכזי לסיכול טרור והפסיכולוגיה העומדת שמאחורי. טרור מודרני - מהמקלדת לפיגוע - ארגוני הטרור עושים שימוש ברשת האינטרנט החל מהפצת אידיאולוגיה, גיוס והכשרת פעילים, לוחמה פסיכולוגית וכלה במימוש פיגועים. מציאות זו מהווה אתגר מורכב ביותר לגופי הביטחון האמונים על סיכול טרור. סיפורה של רצועת עזה - הצצה לאחד המקומות המורכבים ביותר בעולם. סיפורו של מרחב והקשריו לטרור וסיכולו. טרור יהודי - איומים, משמעויות ודרכי התמודדות.

אמנות ההתבוננות - להסתכל למציאות בעיניים

מהאריה בתל חי ועד אריה דרעי; אסקפיזם - על עננים ופרחים באמנות הישראלית; אמנות עכשווית במזרח התיכון.







לימודי ערב לדעת ארץ ימי רביעי



לדעת ארץ - עולם ומלואו בערב אחד

נוהל רישום

ההרשמה באמצעות משלוח טופס ההרשמה המצ"ב בדואר, מייל או פקס, כמפורט בידיעון.

נוהל ביטול לימודים

תלמיד רשאי להפסיק את לימודיו בכל עת ע"י הודעה בכתב/בפקס/מייל למזכירות המכון.

למבטל לימודיו עד תחילת הלימודים 4.11.20, יוחזר התשלום.

למבטל לימודיו עד 3 שבועות לאחר תחילת הלימודים יוחזר החלק היחסי של התשלום, בהתאם למספר המפגשים, בתוספת של 50 ₪ דמי ביטול. למבטל לימודיו מעבר למפגש שלישי לא יוחזר תשלום כלשהו. הנהלת המכון שומרת לעצמה את הזכות שלא לפתוח קורס עקב מיעוט נרשמים, או מכל סיבה אחרת. במקרים אלה יוחזר לנרשם מלוא שכר הלימוד ששולם.

תוכנית לימודים מפורטת כולל מועדי המפגשים תשלח לנרשמים במייל ו/או בדואר במהלך חודש אוקטובר.

* הנהלת המכון שומרת לעצמה את הזכות להכניס שינויים בתוכנית הלימודים.
* ט.לח.

מועד תחילת הלימודים הסדירים:

סמסטר א' - יום רביעי 4.11.2020

סמסטר ב' - יום רביעי 3.3.2021

מועדי המפגשים:

סמסטר א':

4.11.20 ; 11.11.20 ; 18.11.20 ; 25.11.20 ; 2.12.20 ; 9.12.20 ; 23.12.20 ; 30.12.20 ; 6.1.21 ; 13.1.21 ; 20.1.21 ; 27.1.21

סמסטר ב':

3.3.21 ; 10.3.21 ; 17.3.21 ; 21.4.21 ; 28.4.21 ; 5.5.21 ; 12.5.21 ; 19.5.21 ; 26.5.21 ; 2.6.21 ; 9.6.21 ; 16.6.21

למה כדאי להירשם?

✓ 12-8 מפגשים

✓ לימודים סמסטריאליים

✓ נושאים נבחרים ומגוונים - הרצאות

מתחומי ארץ ישראל, העשרה כללית

ולימודי עולם

✓ בחירה - ניתן להשתתף בכל ערב

בקורס אחד או יותר

✓ הלומדים במגמה מוזמנים להשתתף

בסדורים לימודיים (בתשלום נפרד)

רשימת הסדורים תפורסם בנפרד.

הנחות*:

5% הנחה לחברי ההסתדרות הכללית החדשה

5% הנחה לנרשמים עד ל-5.9.20 (כולל)

10% הנחה לנרשמים לשני קורסים בסמסטר

10% הנחה לנרשמים מראש ל-2 סמסטרים

12.5% הנחה לכל אחד מבני זוג, הלומדים לפחות 2

קורסים בסמסטר (כל אחד)

25% הנחה לכי צה"ל

50% הנחה (לנרשמים עד גיל 40)

לנרשמים לשלושה קורסים באותו סמסטר, תינתן הטבה

מיוחדת - קורס שלישי ב-50% (הזול מביניהם)

* אין כפל הנחות

** מחיר מיוחד לתלמידי המכון (הלומדים בהיקף של

112 שעות ומעלה) במגמות האחרות. 600 ₪ לקורס

בן 12 מפגשים, 500 ₪ לקורס בן 10 מפגשים, 400 ₪

לקורס בן 8 מפגשים.



עמוד

סמסטר א'

17:45-16:15	
28	יהודי אשכנז - זמנים חדשים
28	הממלכה הצלבנית הראשונה
19:30-18:00	
29	הקסם שבבריא
29	תולדות האמונות במבט עכשווי
30	בין אסיה לאירופה - מדרך המשי לעולם גלובלי
30	בין הסהר לצלב
31	רבי משה בן מימון - פילוסופיה, תיאולוגיה או מטא-פילוסופיה
21:30-20:00	
32	מדינות המפרץ - משבר זהות?
32	המוזות לא שותקות - זרמים, רעיונות ודמויות ידועות (גם לשמצה..)
33	גבר ואישה בחדר העריכה - הזוגות הגדולים של דתות אברהם
33	אל מסתרי היקום - מן הירח ועד המפץ הגדול

סמסטר ב'

17:45-16:15	
34	מהפאב לצלחת - גילויים חדשים על תרבות האוכל והשתייה במערב
34	תולדות המזרח הקדום: מסופוטמיה - ארץ בין הנהרות (ארם נהריים)
19:30-18:00	
35	זמן ומרחב - השאלות הגדולות בפילוסופיה
35	"אוי ארצי מולדתי, את הולכת פייפן" - סוגיות בוערות
36	חידה ושמה הודו
36	ההיסטוריה הגלויה והסודית של יהודי החצר
37	הזיכרון הקולקטיבי של הסכסוך הישראלי - פלסטיני
21:30-20:00	
38	מבנה ותפקוד המוח
38	היצירות האחרונות של המאסטרס הגדולים
39	המלחמה הקרה
39	סין - תמונת מצב

לדעת ארץ - סמסטר א'

הרצאות

17:45 - 16:15

ימי רביעי



ל"א/202

הממלכה הצלבנית הראשונה

8 מפגשים / מחיר: 520 ₪

מרצה: ד"ר ענת פלד

הקורס יעסוק בתולדות מסע הצלב הראשון שהביא לכינונה של ממלכת הצלבנים בארץ ישראל. נתחקה אחר הקמת בית המלוכה הצלבני על אדמת ארץ הקודש, ופועלם של המלכים והמלכות שביססו ממלכה אדירה בין ביירות למפרץ אילת. נבחן את היחסים המורכבים בין קבוצות האוכלוסין המגוונות בתחומי הממלכה ואת התגובה הצלבנית לעלייתו של צלאח א-דין. ננתח את האירועים המיוחדים בקרב קרני חיטין שהביאו לריסוקה של הממלכה הפרנקית במזרח.

בין הנושאים

אירופה ערב מסעות הצלב; מסע הצלב הראשון; כיבוש ירושלים והקמת הממלכה הצלבנית; גוטפריד מבויון ובלדווין הראשון; המלכה מליסנדה; סופה של הממלכה הצלבנית הראשונה.

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.



ל"א/201

יהודי אשכנז - זמנים חדשים

12 מפגשים / מחיר: 780 ₪

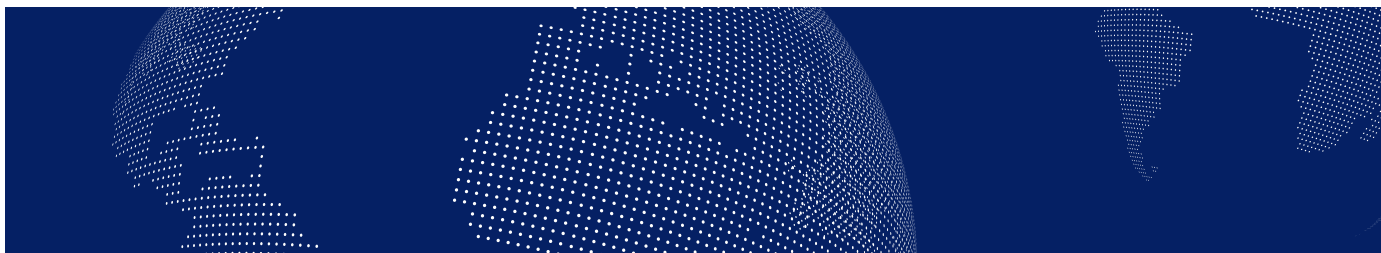
מרצה: ד"ר ענת גואטה

בקורס זה נעסוק בקורות יהודי אשכנז בעידן המהפכות האטלנטיות. נעקוב אחר צמיחתם של הבנקאים היהודים הגדולים, נלמד על השפעת רוח ההשכלה האירופית על המחשבה היהודית, נלווה את היהודים במאבקם לאמנסיפציה ונתאר את ייסוד המרכז היהודי בארצות הברית.

בין הנושאים

אנשי החצר היהודים בגרמניה; מאיר אמשל רוטשילד - מחלפנות לבנקאות; ראשית תנועת ההשכלה - משה מנדלסון וה"מאספים"; עידן המהפכות - המהפכה האמריקאית; המהפכה הצרפתית; ימי נפוליאון ויחסו ליהודים; ההגירה היהודית-גרמנית לארה"ב; היינריך היינה משורר יהודי?

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.



הרצאות

19:30 - 18:00

ימי רביעי



ל"א/204

תולדות האמנות במבט עכשווי

10 מפגשים / מחיר: 650 ₪

מרצה: אפרת קליפשטיין

הקורס עוקב אחר תולדות האמנות החל משחר היצירה, דרך אמנות מצרים העתיקה, יוון ורומי ועד לימינו. נכיר עבודות מופת ואמנים קאנונים מהעבר, נשמע על מהלכים ששינו את פני ההיסטוריה של האמנות, ונבין כיצד מצבים חברתיים וכלכליים משפיעים על יצירת אמנות בעבר הרחוק ועל יצירות בנות ימינו. הקורס ישים דגש על הקשרים המרתקים בין יצירות עבר לנעשה בשדה האמנות העכשווי, וישכלל ויעמיק את הכלים בהם אנו צופים ומבינים אמנות.

בין הנושאים

שחר היצירה - המוטיבציה הראשונית לציור וכיצד קו וכתם יוצרים עולם שלם? הכי גדול שאפשר - פירמידות, פסל זאוס וזר הצבעונים של ג'ף קונץ - אמנות מונומנטלית; עמודים שלא נגמרים - על הרצון להגיע גבוה לשמים; מבוך אינסופי - על ארמון קנוסוס והליברנט המפורסם; אהבה אלוהית - מאש התשוקה ליצירת אמנות; הכי מושלם שאפשר - מונוס ועד דייד של מיכאנג'לו; המצאת הצילום והמצלמה.

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.



ל"א/203

הקסם שבבריאה

12 מפגשים / מחיר: 780 ₪

מרצה: פרופ' ידידיה גפני

לפני כשלושה וחצי מיליארד שנים החלה תופעה ייחודית להתרחש בכדור הארץ - חיים. תופעה זו הביאה למגוון רחב של יצורים, ובכל אחד מהם למגוון רחב של פעולות המתבצעות ברקמותיהן השונות. בקורס נכיר אחדות מן הפעולות שהמקשר ביניהן הוא מגוון השונות הביולוגית המוכתב בסופו של דבר על ידי מולקולה אחת ויחידה - הדנ"א.

בין הנושאים

איך הכול התחיל? החיים כתופעה ייחודית; דארווין - נביא השקר או מאור המדע? תיקונים ועריכה גנטית ברפואה המודרנית; מזון מהונדס; עולם החיידקים בבריאות ובחולי; נפש ותורשה; הווירוסים - הדומם המשפיע על החי; אפיגנטיקה - הגנטיקה שמעל הגנטיקה.

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.

לדעת ארץ - סמסטר א'

הרצאות

19:30 - 18:00

ימי רביעי



ל"א/206

בין הסהר לצלב

12 מפגשים / מחיר: 780 ₪

מרצים: יסכה הרני, אבשלום קאפח

הנצרות הגיחה לעולם במאות הראשונות לספירה. האימפריה חיבקה את הדת החדשה ואת מוסדותיה ונדמה היה שהבלעדיות על האמת היא ללא עוררין... אלא שבמאה השביעית, פרצה דת נוספת המתיימרת להיות יורשת "אמיתית" של אברהם. האם בהכרח נידונו שתי הדתות הללו לעימות? בקורס זה נלמד על היחסים בין הנוצרים במרחב ארץ הקודש והמוסלמים הכובשים, נדון בגורלן של השפות המקומיות במפגש עם השפה הערבית, בהשפעות ההדדיות, בשיתופי הפעולה ובקונפליקטים.

בין הנושאים

המאה השביעית - הצלב לראשונה תחת הסהר; מסעי הצלב - לא רק נגד מוסלמים; בראשית האלף השלישי - תמונת המצב של הקהילות הנוצריות דרך שלטון האסלאם; עמודי האסלאם ועקרונות השריעה; סופים ומיסטיקה באסלאם; תור הזהב של העולם הערבי; הערבים והאסלאם בתקופה המודרנית ועוד.

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.



ל"א/205

בין אסיה לאירופה מדרך המשי לעולם גלובלי

12 מפגשים / מחיר: 780 ₪

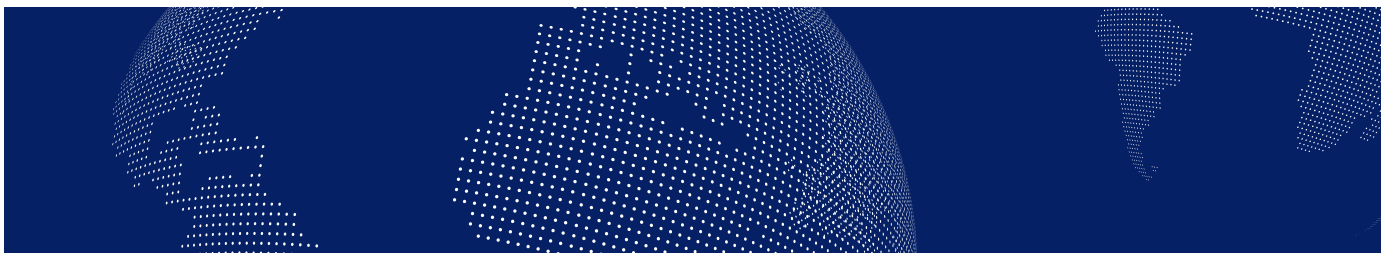
מרצים: אור-לי אלדובי, זאב רילסקי

שיירות גמלים דו דבשתיים עמוסי משי, אטלס, תבלינים ושנהב עשו דרכם בין התרבויות ועטו מסך של אקזוטיקה וסיפור. ננסה להכיר את הרבדים ההיסטוריים של הקשר בין מזרח ומערב, איך התפתחו תרבויות כה שונות בצרפת ובסין? מי ניצח בתחרות הסמויה? איך התפשטו קהילות יהודיות לאורך הדרך? מה היה מקום הכתב? האמנות, החברה והתרבות משתנים ומתכנסים לעולם גלובלי תחרות.

בין הנושאים

תרבות עולה מן הים - ראשית העת העתיקה ותרבות המערב (מאפרודיטה היוונית ועד ליידי גאגא); בין כתב סיני ללטיני ועברי - מצוירים לאלפבית - מהפיכת הכתב; מפגש הציוויליזציות - מדוע "ניצחה" אירופה בתחרות הסמויה בין הציוויליזציות של המזרח ושל המערב? המלחמה הקרה - סין, ארה"ב וכל השאר; המהפכות הקולוניריות הגדולות - מחצרות הסולטן למטבח המולקולרי; קולומבוס ודרך המשי הימית - בהגיע קולומבוס לחופי "הודו" נחקק לראשונה המושג "הכפר הגלובלי" ועוד.

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.



ל"א/207

רבי משה בן מימון - פילוסופיה, תיאולוגיה או מטא-פילוסופיה

12 מפגשים / מחיר: 780 ₪
*מתאים גם לתלמידים שלא למדו את נושא הרמב"ם בעבר.

מרצה: ד"ר אריה דון

בין הנשאים:

הקוסמוגוניה - בין הרמב"ם, אפלטון ואריסטו. מדוע נסוג הרמב"ם מן הטענה של בריאה מאין? בעיית ספר איוב - השגחה כהשלמת המעגל הפילוסופי (ספר מדע); השאלה המשיחית - הריאליזם (או "עולם כמנהגו נוהג"); שאלת תחיית המתים. בין אל לאדם - מושג האמת, או מושג המוחלט (ספר מדע); שמות האלוהות - הסתירה בדברי הרמב"ם? שם האלוהות לפי הרמב"ם, השאלה הבלתי פתורה; האופורטוניזם הפילוסופי: האם התכוון הרמב"ם "לגנוב" את לבבות העם?

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.

בקורס נדון בפילוסופיה של הרמב"ם משתי נקודות מבט. מנקודת מבט של קורס מבואי ומנקודת מבט של קורס מתקדם. זהו קורס המתאים למאזינים שכבר עסקו בהגותו של הרמב"ם, ולכאלה שהעיסוק בפילוסופיה בכלל, ובפילוסופיה של הרמב"ם בעיקר, הוא חידוש גמור. קורס זה במידה שהוא "ישן" הוא גם "חדש", ויהיה בו כדי להשמיע את החדש, ולעיתים המפתיע. וכך יפה לרמב"ם שלעולם אינו "מתעייף" מלהפתיע. אכן, הכלל של "הפוך בה" יפה להגות הרמב"ם מאין כמוה.

לדעת ארץ - סמסטר א'

הרצאות

21:30 - 20:00

ימי רביעי



ל"א/209

המוזות לא שותקות זרמים, רעיונות ודמויות ידועות (גם לשמחה...)

10 מפגשים / מחיר: 650 ₪

מרצות: נינו אבסדזה, אירנה פרידלנד

הקורס יעסוק בשני תחומים אותם יובילו שתי מרצות מומחיות לתחומן. האחד, פרדוקס הביצה והתרנגולת - האם חידושים וגילויים מדעיים ומהפכות טכנולוגיות הובילו להתפתחות עולם האמנות, ואולי למעשה ההיפך הוא הנכון? הפן האחר של הקורס, יעסוק בקלאסיקה של התרבות הרוסית ארוכת השנים ובניגודים בין מציאות לתרבות ברוסיה הגדולה. ההרצאות יילוו בקטעי נגינה בפסנתר והצגת קטעים ויזואליים (חלקם נדירים).

בין הנושאים

המעבר מטמפרה לשמן במאה ה-15, המצאה אקראית שגרמה לשינוי באמנות או להיפך? המעבר מצ'מבלו לפסנתר בתחילת המאה ה-19, המצאה או רצון להביע רגשות? מלחמה ושלוש - בפר"ז, במוסקבה, בהוליווד... ובביתו של טולסטוי; השטן התנחל בקרמלין - "השדים האדומים" - נבואותיו של דוסטויבסקי ונפילתה של האימפריה הרוסית; שכלול אלקטרוני או אסתטיקה חדשה? - המוזיקה בשנות ה-40-60 של המאה ה-20 ועוד.

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.



ל"א/208

מדינות המפרץ - משבר זהות?

10 מפגשים / מחיר: 650 ₪

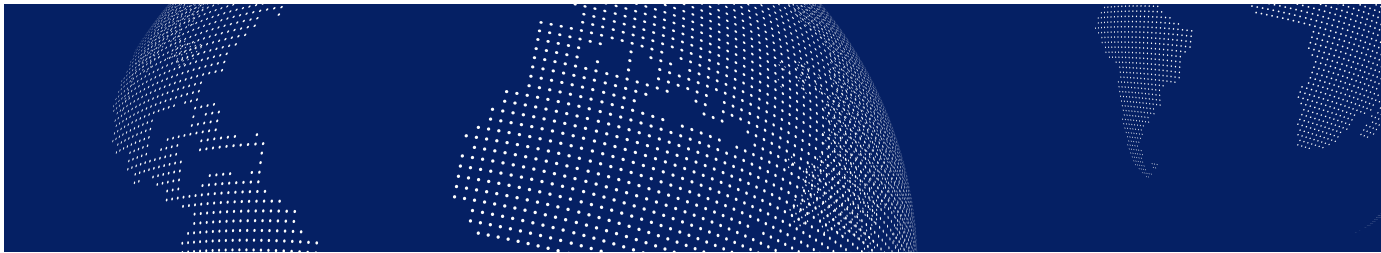
מרצים: ד"ר מיכל יערי, ד"ר רז צימט

בסדרה זו נבקש להציג את המציאות המורכבת הקיימת במדינות המפרץ על רבדיה השונים ולאפשר היכרות טובה, מעמיקה ואחרת עם הזירה המזרח תיכונית. נעסוק בסעודיה ובתהליכים הדרמטיים המשנים את פניה של הממלכה מהיסוד. נבחן שאלות יסוד בדבר ציונה הנוכחי והעתידי ונתהה עד כמה מאבק הנשים לזכויות הוא בעצם מאבק של החברה הסעודית לדמוקרטיה? האם ובאיזה אופן תצליח הכלכלה הסעודית להפחית את תלותה הכרונית בנפט? והאם משפחת המלוכה תשרוד את חילופי השלטון הקרבים? מעברו השני של המפרץ, מצינת איראן השנה 41 שנים למהפכה האסלאמית, אך הרפובליקה האסלאמית עדיין נחשבת בעיני רבים לחידה. נעסוק במאבקי כוח פנימיים, בפער שבין שלטון חכמי הדת לבין ציבור תוסס ודינאמי, בשינויים מרתקים המתחוללים בחברה האיראנית (בעיקר בקרב הצעירים), ונבחן את מעורבות איראן במרחב הערבי.

בין הנושאים

קטאר: מדינה קטנה - השפעה גדולה? צמים ברמאדן וחוגגים את יום כורש - מי אתם האיראנים? סעודיה - מדינה במשבר זהות; בין פרסים לערבים, בין שיעים לסונים - איראן במרחב הערבי; מאבק לזכויות של הנשים במדינות המפרץ; ישראל ומדינות המפרץ - בדרך לשלום היסטורי?

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.



ל"א/211

אל מסתרי היקום מן הירח ועד המפץ הגדול

12 מפגשים / מחיר: 780 ₪

מרצה: אילן מנוליס

אחד מתחומי המדע הדינמיים ביותר, אשר מתעדכנים חדשות לבקרים, הינו מדע האסטרופיזיקה. הסיבות לכך ברורות וידועות - אנחנו נמצאים בעיצומה של מהפכה דרמטית בשיטות המחקר, מהפכה אשר התאפשרה בזכות שיגור טלסקופים לחלל, הקמתם של מצפי כוכבים ובהם טלסקופים ענקיים וכן הרחבת יכולתו של המין האנושי "לראות" באורכי גל שנבצר מאתנו לראותם עד לפני שנים מספר. בסדרת הרצאות נחשוף טפח משיטות העבודה של האסטרופיזיקאים ונביא סקירה של מיטב החידושים בתחום מרתק זה, לטובת הקהל הסקרן והחקרן (לא נדרש ידע מוקדם).

בין הנשאים

אסטרולוגיה בראי האסטרונומיה; הזמן ולוחות השנה; מהי מהות האור? למה מאדים? המהפכה הקופרניקאית; כוכבי הלכת צדק ושבתאי; כששני כוכבי נויטרונים נפגשים; TRAPPIST-1 - עולם ובו שבעה כוכבי לכת ועוד.

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.



ל"א/210

גבר ואשה בחדר העריכה הזוגות הגדולים של דתות אברהם

12 מפגשים / מחיר: 780 ₪

מרצים: שלי אשכולי, עו"ד קובי סגל

הדתות הגדולות בעולם הובלו תמיד על ידי זוגות, אבל איכשהו... לא כולם זכו לקרדיט זהה. שתי מסורות שמתחרות על תשומת ליבנו, מנציחות את המצב משחר האנושות: האחת מספרת על מוצא האישה מן הצלע, והאחרת - על זכר ונקבה שנבראו שווים, אולי אף אחידים. כיצד הקרינו מסורות הפוכות אלו על המיתוסים הגדולים של שלוש הדתות? נצא לדרך עם אברהם והנשים בחייו, נמשיך עם ציפורה והתפקיד שהיה לה - ואולי לא היה לה - בחייו של משה, ובבדוק מי ישבה סביב שולחן הדיונים של ממלכת דוד. נכיר מקרוב את האישה שהלכה אחרי ישוע - תלמידה, קולגה, או אולי אפילו מורה, ונסיים במוחמד ובמי שמילאה את התפקיד הכי משמעותי בחייו. יחד ולחוד, מזמנים המרצים את הזוגות הבולטים של הדתות הגדולות, כדי לבחון מחדש מה נכתב, מה נמחק, והאם יתכן שלא כל הפרטים סופרו.

בין הנשאים

אברהם והגר - שלושה יצאו אל המדבר; "וירע הדבר מאד" - אבי המאמינים נמצא בין שתי נשים; ציפורה - חלום ומסע שכמעט והיה; האישה הכושית - האישה בחייו של משה; דוד המלך - בין מיכל, אביגיל, בת שבע וכל השאר; ישו - בין מרים ומרים המגדלית; חדיג'ה בת ח'וילד - סוחרת הגמלים מערב הסעודית ואחרים.

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.

לדעת ארץ - סמסטר ב'

הרצאות

17:45 - 16:15

ימי רביעי



ל"א/213

תולדות המזרח הקדום: מסופוטמיה - ארץ בין הנהרות (ארם נהריים)

12 מפגשים / מחיר: 780 ₪

מרצה: גליה דורון

במסגרת הקורס נכיר את תולדות הממלכות ששכנו בין הפרת לחידקל ונחשבות לערש התרבות האנושית. נעמוד על המאפיינים הגיאוגרפיים והאתניים שעצבו את התרבויות השונות שהתפתחו באזור. נלמד על התרבות השומרית המכונה "ערש הציביליזציה" שפרחה באלף ה-3 לפנה"ס. נספר את סיפורי המיתולוגיה, נכיר את האלים השונים ונבחן את הקשר האפשרי שבין התרבויות המסופוטמיות הקדומות למקרא ולתרבות עם ישראל. נתקדם עם הרצף ההיסטורי ונכיר את התרבויות של אכד, אבלה, מארי ומיתאני וכן נדון בעלייתן ונפילתן של אימפריות העל של אשור ובבל באלף הראשון לפנה"ס.

בין הנושאים

מסופוטמיה; שומר - ערש הציביליזציה; האימפריה הראשונה בעולם - אכד; מה מספרים הארכיונים - אבלה ומארי; ממלכת מיתאני המסתורית; אשור - מעיר ממלכה לאימפריה חובקת עולם; עלייתה ונפילתה של האימפריה הניאו-בבלית.

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.



ל"א/212

מהפאב לצלחת - גילויים חדשים על תרבות האוכל והשתייה במערב

12 מפגשים / מחיר: 780 ₪

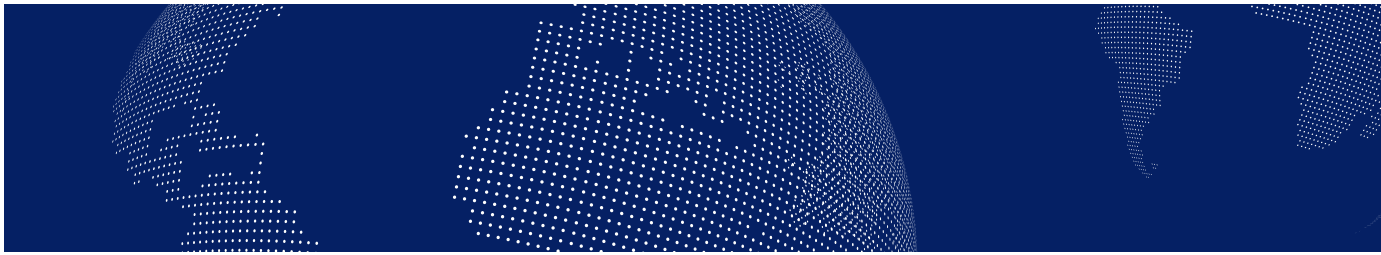
מרצה: ד"ר מרב שניצר

מה הקשר בין הפאב הראשון באנגליה לצלבנים בירושלים? מדוע חשוב לדעת שנזירים באיטליה שתו בעיקר יין ובבלגיה בירה? ומה הקשר בין הגשרים הכי יפים באירופה לבשר איכותי? שאלות אלו עומדות במרכז הדיון בקורס ומובילות אותנו להכיר היבטים חדשים על תרבות האוכל והשתייה במערב. בקורס נחשוף מידע חדש ומרתק בתולדות היין והבירה, נברר כיצד תולדות היין והבירה, הלחם והבשר, חושפים רבדים לא ידועים בתרבות המערב (גם על נשים). זוהי זווית חדשה ומרתקת, המעסיקה היום את מיטב החוקרים.

בין הנושאים

הימים האפלים, האוכל והשתייה; סיפורי בירה בארץ המנזרים; הקרב על הלחם והחוק; על תעלומת חורבות מאפייה יהודית בעיר ימי ביניים; מלחמות הבירה ששינו את העולם; כשקוסמטיקה ומטבח נפגשים; רפואה ותזונה: על מתכונים אם המנזר והרמב"ם.

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.



הרצאות

19:30 - 18:00

ימי רביעי



ל"א/215

"אוי ארצי מולדתי, את הולכת פייכן" - סוגיות בוערות

12 מפגשים / מחיר: 780 ₪

מרצים: יעל גורי, לילי גלילי, ד"ר אלון גן

סדרה זו מבקשת לערוך אנטומיה של אהבות נכזבות בהיסטוריה הישראלית. אנטומיה המבקשת להתחקות אחר המחירים הנגזרים הן מעוצמת האמונה והן מעוצמת האכזבה מאי התממשותה. הסדרה תעסוק במספר פרשיות ותהליכים בחברה הישראלית בהם הפער בין הרעיונות והחלומות למציאות יצר מגוון של דרכי התמודדות ועיבוד. נעסוק בשורשי התהוות החברה הישראלית, בביטוייה בשירה ובמחשבות לעתיד - מאין באנו ולכן אנו הולכים?

בין הנושאים

"הרומן" של השמאל הישראלי עם ברית המועצות; "ההתנתקות" - גוש קטיף שברו של חלום כתום; "מזרח תיכון חדש" - שברו של חלום אוסלו; "יש אנשים מגולגלים בתוך נייר עיתון" - מרד ויפוי. שירים מן הפריפריה; "קידוש החולין וחילון המקודש" - הדיוקן היהודי הישראלי, שמיים וארץ; "אני מלחמת אזרחים" עיון בשירתו של חיים גורי, מורכבותה בין קטבים וזהויות, אהבת הארץ ותוכחת אוהב; אירופה? אמריקה? מזרח תיכון? מה אנחנו? המאבק הגלוי והסמוי על אופייה וזהותה של מדינת ישראל; הערים המעורבות - יהודים, ערבים, ותיקים, עולים, מוסלמים ונוצרים; מי אנחנו רוצים להיות כשנהיי גדולים? ומה עושים כשכל "שבט" בחברה הישראלית רוצה משהו אחר? העידן הפוסט - מודרני, הפייק ניוז, הרשתות החברתיות - מעצב התודעה ומשני המושגים; 50 גוונים של אנטישמיות.

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.



ל"א/214

זמן ומרחב - השאלות הגדולות בפילוסופיה

12 מפגשים / מחיר: 780 ₪

מרצים: אלון הלפרין, ד"ר אושי שהם קראוס

זמן ומרחב הם דברים כה בסיסים בחיינו עד שהם נראים לעיתים כמובנים מאליהם. ואולם, עצרו לרגע וחישבו מהו זמן? מהו מרחב? כיצד ניתן להגדירם? אם תנסו להתעמק בהגדרה של מושג הזמן תגלו לא רק שהתשובה לשאלות אלו אינה טריוויאלית, אלא גם שלמרבית ההפתעה - מעולם לא נמצא להן תשובה אחת ברורה ומוסכמת. לפני 2,500 שנים הגדירו שני פילוסופים יוונים שתי תפיסות עולם מנוגדות של מושג הזמן: הרקליטוס הגדיר את הזמן כדבר היסודי ביותר בעולם ופרמנידס הגדיר אותו כאשליה בלבד. גם הפילוסופיה והפיזיקה של המאה ה-21 ממשיכות להתווכח בנוגע לשאלה אם ה"זמן" הוא אמיתי או אשליה בלבד? ומה באשר למרחב? האם זהו החלל שמקיף אותנו? האם מדובר באותה קופסת ענק שבתוכה אנחנו חיים? כנראה שכן, אבל כנראה שלא רק. פילוסופיה פותחת פתח מרתק לשימוש מטאפורי במושג מרחב ומאפשרת לכלול בו באופן אבסטרקטי (מאוד) רעיונות מרתקים שחלקם יוצגו במפגשים שלנו. כל מפגש יוקדש לתפיסה אחרת של מרחב פילוסופי.

בין הנושאים

החידה הגדולה - שאלת הזמן בפילוסופיה בעת העתיקה ובימי הביניים; זמן יחסי ומוחלט - ניוטון ולייבניץ; מרחב זמן - הזמן בתורת היחסות; מנהרת הזמן - מסע בזמן; על מקום שהוא שומקום; על מרחב לוגי של אפשרויות; על המרחב הדיגיטלי; עולם של סימולציות.

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.

לדעת ארץ - סמסטר ב'

הרצאות

19:30 - 18:00

ימי רביעי



ל"א/217

ההיסטוריה הגלויה והסודית של יהודי החצר

8 מפגשים / מחיר: 520 ₪

מרצה: ד"ר גוסטב מייסלס

יהודי החצר הם יהודים ששימשו כסוכנים של חצרות שליטי מדינות שונות לאורך הדורות. אחדים מהם הגיעו לעשירות מופלגת ונעשו מלוויהם, יועציהם ועושי-דברם של נסיכים ומלכים, שקירבוהם לחצרותיהם והעסיקו אותם לפעמים גם בתפקידים מנהליים ודיפלומטיים, לא רשמיים וסודיים. את ההיסטוריה הגלויה והסודית של אלה נגלה בסדרה חדשה זו, המוקדשת להם.

בין הנשאים

ממשרתי הח'ליפים באנדלוסיה לרודנים הקומוניסטים? עליית המרקנטייליזם והרקע לתופעה; מעמד החברתי והחוקי של יהודי החצר - החיים מול ובתוך הקהילה היהודית; מאהרון מלינקולן לוויולין משטרסבורג - היהודים, עשירי אנגליה ואירופה שמימנו מלכים, מלחמות ו... בניית קתדרלות מפוארות; הרוטשילדים - שיא מעמדם של יהודי החצר באירופה; יהודי החצר והמשטרים הקומוניסטים.

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.



ל"א/216

חידה ושמה הודו

8 מפגשים / מחיר: 520 ₪

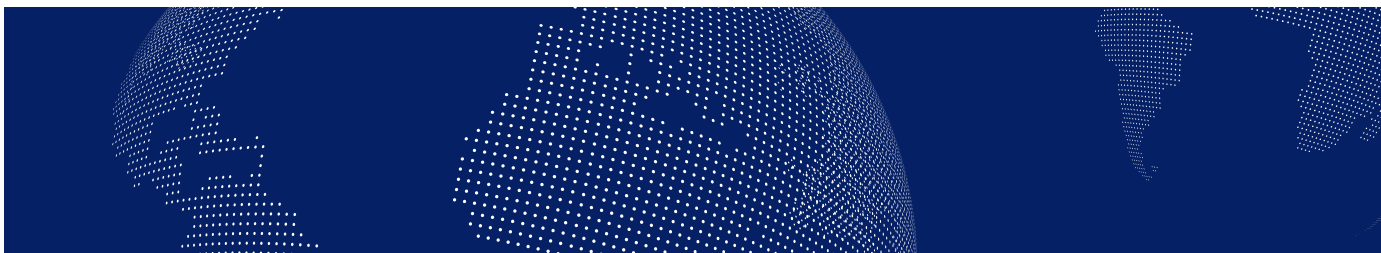
מרצה: מורן קושניר

הפעם נצא למסע בהודו - אחת המדינות המרתקות, המסעירות, הצבעוניות והחידתיות ביותר בעולם. נתוודע לרגעים היסטוריים, לעושר התרבותי והדתי ולתפיסות עולם יוצאות דופן. מפגש עם מנהגים, אמונות, דתות, פולחנים, קולינריה והניגודים האדירים של הודו.

בין הנשאים

"מאחורי הסארי" - להיות אישה בהודו; הודו הבריטית - עושק וקדמה; הפנים החדשות של הודו העצמאית; אלים, פולחנים ופסטיבלים בהודו; נופים ותרבויות בצפון הודו ובדרום הודו; "הודו על קצה המזלג" - מסע קולינארי בהודו.

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.



218/א"ל

הזיכרון הקולקטיבי של הסכסוך הישראלי-פלסטיני מה בין משתפי פעולה, שטחים, זכויות אדם ומשפט בישראל?

12 מפגשים / מחיר: 780 ₪

מרצים: עו"ד דוד יהב, אילן לוטן, ד"ר רפי נץ-צנגוט, עו"ד קובי סגל

החוקתי והציבורי בישראל - בית המשפט הגבוה לצדק ויחסי הגומלין עם הרשות המחוקקת והרשות המבצעת. אתגרים ומגבלות; המשפט בשטחי יהודה שומרון ועזה בראי המשפט הבינלאומי והסכמי אוסלו; המשפט הבינלאומי ההומניטרי - כללים וסיכונים מדיניים ומשפטיים; לראות כפול - כיצד הפכה הפעלת סוכנים לנשק האסטרטגי של מדינת ישראל? הלב היהודי - ושיקום מקורות - מיהושע בן נון ועד לטיפול בסוכנים, עריקים ומשתפי פעולה שסיימו את תפקידם; חייו ומוותו של נוהל השכן - בין דין בינלאומי, זכויות אדם וערכי צה"ל.

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.

המציאות הישראלית המורכבת מעמידה אותנו בפני שאלות לא פשוטות של התמודדות מול טרור, הגנה על אזרחיה של המדינה ושאלות של זכויות אדם ומוסר. הקורס יעסוק בהיבטים השונים ובסוגיות המורכבות בתווך שבין התנהלות בהגנה על בטחוננו, לבין מערכת המשפט הכפופה לחוקים מקומיים ובינלאומיים.

בין הנושאים:

אסלאם וטרור המתאבדים - היסטוריית טרור המתאבדים, תפיסת האסלאם ומקורות הלכתיים לגבי פיגועים אלה; סיפורה של רצועת עזה - היסטוריית הרצועה, מקורות דמוגרפיים, כלכלה וכיצד נתונים אלו מתמקדים לבעיה הנוכחית למול הרצועה; הגורם האנושי בעולם הטרור והסיכול - אמנות ההשפעה והנעת אנשים, איתור מניעים ותקשורת בינאישית אפקטיבית; הזיכרון הקולקטיבי הישראלי-יהודי של הסכסוך הישראלי-פלסטיני; הזיכרון הקולקטיבי הפלסטיני של הסכסוך, ושיתוף הפעולה בין ישראלים לפלסטינים לגבי זיכרון הסכסוך; המשפט



ל"א/220

היצירות האחרונות של המאסטרים הגדולים

8 מפגשים / מחיר: 520 ₪

מרצה: יונתן הירשפלד

מבט אל יצירות האמנות האחרונות של אחדים מן המאסטרים הגדולים של אמנות המערב - יצירות שנוצרו סמוך למוותם של הענקים האלה כמו מנורה לפני שהיא כבה, הם להטו באור בזהב אחרון והשאירו לנו מעין צוואות רוחניות אמנותיות ופילוסופיות ביצירות השיא שלהם. האמן יונתן הירשפלד, יספר את סיפורן של יצירותיהם האחרונות של המאסטרים, ינתח אותן ויתבל אותן ברכילות היסטורית ועסיסית - כדי לחשוף כמה מהסודות שהטמינו בהן האמנים עבור הדורות הבאים.

בין הנושאים

האם עבודותיו המאוחרות של מיכלאנג'לו באמת בלתי גמורות, או שמא, כך כיוון להשאירן? טיציאן - האמן האיטלקי ששרטט בעבודותיו האחרונות אוטוביוגרפיה ציורית וממקם את עצמו מול יריבו ובעיקר מול ההיסטוריה, תוך שהוא חורג מכל הקונבנציות של זמנו; על מה צוחק רמברנדט בדיוקנו העצמי המאוחר? דייוויד וולאסקס - על הציורים החידתיים והעמוקים שבני תקופתו כינו "התיאולוגיה של הציור"; קראווג'ו - ציורים אחרונים; מה עומד מאחורי הציורים השחורים של פרנסיסקו גויה? לסיום נעסוק גם בשני יוצרים ישראליים ייחודיים משה גרשוני ואורי ליפשיץ.

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.



ל"א/219

מבנה ותפקוד המוח

12 מפגשים / מחיר: 780 ₪

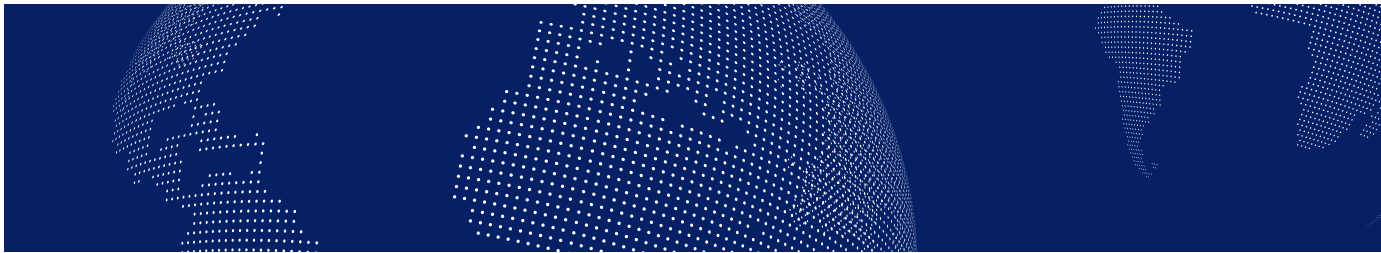
מרצה: ד"ר אסף מרום

בעשורים האחרונים מדעי המוח (מדעי הנירולוגיה) הפכו להיות מוקד עיקרי של המחקר. הכול מחפשים אחר אבן הרוזטה של המוח, אשר תאפשר לאנושות להבין בעצם את עצמה. כמה שונה המוח שלנו ממוחות של בעלי חיים אחרים? מהם התהליכים שעיצבו את מבנה המוח במיליוני השנים האחרונות? כיצד ניתן להסביר את התנהגות האדם לאור מבנה המוח? איך המוח שלנו לומד? ומה צופן לנו העתיד? על שאלות מרתקות אלה ועוד ננסה לענות במסגרת הקורס. ובקיצו, נבלבל את המוח...

בין הנושאים

מבנה מערכת העצבים של יונקים ושל פרימאטים; תפיסה (perception); מערכת התחושה, התנועה והראייה; החושים הכימיים - על טעם ועל ריח; בעיית הגוף-נפש בראי מבנה המוח; המוח המבודד - בספרות, במדע הבדיוני ובמדע.

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.



ל"א/222

סין - תמונת מצב

12 מפגשים / מחיר: 780 ₪

מרצים: עו"ד רון פוגל, ד"ר עדיאל פורטוגלי, זאב רילסקי

רוצים לדעת איך אומרים אקטואליה בסינית? סין שבעברה ההיסטורי היתה ממעצמות העולם שקעה בתרדמת טכנולוגית לקראת המהפכה התעשייתית, אך מזה דור מפלסת את דרכה לקדמת הבמה העולמית. חלל ותקשורת, טיק-טוק ועלי בבא, האם אנחנו הולכים לקראת סדר עולמי חדש? האם "רעידות אדמה" כמו הקורונה עשויות לגרור שינויים בחברה ובעולם הגלובאלי? היכן בכל אילו מוצאת את עצמה ישראל הקטנה? בסדרה הפגשנו 3 מרצים מתחומי דעת שונים בכדי לפתוח צוהר להבנת סין ותרבותה העכשווית.

בין הנושאים:

ראשית סין המודרנית - ממלחמות האופיום להקמת הרפובליקה; סין תחת מאו; מקומונים לכלכלה חופשית; דרך המשי החדשה והעולם הגלובאלי; מחאה, אינטלקטואלים ואמנות; סין, טראמפ והקורונה - האם משבר הקורונה וה"יחוס הסיני" מעצבים מחדש את גבולות המלחמה הקרה? הפזורה הסינית; שישה דורות של בימאים - מאה שנות היסטוריה משתקפות בקולנוע הסיני עד לסוף המאה עשרים; הקולנוע הסיני במאה ה-21 - איך הפכה סין לאימפריה קולנועית, ואיך החלה לשתף פעולה עם המערב בתחום הקולנוע; הקולנוע של ז'נג יימו - בכיר בימאי סין שהפך מאזרח סוג ב' לאחד האנשים החזקים בסין של ימינו.

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.



ל"א/221

המלחמה הקרה

12 מפגשים / מחיר: 780 ₪

מרצים: אירנה פרידלנד, עו"ד קובי סגל, אלון קליבנוב

במהלך המאה ה-20, האדם מגלה את הדרך לרתום את האנרגיה המשמעותית ובעלת הפוטנציאל הגדול ביותר לצרכיו, אולם השימוש הראשון באנרגיה זו הוא הצבאי. פיתוח הנשק הגרעיני והשימוש בו במלחמת העולם השנייה פותח עידן חדש בדברי ימי האנושות.

בין הנושאים:

ניצנים ראשונים - מראשוני החוקרים ועד פרויקט מנהטן; "בהיר מאלף שמשות" - הירושימה וגנסקי; מעצמות העל ומאזן האימה; מטלר ועד סחרוב - המרוץ לפצצת המימן; העולם עוצר את נשימתו - משבר הטילים בקובה; אידיאולוגיה, תעמולה, חלל, ספורט ו"מלחמה על ידי שליחים" - המציאות הפוליטית של עידן הגרעין; המרוץ לאנרגיה גרעינית ומתנגדין; מצ'רנוביל ועד פוקושימה - הסכנה הגרעינית; ריאליזם סוציאליסטי; מאקספרסיוניזם מופשט למינימליזם; זהו סיפור פניה הלא ידועים של המלחמה הקרה וגיבוריה, האלמונים שהכתיבו את מהלך ההסטוריה מאחורי הקלעים; עריקים אותנטיים ומתחזים; אקורדים של סיום - סיומה הלגמרי לא סופי של המלחמה הקרה.

*ייתכנו שינויים בתכנית הקורס.





לימודי בוקר
חגיגה של יום בשבוע
לומדים ומסיירים



לימודי בוקר - חגיגה של יום בשבוע

דמי הרשמה

דמי הרשמה ע"ס 75 ₪ יש לשלם לפקודת מכון אבשלום.
בוגרי המכון פטורים מדמי הרשמה.

הנחות*

זכאות להנחות שמורה ללומדים בתכנית המלאה.
שכר לימוד לבוגרי המכון (מעל שלוש שנות לימוד)
ולאזרחים ותיקים**:

קורסים שהיקפם 168 שעות: 5,190 ₪

קורסים שהיקפם 224 שעות: 5,950 ₪

חברי ההסתדרות הכללית החדשה - 5% הנחה מהמחיר
המלא בהצגת תעודה בתוקף.

בני זוג הלומדים יחד במגמה - 12.5% הנחה מהמחיר
המלא עבור כל אחד מבני הזוג.

חברי קרן ידע לאקדמאים במדעי החברה והרוח - חלק
מהקורסים מוכרים על ידי הקרן.

* אין כפל הנחות

** אזרחים ותיקים - נשים מגיל 62, גברים מגיל 67

הכרה לצורך גמול השתלמות למורים

תכניות הלימודים יוגשו להכרה במסלול "גמול ללא ציון"
על בסיס אישי. את הבקשה יגיש המורה מראש כדי לקבל
אישור של המפקח/ת. מורים משתתפים במסגרת גמול
השתלמות נדרשים להשלים את הסיוורים - פרטים על
כך ניתן לקבל במזכירות המכון.

ביטוח והצהרת בריאות

הרישום דורש חתימה על הצהרת בריאות בגוף טופס
הרישום.

מומלץ לעשות ביטוח תאונות אישיות.

ביטול הרשמה והחזר כספי

יש להודיע להנהלת המכון **בכתב** על ביטול ההרשמה.

השלמת סיוורים ראו עמוד 117.

ביטול הרשמה והחזר כספי ראו עמוד 117.

* הנהלת המכון שומרת לעצמה את הזכות להכניס שינויים בתכנית
הלימודים והסיוורים.
* ט.ל.ח

**לנרשמים עד לתאריך ה-5.9.20 (כולל) תנתן הנחה
על סך 150 ₪.**

למה כדאי להירשם?

✓ לימודים מעשירים ומגוונים

✓ סיוורים מרתקים

✓ מיטב מרצים והמדריכים

✓ גיבוש חברתי

לימודי הבוקר במכון אבשלום מציעים תכניות לימודים
מקיפות ורחבות (מפגשים עיוניים ו-12 ימי סיוור). בין
הנושאים: ארץ ישראל על כל היבטיה, היסטוריה, אמנות,
טבע, דתות, חברה, תרבויות, מדעים ועוד. לימודי המגמה
משלבים בין הרצאות וסיוורים, הנערכים אחת לשבועיים
לסירוגין.

מועדי הלימודים

ימי שני, שלישי ורביעי בין השעות 8:30 - 13:45 (בהתאם
לתכנית הלימודים).

מתכונת הלימודים

הלימודים העיוניים משולבים בסיוורים ומתקיימים לסירוגין:
לימודים עיוניים אחת לשבוע וסיוור לימודי אחת לשבוע.
מכאן שמחצית מהלימודים מתקיימים בחיק הטבע.
אתם מוזמנים להצטרף.

סיוורים וקמפוס (מחנה לימוד)

כל תכנית לימודים במגמה זו כוללת 12 ימי סיוור (כולל
קמפוס). הסיוורים הם לב העניין ומהווים חלק בלתי נפרד
מתכנית הלימודים. הסיוורים כלולים בשכר הלימוד (למעט
תשלום עבור לינה, כלכלה ומנהלה במחנה הלימוד).

שכר הלימוד (בתכניות שבהן לא צוין אחרת)

שכר הלימוד כולל: הרצאות, הדרכה, תחבורה, חובש
לפי הצורך, דמי הכניסה לאתרים בסיוורים השונים. המחיר
אינו כולל את דמי הלינה, הכלכלה והמנהלה בקמפוסים
(מחנות לימוד).

שכר לימוד בקורסים שהיקפם 168 שעות: 5,400 ₪

שכר לימוד בקורסים שהיקפם 224 שעות: 6,150 ₪

ניתן לשלם את שכר הלימוד באמצעות כרטיס אשראי
בשמונה תשלומים צמודי מדד (אך לא פחות ממחיר
הקרן), החל מאוקטובר 2020.

ציפורים בראש - סדנת תצפיות בציפורים

שכר לימוד: 2,700 ₪

10 סיורים

יום מלא

ימי שני

מדריך: ערן בנקר

מיועד לבוגרי הסדנה ולמשתתפים חדשים בעלי רקע בנושא

12.10.20 סתיו לאורך החוף

נסייר ונסרוק את החוף, ונעצור בכמה מקומות "אטרקטיביים" עבור ציפורים חורפות וחולפות. כמו תמיד, בתקופה זו של השנה איננו יודעים אלו הפתעות מחכות לנו.

23.11.20 עמק החולה

האזור מוכר לכולנו, אך הוא מפתיע בכל פעם מחדש בכמות ובמגוון העשיר של החורף בסביבתו. כמו בכל שנה, אסתכן ואבטיח עגור אחד או שניים...

21.12.20 עמק בית שאן

עמק בית שאן כבר מוכר לכולנו כאתר צפרות עשיר במינים, במיוחד בעונות הסתיו והחורף. נסייר בבריכות הדגים ובשדות החקלאיים, ונחווה את הכמות המרשימה של המינים החורפים והיציבים הפוקדים את אזור זה, ונהנים משפע המזון הזמין להם. בסיור נתבונן בהתנהגות העופות בבתי הגידול השונים.

25.1.21 סביב הכנרת

בית הגידול הסבוך סביב הכנרת, כמו גם שטחי המים הפתוחים סביבה, מושכים אליה מגוון מיני ציפורים חורפות. לא רק האיכות אלא הכמות העצומה של הציפורים יכולה להפתיע!

15.2.21 ים המלח

מטרתנו בטיול זה היא חיפוש ציפור שיר קטנה יציבה, שמעטים מאתנו ראו. מכאן נצפין לאורך מדבר יהודה עם עצירות בכמה ערוצי נחל, על מנת לחפש את המינים היציבים באזור זה, ואולי גם נצליח לאתר מינים שהם "ניצנים" ראשונים של נדידת האביב הקרבה.

22.3.21 ניצנה

"עמוק בתוך" נדידת האביב, אנו שמים פעמינו דרומה. אזור ניצנה ידוע במינים החולפים והיציבים המקננים בו. מדובר במגוון מינים אשר הסתגלו לסביבה צחיחה, ולמי שאינו מכיר - גולת הכותרת היא: ריקוד החיזור של החובר. היציאה, אם כן, תהיה מוקדמת מאוד, אך שווה את המאמץ!

5-7.4.21 קמפוס אילת (3 ימים)

יידרש תשלום בעבור לינה, כלכלה ומנהלה אמנם רבים חושבים שחודש מרץ הוא המועד האידיאלי לחזות בנדידה באילת, אך גם באפריל אנו עדיין "עמוק" בעונת הנדידה, ומגוון המינים שונה מזה אשר קיים במרץ. נטייל באזורים ה"קלאסיים" בהם מתרכזות הציפורים, ונשים דגש על המינים שחולפים דווקא באביב "המאוחר" באפריל. נחווה את אחת מתופעות הטבע המרהיבות בעולם.

24.5.21 הקיץ בדרך

הקיץ עוד רגע כאן ובעולם הייחודי של ציפורי ארצנו, עסקי הקינון מצויים בהילוך גבוה. מינים יציבים ומקייצים עסוקים מאוד בגידול הצאצאים, ובעוד חודש חלקם יחלו את דרכם דרומה לאפריקה. בואו נתצפת עליהם, ונאחל להם מעוף בטוח חזרה אל מחוזות החורף שלהם.

לתשומת לבכם:

- ש"ל כולל: הדרכה, תחבורה ל-10 ימי סיור וכניסות לאתרים
- הסיורים השנה כוללים קטעי הליכה ושהייה בחוף גם במזג אויר הפכפך.
- מספר המשתתפים מוגבל.
- יציאה מוקדמת. הסיורים יסתיימו בין השעות 16:00 - 18:00 (בהתאם ליעד הנסיעה ועונות השנה).
- * ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.

מרצים: ד"ר אריה בורגשטיין, ד"ר יגאל בן-נון, ד"ר שי בה, גליה דורון, ד"ר רועי הורוביץ, פרופ' רפי וייכרט, פרופ' עלי יסיף, ד"ר אדולפו רויטמן, בתיה רחמילביץ, פרופ' אביגדור שנאן

התכנית העיונית

"קיצור תולדות יהוה"

התנ"ך אינו ספר אלא ספרייה, המורכבת מטקסטים רבים שנכתבו בתקופות שונות בידי מחברים שונים, השייכים לסוגות שונות. מטרת הקורס לבחון סוגיות חשובות בטקסטים המקראיים כדי לגלות בהם מסורות מקבילות המתפלמסות ביניהן. **בין הנושאים:** האם קיים מונותאיזם בספרי המקרא? האם היו פסלי אלים בבית המקדש בירושלים? איך יהוה הדיח את אל שדי מן הפולחן הישראלי? האם ליהוה הייתה בת זוג - פולחן האשרה?

ראשית ישראל בראי הארכיאולוגיה - מימי האבות לתקופת שופטים

התיאור המקראי של ראשית עמנו מציג נרטיב ייחודי המאופיין בתקופה סוערת ומרתקת, הכוללת תהליכים מגוונים ורבי משמעות. בקורס נבחן מה הארכיאולוגיה מלמדת אותנו על תהליכים אלה ועל "ראשית ישראל". נשאל האם יש ריאליה בסיפורי האבות? האם התרחשה יציאת מצרים? נחקור את סיפור כיבושי יהושע ונציג דעות נוספות לתהליך היווצרות עמנו. נדון עד כמה הכתוב בתנ"ך מתאר מציאות היסטורית, ונתעדכן אילו הפתעות ממשיכות להתגלות תחת קרדום החופרים. **בין הנושאים:** הנדודים במדבר; ההתנחלות בכנען; פולחן בראשית ישראל - הר עיבל ומתחמי כף הרגל.

סוגיות היסטוריות מימי מלכות ישראל ומלכות יהודה - מקרא וארכיאולוגיה הֵיִלְכּוּ שְׁנֵי יָחִידִים?

בקורס נכיר את ההיסטוריה של ארץ ישראל מימי השופטים, דרך הממלכה המאוחדת (דוד ושלמה) ועד ימי חורבן הבית הראשון. נחשף לאתרים ארכיאולוגיים וממצאיהם וננתח סוגיות היסטוריות נבחרות לאור מקורות התנ"ך, מקורות מחוץ לתנ"ך (כתובות, כרוניקות וכד') וממצאים ארכיאולוגיים והקשרם גיאוגרפי. **בין הנושאים:** הכתב האלפביתי הקדום; ההפרדה בין יהודה וישראל; שושלת בית עמרי; שלבים בהשתלטות אשור על האזור וחורבנה של ממלכת ישראל; ההתמודדות בין ממלכת יהודה לבין ממלכות מצרים ובבל וחורבן הבית הראשון.

סיפורי המקרא

הקורס יעסוק בכמה מסוגיות היסוד שבספרות המקראית, ידון בסיפורי הבריאה, בדמויות ובשאלות של מנהיגות ועימותים בין נביא לבין מלך. נתמודד עם הבדלי הגישות שבין פרשנות מסורתית לגישות ביקורתיות ונשלב היבטים ארכיאולוגיים, ספרותיים ואמנותיים במידת האפשר. **בין הנושאים:** חוה הראשונה וחוה אמנו בספרות האגדה; עקידת יצחק - האמנם ניסיון? לידתו ומוותו של משה רבנו; מבית אב לממלכה: בין שמואל לשאול; "מלכות דוד - אורות וצללים".

ספרות החכמה במזרח הקדום ובמקרא

בפרק זה נעסוק בשני היבטים של ספרות החכמה. האחד, מבקש ללמוד את ספרי החכמה במקרא על רקע ספרות החכמה במזרח הקדום. והשני, מבקש לבחון את השינויים שפקדו את ספרות החכמה בישראל בעת העתיקה על רקע המפגש עם העולם היווני-רומי, תוך בחינת מספר יצירות של הספרות החיצונית. **בין הנושאים:** ספרי משלי, איוב וקהלת, ספרי חכמת בן סירא ואחרים.

"גיבורים ועלילות, ספרות ומוסר: הסיפור המקראי בפי הבאים אחריו"

הסיפור המקראי הוא בסיסה של התרבות היהודית, ומשמעותו ראשית וקודם לכל התשתית שעליה מונחת יצירה חדשה, אותו גורם תרבותי המאתגר בכול דור מחדש, את התרבות והחברה, וגורם להם לשינוי פנים ולתפיסות עולם חדשות ומרתקות. בקורס נבחן כמה מן הסיפורים הבולטים והמייצגים שמקורם בסיפור המקראי, אך הורחבו, סופרו וזכו לחיים מחודשים במאות השנים שלאחר תקופת המקרא. כל "סיפור מחדש" כזה, משקף אף תפיסת עולם המיוחדת לתקופה ולחברה שיצרה אותו, והניסיון להתחקות עליה יעמוד, בין השאר, במרכז העיון שלנו בטקסטים מרתקים אלה. **בין הנושאים:** יוסף ואחיו, יוסף ונשותיו; שלמה ומלכת שבא; על אוטוריטה ופמיניזם בסיפור המקראי; יאבב כובש עיר: הגיבור המקראי עובר לימי הביניים.

מבט אחר על התנ"ך

אדם וחווה, קין והבל ואשת לוט בשירה העברית ובשירת העולם; תיאטרון יהודי? אוקסימורון - על הסיבות ליחסי האהבה - שגאה שבין התרבות היהודית לתיאטרון, ולמקומו של התנ"ך בקונפליקט זה; "בין שינוי להישנות" - גיבורי התנ"ך על במת התיאטרון הישראלי - האופן שבו

משמשות אפיזודות מקראיות וגיבורים מקראיים בידיהם של מחזאים ישראליים מודרניים; ה"בראשית" של ציור התנ"ך - בית הכנסת של דורא אירופוס.

תכנית הסיורים

1. **בין פלישתים לישראל - הבריה התיכון של א"י המקראית:** אבן העזר, תל גזר, צרעה ויער צרעה כולל קטעי הליכה, בית שמש הקדומה וגן גולן.
2. **עיר מלוכה - ללכת בירושלים של ימי הבית הראשון:** תצפית מארמון הנציב, הממצא מאחוזת הקברים בכתף הינום, עיר דוד (על כל החידושים), מערכת המים, ביצורי המעיין, הניקבה.
3. **בקעת הירדן מתקופת ההתנחלות לכיבוש הבבלי -** גלגל ארגמן; אתרי בקעת פצאל ומרס א-דין.
4. **בעקבות שופטים ומלכים -** תל שמש, חרבת קיאפה, מוזיאון לתרבות הפלישתים, בית הכנסת הקראי.
5. **גויי הים הצפוניים -** תל מבורך ונחל תנינים, מצפה עופר, תל דור, מוזיאון ה"מזגה", תל אל אחוואט, יער ריחן שבצפון הרי שומרון.
6. **באר שבע - עיר האבות -** תל שוקת, תל באר שבע ומסלול הליכה לאורך נחל באר-שבע.
7. **מעיר האבות להר חברון -** תל רומיידה והחפירות החדשות, ירידה דרך המעיין למערת המכפלה; מעון וסיפור אביגיל ודוד; הר עמשא - שמורת הטבע ותצפית על דרום הר חברון ומדבר יהודה (מותנה באישור בטחוני).
8. **בעקבות שופטים ומלכים מואדי ערה ועד עמקי הצפון -** נחל הקיני - תל יזרעאל והליכה לעין יזרעאל, תצפית מהר שאול בגלבוע.
9. **ממלכת ישראל בתפארתה: שומרון העתיקה (סבסטיה) -** הר גריזים, מפגש עם השומרונים - שרידי ממלכת ישראל, עפרה אבי העזרי (עירו של גדעון) ומפגש מרתק עם נוצרים העובדים בכרמי שומרון.
10. **פרשיות מקראיות בארץ בנימין -** אתר שילה הקדומה, מצפה לבונה, בית אל, יקב פסגות, הכפר הקדום בחרבת ניסיה, תצפית על נחל מכמש.

קמפוס "ארץ כנרות" - בין ישראל וארם (יומיים)

- יידרש תשלום בעבור לינה, כלכלה ומנהלה.
11. **אתרים לא מוכרים מתקופת הברזל -** תל כנרות, תל הדר, בית צידה ופארק הירדן, במידה ויותר הזמן נבקר גם בתל אבל ובית מעכה.
 12. **תל דן -** מ"עם שקט ובוטח" לעיר הישראלית הגדולה על הדרך בין דמשק לצור, טיול בארץ נחלי המים של שמורת דן, תל חצור, מוזיאון תל חצור.

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.
* הסיורים יסתיימו בין השעות 16:30-18:30 (בהתאם ליעד הנסיעה ועונות השנה).
* הסיורים כוללים: הדרכה, תחבורה וכניסות לאתרים.



אימפריות נופלות וקמות - ארץ ישראל

בימי רומא וביזנטיון

224 שעות

בדרגה קלה-בינונית

12 סיורים

48 הרצאות

13:45-08:30

ימי שני

מרצים: רונה אביסף, פרופ' ציונה גרוסמרק, ד"ר שמעון גת, גליה דורון, יסכה הרני, ד"ר גוסטב מייסלס, ד"ר חגי עמיצור, ד"ר אדולפו רויטמן, אלה שופמן

התכנית העיונית

תולדות ארץ ישראל בתקופה הרומית-ביזנטית

אחת התקופות הסוערות והמרתקות בתולדותיה של ארץ ישראל התרחשה בימי רומי וביזנטיון. הגנרל הרומי פומפיוס כבש את הארץ בשנת 63 לפנה"ס, ועדיין נשמרה במידה רבה עצמאותה של יהודה ששיגשגה תחת מלכותו של הורדוס בחסות הרומית. בשנת 6 לס' ביטלו הרומאים את עצמאותה של יהודה והפכו אותה לפרובינקיה רומית. תמורה נוספת התחוללה במאה הרביעית עם הפיכתה של רומי ל'ביזנטיון'. במפגשים נעקוב אחר התהליכים המרכזיים שהתחוללו בארץ בעידן הרומי ביזנטי עד לכיבוש המוסלמי של הארץ במאה השביעית לספירה. **בין הנושאים:** אוגוסטוס והקיסרות הרומית; עלייתה ונפילתה של האימפריה הרומית; שלבים בהפיכתה של א"י לפרובינציה רומית ועוד.

סוגיות נבחרות בחיי הרוח, האמונה והמיסטיקה

מהרגע שנפרדו הדרכים, דמותו של ישו והפולמוס סביבו, עמדו במרכז היחסים בין היהודים והנוצרים לאורך כל התקופה הרומית-ביזנטית. מטרת הסדרה היא לבחון את יחסי היהדות והנצרות בימים אלה דרך האספקלריה של הפרשנות המקראית, מתוך רצון לעמוד על המשותף והמבדיל שביניהן. **בין הנושאים:** דת וחיי הרוח בעולם היהודי והנוצרי; מתי פסקה הנבואה? מהאיסיים לנצירות הנוצרית; האמונה בשדים בעולם הרומי והביזנטי.

ארון הספרים היהודי

במהלך התקופה הרומית ביזנטית (ימי הבית השני ותקופת המשנה והתלמוד) החלו להתגבש ספרי היסוד של העם היהודי. לימוד התורה שנעשה בע"פ הועלה על הכתב והפך את העם היהודי לעם הספר. בקורס נעסוק בהבנת האירועים השונים שהביאו ליצירת הספרים השונים, נכיר את הספרים השונים שנוצרו במהלך תקופת המשנה והתלמוד, מי כתב אותם, מי ערך, וכיצד נתקבעו אצל העם היהודי כספרי יסוד. במהלך הקורס נעסוק גם בלימוד סוגיות מתוך ספרים אלה ובין כיצד התפתח "בית המדרש" והפולפול היהודי. נדון בספרים כמו המשנה, התלמוד, מהי הגמרא, מהו מדרש תנאים ומדרש אמוראים ומה ההבדל בין מדרש הלכה למדרש אגדה? **בין הנושאים:** מדרשי תנאים ומדרשי אגדה; תלמוד ירושלמי ובבלי; מוסדות הנהגה, נשיאות וחכמים; מארץ ישראל לבבל.

הנצרות בימי רומא וביזנטיון

האמונה הנוצרית חוותה מהפך דרמטי במאה הרביעית, במעבר מ"אמונה" ל"דת". זאת ועוד: מדת נרדפת הפכה לדת שלטת, הנשענת על עוצמת הקיסר והקיסרות. באופן "סכיזופרני" נוצרה כנסייה מנצחת אבל עם זיכרון של סבל ורדיפות. במהלך הקורס נלמד על ישו ופאולוס ואת תורותיהם דרך כתבי הברית החדשה, ונתחקה אחרי התגבשות עקרי האמונה לאורך התקופות הרומית והביזנטית. בנוסף נדון באספקטים שונים של עולם הכנסייה: הכמורה, תנועת הנצירות והקיסרים אשר עשו את ההיסטוריה הנוצרית בתקופה והפיצולים בכנסייה לעדות שונות. **בין הנושאים:** קיסרים נוצריים ועיצוב הנצרות כדת האימפריה: מקונסטנטינוס לתיאודוסיוס; פרשת יוסף הקומס: התנצרות, יחסי יהודים נוצרים ובניית כנסיות בגליל; התפתחות התיאולוגיה (אוגוסטינוס והירונימוס) והפולחן הנוצרי (סעודת האדון והטבילה).

חיי היומיום בתקופה הרומית-ביזנטית - ממצא חומרי

השרידים הארכיאולוגיים בא"י המרשימים ביותר, שהשתמרו במצב הטוב ביותר שייכים לתקופה הרומית-ביזנטית, בין המאה השנייה למאה השביעית לספירה. במהלך ההרצאות נכיר את המאפיינים של התרבות העירונית המרשימה שפרחה בארץ - נכיר ערים מרהיבות כבית שאן וציפורי ואת ערי הנגב המפתיעות. ננסה להכיר את חיי היום יום על סמך שרידי התרבות החומרית ואת מנהגי הקבורה המשקפים את מגוון התרבויות בארץ. נעסוק גם בביטוי החומרי של חיי הרוח - נעקוב אחר התפתחות בתי הכנסת ברחבי הארץ, כמו השנייה בכנסיות ובמזרים המבטאים את העובדה שא"י הייתה חלק מהאימפריה הביזנטית, הנוצרית.

אדריכלות רומית-ביזנטית - "בין אימוצים לחידושים"

ראשית התפתחותה של האדריכלות הרומית כללה אימוץ הפטנטים המוצלחים מתרבויות אחרות, ובהמשך שכלולם והתאמתם למטרות המדיניות של האימפריה המתפתחת. **בין הנושאים:** "לחם ושעשועים" - אדריכלות כאמצעי להמחשת כוח; "הבית הפרטי בתרבות הרומית" - תכנון החלל שיקף את המבנה המשפחתי, את מעמד האישה ואת תופעת העבדות; "כנסייה בין מזרח למערב" - בראשית ימי הביניים במזרח ובמערב התפתחו טיפוסים שונים של מבני הכנסייה. נעמוד על ההבדלים ביניהם ונכיר את הנסיבות הדתיות, החברתיות והאישיות של הגורמים המעורבים בבנייתם.

מרצים: ד"ר רוחמה אלבג, יעל גורי, פרופ' ידידיה גפני, עו"ד דוד יהב, אילן לוטן, אילן מנוליס, עו"ד קובי סגל, ד"ר טל סינס, אלה שופמן

התכנית העיונית

חידושים בחקר המוח

חקר המוח מתקדם בקצב מסחרר וגילויים חדשים מתפרסמים מדי יום. אנחנו מתחילים להבין טוב יותר איך פועלים תאי העצב והסינפסות, איך משפיעות תרופות על המוח שלנו, ואיך זורם המידע מכל החושים אל מוחנו וממנו בחזרה לגוף שלנו. **בין הנושאים:** "מוח ללא גבולות" - האם יש מציאות אחת או שלכל אדם מציאות משלו? על המוח שלנו ועל מי שאנחנו בפרספקטיבה מדעית; "הקלטת חלומות וקריאת מחשבות" - העתיד כבר כאן? עד כמה אנחנו קרובים ליום הזה? איך יראה העולם? והאם זה חלום או סיט? אדם ומחשב האם אנחנו אחד? - האם הבינה המלאכותית תהיה נקודת המפנה שתחייב את יצירת האדם-מכונה? מוח ושינה - על הקשר בין השניים; שמים לב לסמים; תעתועי המוח, מדוע איננו רואים מציאות? פרקינסון - מה חדש?

בתחבולות תעשה לך מלחמה

כוח צבאי, טכנולוגיה ויתרון מספרי אינם מנצחים מלחמות. החשיבה המקורית, היצירתיות, היוזמה שמחוץ לקופסא או בקיצור ה"תחבולות" הם אלה המכריעים הקרבות במקרים רבים, ובעקבותיהם גם את גורלן של מלחמות. ברוכים הבאים לעולם האפל של המודיעין, המניפולציות והתככים שהכריעו גורלות הרחק מאור הזרקורים ומספרי ההיסטוריה הרשמיים אל לב העשייה המודיעינית. **בין הנושאים:** מלחמת האזרחים בספרד - מלחמת העולם (הכמעט) שניה; כמו פוקר בקלפים פתוחים: וייטנאם, ניצחונם של החלשים; מבצע אחד, שלושה סוכנים - ישראל נגד החיזבאללה בסרילנקה.

שינויים במאפייני סיכול הטרור בעידן של מציאות משתנה

רצועת עזה שיש המכנים אותה "בית הסוהר הגדול ביותר בעולם", מהווה את אחד האזורים הטעונים והנפיצים בעולם בכלל ובאזורנו בפרט. נעסוק בהיסטוריה, במקורות דמוגרפיים, בכלכלה ונתהה באם אמנם "יצאנו מרצועת עזה - אך האם הרצועה יצאה מאתנו"? "אסלאם וטרור המתאבדים" - סיכול, מדיניות ומהלכים בינלאומיים - היסטוריית טרור המתאבדים, תפיסת האסלאם ומקורות הלכתיים לגבי פיגועים אלה; הגורם האנושי בעולם הטרור והסיכול - אמנות ההשפעה והנעת אנשים, איתור מניעים ותקשורת בינאישית אפקטיבית והפסיכולוגיה שמאחורי הנעת אנשים ע"י ארגוני הטרור ואופן ההתמודדות באמצעות גיוס והפעלת סוכנים. "טרור מודרני-מהמקלדת לפיגוע" - השימוש ברשת האינטרנט להפצת אידיאולוגיה, הכשרת וגיוס פעילים ומימוש פיגועים.

פריצות דרך וגילויים בחקר היקום

אחד מתחומי המדע הדינמיים ביותר, אשר מתעדכנים חדשות לבקרים, הינו מדע האסטרופיזיקה. בסדרה זו, נחשוף טפח משיטות העבודה של אסטרופיזיקאים ונביא סקירה של מיטב החידושים בתחום מרתק זה, לטובת הקהל הסקרן והחקרן. **בין הנושאים:** האדם בחלל, או: מדוע לא נגיע בקרוב למאדים; החיפוש אחר חיים תבוניים מחוץ לכדור הארץ, או: היכן אי. טי? הכחדות המוניות וסכנת האסטרואידים.

חותמן של המעצמות באדריכלות העיר ירושלים

ירושלים שמחוץ לחומות במחצית השנייה של המאה ה-19 ותחילת המאה ה-20 התהוותה כ"שמורה אדריכלית" על רקע התפתחויות פוליטיות בקרב המדינות המשפיעות של התקופה. במפגשינו נתחקה אחר האדריכלות של מדינות אלו בתקופה זו ונבחן את השפעתן על האדריכלות המודרנית בירושלים. **בין הנושאים:** אדריכלות של הגרמנים בירושלים; אדריכלות של הצרפתים, רוסים, אתיופים ואיטלקים בירושלים; הבריטים בירושלים.

פרשיות שהסעירו את המדינה

70 שנותיה של מדינת ישראל (וגם השנים שבסמוך להקמתה), עמדו בסימן גיבוש לאומי, עלייה מאסיבית ויצירת מדינת היהודים יש מאין. מאבקים פוליטיים, חברתיים, משפטיים ודתיים "קרעו" את המדינה הצעירה מבפנים, והובילו לא פעם אל סיפה של מלחמת אחים. בסדרה זאת נביא את סיפורם הנשכח של כמה מאותם עימותים, בראי השנים שחלפו. **בין הנושאים:** פרשת טוביאנסקי; משפט אייכמן; על עונש המוות בישראל; הסכמי אוסלו - חלום ושיבר.

מקומיות נמשכת - מקומות בארץ הנצחתם האוהבת בשירה ובספרות העברית

"גם למראה ישן יש רגע של הולדת" - מפגש עם "כוכבים בחוץ" של נתן אלתרמן. המשורר ההלך הפוסע בדרכי העולם ומביאו אלינו; "באת אלי את עיני לפקוח" - מפגש עם לאה גולדברג, ששירתה אינה מזדקנת, חדשה תמיד ומציבה אתגר; "יש אנשים מגולגלים בתוך נייר עיתון" - מרד ויופי. שירים מן הפריפריה. שירים עזים ומלאי כוח שכתבו יוצרים בעיירות פיתוח, בשכונות מצוקה, שירים התובעים את הקשב; על חדר אחד בחולות ת"א (ש"י עגנון).

תכנית הסיורים

1. **פנינים בשרון** - המבצר הצלבני קאקון, אנדרטה לזכר חללי הטבח הבריטי במצור על גבעת חיים, גשר הצבים ושיקום נחל אלכסנדר, אביחיל - סיפור יוצאי הגדוד העברי, נתניה - עץ השקמה ואום חאלד.
 2. **חותמן של המעצמות בירושלים** - רחוב הנביאים וסביבתו.
 3. **באר שבע וסביבותיה** - מתחם תחנת הרכבת העות'מאנית (מתחם 70414), בית הקברות הצבאי של חבר העמים הבריטי, בית העלמין 'הישן' של באר שבע, קו החפירות העות'מאני אשר הגן על העיר ממערב, גן אלנבי, פארק נחל באר שבע, גשר הרכבת העות'מאני המשוחזר ופארק החייל האוסטרלי.
 4. **סיפורה של רצועת עזה.**
 5. **בין גישור וגשרונים** - נחל צלמון, אוהל השלום בסלאמה, בית הספר הדו לשוני "גליל".
 6. **בדואים בצפון הארץ** - שלבים בהתנחלות: הפזורה הבדואית באזור יודפת - ערב אל חוג'יראת, ערב אל נעים, אתר הנצחה ללוחם הבדואי בצומת המוביל, ישובים בדואים לא מוכרים.
 7. **אל מושבות הטמפלרים** - בית לחם הגלילית ואלוני אבא, חיפה - סיפורה של המושבה הטמפלרית הראשונה.
 8. **אנשים ומפגשים בגליל המערבי** - נס עמים, מעלות, הבית המצויר בשלומי או גן הפסלים באילון.
 9. **במפגש שלוש היבשות** - סיפורו של האגם שנעלם והאגמון שבעקבותיו - ראש פינה, יסוד המעלה, חולתה, אגמון החולה.
 10. **בעקבות סופרים ומשורות בת"א** - בעקבות נשים יוצרות: לאה גולדברג, יונה וולך ותרצה אתר, ספרות בלב תל אביב: נתן שחם ועמוס קינן.
- קמפוס נצרת לובשת חג - גם אחרי החגים... (יומיים)**
- יידרש תשלום בעבור לינה, כלכלה ומנהלה.
11. **מנזר אחיות הבשורה**, כיכר הכנסייה האורתודוקסית, מערות מתחם הבישופות האורתודוקסית, מטחנת הגליל - אל-באבור (סיפורים, מאכלים ומנהגים הקשורים בעונת החגים), הכנסייה הסלזיאנית או כנסיית הבשורה הרומית קתולית.
 12. **מנזר אחיות רוזארי**, תצפית ממרכז מרים הבינלאומי, קפלת האחדות, מפגש עם כהן דת, סמטאות השוק, תקרה מצוירת בבתי האמידים משלהי המאה ה-19.

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.
 * הסיורים יסתיימו בין השעות 16:30-18:30 (בהתאם ליעד הנסיעה ועונות השנה).
 * הסיורים כוללים: הדרכה, תחבורה וכניסות לאתרים.

מרצים: ד"ר גלית אבימון, נינו אבסדזה, איילת אידלברג, יסכה הרני, יותם יעקבסון, ד"ר מיכל יערי, עו"ד רון פוגל, אירנה פרידלנד, זאב רילסקי

התכנית העיונית

מסאלה הודית

הודו היא תת יבשת עצומה ומגוונת. אמונותיה אין סופיות, דרכי הפולחן בה רבות ושונות וים הסיפורים של תושביה רחב ועמוק. סממנים דתיים ותרבותיים שהגיעו אליה, הפכו להיות חלק מהרקמה החיה והעשירה שלה. **בין הנושאים:** ניגודים והשלמות בפניה של החברה ההינדואית; בין פצפצים למלחמה - דמויות מופת סביב עצמאותה של הודו; בין המופשט לקונקרטי - פני האלוהות בתרבות ההינדואית; "אמא למיליארד בנים" - להיות אישה בהודו; "ארכיטקטורה של הארה" - אדריכלות בהודו.

רוסיה והרפובליקות הפוסט-סובייטיות

בסדרת מפגשים מרתקת זו נדון במרחב הפוסט סובייטי ובשינויים הדרמטיים שעברה רוסיה והרפובליקות השונות לאחר התפרקותה של ברית המועצות. עד עצם היום הזה מתקשה המערב לפצח את חידת ברית המועצות לאחר התפוררותה ולהסביר את אופיים של התהליכים המתרחשים שם. סדרה זו עוסקת בשילוב ניגודים בין תרבות למציאות, בין פנטזיה לאקטואליה, בין מיתולוגיה לפוליטיקה. **בין הנושאים:** נשים - היהלום שבכתר הרוסי, גברים שלא רצו לשלוט - שושלת רומנוב, סוף האימפריה תחילת העידן הסובייטי, "מעידן הקרח" עד להתפרקות ברית המועצות, קרים זוהרת ובווערת; מגאורגיה באהבה; מה משותף לפרומתיאוס, גיזת הזהב, הארגונאוטים, סטאלין ויין?

ארץ השמש העולה - יפן

יפן שהייתה סגורה לעולם המערבי עד סוף המאה ה-19, עוררה סקרנות רבה בקרב בני המערב. כשנפתחו שעריה של יפן גילינו מדינה שמתנהלת על פי נורמות מסורתיות ייחודיות. עולם הערכים של הסמוראים חילחל אל הצבא היפני המודרני, שלימים הפכו את מלחמת אירופה למלחמת העולם השנייה והביאו חורבן טוטאלי על יפן. בסדרה זו נחקור את הרבדים השונים של התרבות וההיסטוריה של יפן על מנת לאפשר מבט מעמיק במדינה יוצאת דופן זו. נעסוק גם בייטנאם שהיא ה"דיד" של מזרח אסיה, שהצליחה להביס ארבעה "גוליתים" במהלך ההיסטוריה שלה. **בין הנושאים:** "קיסה שוגון וסמוראי"; שינטואיזם, בודהיזם ומה שביניהם; מלחמת העולם השנייה ביפן ובמזרח אסיה; וייטנאם - ממלחמת הודו-סין ועד סיום מלחמת וייטנאם.

מזרח תיכון ואסיה במפגש תרבויות

מדוע הפכו הטלנובלות הדרום קוריאניות לדבר הכי חם בסעודיה? כיצד משמשת האמנות אמצעי לביקורת נגד המשטר והחברה? החיזור הסעודי אחר הודו - מה הוביל להתקרבות בין הודו לסעודיה, וכיצד קשורה לכך ישראל? האם סעודיה תמשיך את התחממות היחסים עם הודו גם בעידן שבו העולם עובר לאנרגיה ירוקה? כיצד מתייחסת סעודיה לעובדים ההודים בשטחה? סין וסעודיה - יחסים מתהדקים במציאות משתנה - מדוע הגדילה סין את מעורבותה במזרח התיכון? על מה מתבססת הברית המתהדקת בין סין לסעודיה וכיצד מגיבה לכך ארצות הברית? מדוע החלו להיפתח בסעודיה קורסים ללימוד סינית? האם הקשר בין סעודיה לסין טוב ליהודים?

על הקשר בין הנצרות למזרח הרחוק

השליח תומאס ובשורת הנצרות ביבשת ההודית - מסעותיה של הכנסייה במחצית האלף הראשון בדרכי המשי לסין ולהודו - מחקרים וגילויים על הנצרות לאורך הדרכים האסיאתיות ועל הכנסיות השונות של הודו בימינו; הכנסייה הקתולית באסיה - מגלי עולם, נזירים ישועים, פרנציסקנים ואחרים העזו והגיעו אל היבשת "האחרת" מאז המאה ה-13. היכן הצליחה הקתוליות והיכן נכשלה, היכן שגשגה והיכן נרדפה.

מוזיקה - בין מזרח ומערב

מפגשי הסדרה שופכים אור על מוזיקה ואמנות ויזואלית באסיה (יודל גיאורגי, ראגה הודית, הדפס יפני) ועוקבים אחרי השפעות למערב ("ג'פוניזם" בצרפת וברוסיה). **בין הנושאים:** מוזיקה גיאורגית - על רב קוליות וחספוס; ממינימליזם יפני למינימליזם רוסי - פריחה אינטלקטואלית תרבותית; 100 שנים לראווי שנקר מגדולי המוזיקאים ההודיים; חיקוי או השראה? מוזיקה ואמנות יפנית ואופן השפעתה על המערב.

דרך המשי - בין התרבויות הגדולות

שיירות גמלים דו דבשתיים עמוסי משי, אטלס, תבלינים ושנהב עשו דרכם בין התרבויות ועטו מסך של אקזוטיקה וסיפור. ננסה להכיר את הרבדים ההיסטוריים של הקשר בין מזרח ומערב, דרך סיפורם של האויגורים ונחשף למאבקים והסכסוכים האתניים שהפכו את הדרך לגשר של המצאות ופילוסופיות. **בין הנושאים:** דרך המשי החדשה "חגורה אחת מסילה אחת" - ממורשת דג לעולם גלובאלי; טיוואן: לאום או עם פוליטי; מחאה, אינטלקטואלים ואמנות בסין; בין האנו לסייגון - תחרות והשלמה.

קולנוע בדרום מזרח אסיה

של דרום קוריאה - קולנוע שהגיע להכרה עולמית בזכיית הסרט "פרזיטים" באוסקר לסרט הטוב ביותר, כמו כן נלמד להכיר את הקולנוע של הונג קונג - מדינה שבה המזרח נושק למערב - קולנוע של אומנויות לחימה לצד סרטי גל חדש אומנותיים.

בסדרת מפגשים זו נבחן את הקולנוע והתרבות של שלוש מדינות אסייתיות: נסקור את התא המשפחתי היפני הנע בין מסורת לקדמה וייצוגו במיוחד בקולנוע של הירוקאזו קורה אדה. נבחן את הקולנוע הייחודי המבלבל והמפתיע

תכנית הסיורים

1. **סיפורן של הדיונות האחרונות** - חוף פלמחים, שפך נחל שורק והצבים רכי השריון ואם יתאפשר נבקר במתקן להתפלת מים.
 2. **"על אם הדרך" - באר שבע** - אנדרטת הנגב, פארק נחל באר שבע, הגשר העות'מאני המשופץ, באר שבע העות'מאנית, מוזיאון האנז"ק המחודש.
 3. **נצרת לובשת חג** - סיפור על אור וחושך ועל מה שביניהם.
 4. **יפו העות'מאנית** - מתחם כיכר השעון, סמטאות העיר העתיקה, היציאה מהחומות, מתחם נמל יפו.
 5. **ניצנה ושבעה** - סיפורן של הערים הנבטיות (כולל הליכה קלה בתקווה לפריחות מרהיבות).
 6. **רכבת העמק** - נסיעה ברכבת העמק מכפר יהושוע לבית שאן, ביקור בתחנת צמח, תחנת חמת גדר (אל חמה), משם נצפה מרחוק על גשר הרכבת שפוצץ על נהר הירמוק.
 7. **באקה אל גרבייה ומצר** - העיר שחולקה לה יחדיו.
 8. **קו 70 נוסע מזרחה** - בכפרו של המפוזר מכפר אזר כמו עמד הזמן מלכת ושם, בפרלמנט, יסופר על מייסדים רבי מעללים, על עיר-גנים שהייתה לבית-חולים ועל קו 70 החוגג שבעים ושש.
 9. **יפנים וזיתים בלב בגליל** - נבקר בגן פסלים קטן ומקסים, נערוך טיול רגלי בטיילת שהושלמה לאחרונה, נבקר בבית התה היפני במכמנים (כולל טקס התה היפני ואמנות הכנת הקימונו), לקראת סיום נבקר באחד הפארקים היפים בעיר כרמיאל ובדרך נוף הר תורען.
 10. **חוטם הכרמל** - זיכרון יעקוב ובנימינה.
- קמפוס ארץ המכתשים (יומיים)**
יידרש תשלום בעבור לינה, כלכלה ומנהלה.
11. **תצפית למכתש ירוחם מהר אבנון**, סיור רגלי במכתש ותעלומת "העצים המאובנים", מצפור חגי, נחל הרועה וסיפורה של ברברה פרופה, חוות "שאנטי במדבר", במידה ויותר זמן תצפית מהר גמל.
 12. **גיא זוחלים במכתש** - תצורות ומחשופי סלע ייחודיים, מסלול גיאולוגי מרתק בדרך המחצבות החדשה, חי-בר רמון, ביקור בכרם אשכולות, תצפית הר מחייה וסיור קצר במסלול ציורי הסלע.

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.

* הסיורים יסתיימו בין השעות 16:30-18:30

(בהתאם ליעד הנסיעה ועונות השנה).

* הסיורים כוללים: הדרכה, תחבורה וכניסות לאתרים.

מרצים: איילת אורפז, ד"ר רוחמה אלבג, זיו אלכסנדרוני, ד"ר גלעד בן צבי, ד"ר ענת גואטה, פרופ' ידידיה גפני, יסכה הרני, פרופ' עלי יסיף, זאב רילסקי

התכנית העיונית

הכובשים, נדון בגורלן של השפות המקומיות במפגש עם השפה הערבית, בהשפעות ההדדיות בשיתופי הפעולה ובקונפליקטים. **בין הנושאים:** המאה השביעית: הצלב לראשונה תחת הסהר; התמודדות הנצרות המזרחית עם האסלאם; מסעי הצלב: לא רק נגד מוסלמים... ועוד.

הספרות העברית בימי הביניים: על נדודים, אהבים, שדים וגויים

הקורס יפתח בפני השומעים את עולמה רב הרבדים של תקופת ימי הביניים, באמצעות הספרות העברית המגוונת והעשירה שנוצרה בתקופה זו. יהודי ימי הביניים, כחברת מיעוט בתוך חברת רוב חזקה ודורסנית, התמודדה עם מתחים רבים, אך השכילה תמיד להעמיד אתגרים תרבותיים ורוחניים שהגיעו אלינו באמצעות הספרות שנוצרה בתקופה זו. **בין הנושאים:** "חשכת ימי הביניים" - לא מה שחשבנו; "אגדת ארבעת השבויים": כמשקפת מאבק על מרכז ופריפריה, על היסטוריה וספרות; "נישואי אדם ושרה": על שדים, בני אדם ועולמות של מטה; "רבי משולם הגדול נחטף לבבל": יהודי ימי הביניים כנודדים נצחיים ועוד.

ציוויליזציות על דרך המשי - בין מזרח ומערב

השם "דרך המשי" נטבע על ידי הרפתקנים וחוקרים אירופיים במאה ה-19 לציון רשת הקשרים בין מזרח ומערב לאורך צירי ההיסטוריה. שיירות של גמלים דו דבשתיים עמוסי מטענים של משי, אטלס, תבלינים ושנהב עשו דרכם בין התרבויות ועטו מסך של אקזוטיקה וסיפורות. בסדרה ננסה להכיר את הצבעים והרבדים ההיסטוריים של הקשר בין מזרח ומערב, את המאבקים והסכסוכים האתניים. הבוהיזם שחדר לסין מהודו, הנצרות הנסטוריאנית הגיע מן המזרח התיכון. המצאות ופילוסופיות נדדו בערבות אסיה שהפכה לשדה קרב בין מונגולים, תורכים ועמים שנעלמו מעל במת ההיסטוריה העולמית.

שירה עברית בת ימינו

אגי משעול - ביקור בית - "מה לך ולים השיבולים" תוהה המשוררת העוסקת במשבר ההגירה, ובכתיבה על הנפיים משם ומכאן, ביקור בית בין שבילי השירה - צמתים ותחנות בתולדותיה. ארז ביטון - ציפור בין יבשות - על שירתו חובקת כל, על חייו שבין חושך לאור, בין שמחה לרגישות על חיי מהגרים, השנים בירושלים ועוד.

הראש היהודי ממציא לנו פטנטים

תרבות של דעת השכלה ופולפול הצמיחו גאונים יהודים בכל תחומי החיים. בקורס נכיר אחדים מהם במדעי הטבע. נלמד על האנשים ועל תגליותיהם שלרבים מהם הביאו פרס נובל. נכיר את ד"ר ג'ייקל ומיסטר הייד, את החונק מבוסטון ואת צמא הדם מוינה, כולם חתני פרס נובל. ומה לרעב בצפת ולפרס הנכסף? ומי היא האישה שעסקה בצלליות ונשארה בצל? ולמה עמדו לוי וכהן לפני מלך שבדיה? על אלה ואחרים נרכל ונתפעל.

חברה, קהילה וכלכלה בראי הקולנוע

מאה השנים האחרונות הביאו איתן תמורות גדולות בכול תחומי החיים: פוליטיקה, כלכלה, אקולוגיה, תקשורת ואפילו בתפיסת המציאות. לפעמים אנשים בודדים יצרו שינוי גדול ולפעמים הוא נוצר ע"י אנשים רבים. במסגרת הסדרה נתבונן בחלק מהתמורות הללו כפי שבאו לידי ביטוי בקולנוע. **בין הנושאים:** פמיניזם - המהפכה שהצליחה; קולנוע עם כיפה - דת ואמונה בקולנוע הישראלי; אקולוגיה וסביבה בראי הקולנוע; מסך קטן בתוך מסך גדול - הטלוויזיה בקולנוע; סטיב ג'ובס - האיש שהקים את "אפל" ושינה את חיינו ועוד.

סיפורי נוסעים יהודים לארץ ישראל

בקורס זה נעסוק בסיפוריהם של נוסעים יהודים לארץ ישראל מן המאה ה-12 ועד המאה ה-17. דרך סיפורי הנוסעים ותיאור מסעותיהם נתוודע לעולמות ולתרבויות מהם באו, לדרכים ולאמצעי התחבורה, נטייל בארץ ונכיר את תמונות עולמם, אמונותיהם ואורחות חייהם. **בין הנושאים:** בנימין מטודלה ופתחיה מרגנשבורג; הרמב"ם; אשתורי הפרחי; משולם מוולטר; משה מבאסולה; שבתאי צבי.

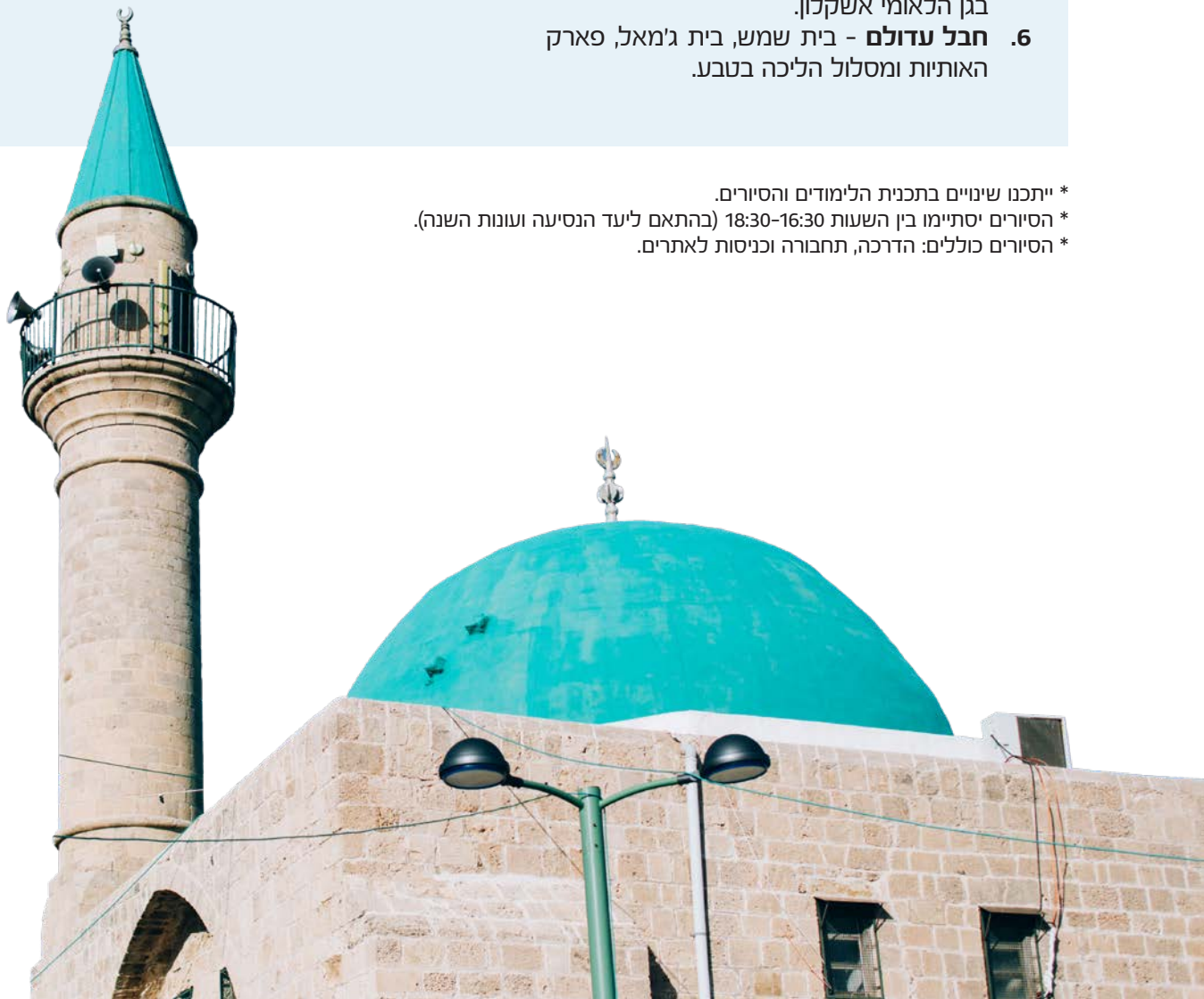
בין הסהר לצלב

הנצרות הגיחה לעולם במאות הראשונות לספירה, מתהדרת בהיותה "ישראל החדש", "היורשים" ו-"בני אברהם". האימפריה חיבקה את הדת החדשה ואת מוסדותיה ונדמה היה שהבלעדיות על האמת היא ללא עוררין... אלא שבמאה השביעית, פרצה דת נוספת המתיימרת להיות יורשת "אמיתית" של אברהם. האם בהכרח נידונו שתי הדתות הללו לעימות? בקורס זה נלמד על היחסים בין הנוצרים במרחב ארץ הקודש והמוסלמים

תכנית הסיורים

1. **"לא דובים ולא יער"** - על הצומח שהיה ונעלם ברחבי השרון (כולל הגלריה בטבע - ארסוף קדם).
 2. **יהודי ספרד בעכו** - מהרמב"ן עד חיים פרחי: תל עכו - שער היבשה, היכן היה בית הכנסת של אחאב? בית כנסת הרמח"ל, בית חיים פרחי, הסראייה ומצודת עכו.
 3. **מהעיר המוקפת חומה אל קמפוס הנמל** - העיר העתיקה של חיפה, בית החסד - כנסייה יוונית קתולית (המקיים פרויקט חברתי ייחודי), קריית הממשלה וסיפורו של ואדי סאליב, קמפוס הנמל, גלריית האגף (יוזמת אמנים צעירים) וסיום במפגש ייחודי עם אמנית (תיאטרון הבוטו היפני).
 4. **68 שנים למבצע "חורב"** - עוג'ה-אל חפיר - משלט הקומנדו הצרפתי, שמורת חמוקי ניצנה, תל ניצנה, חורשת בארותיים/עזוז.
 5. **אשקלון נקודות על ציר הזמן** - ביקור בתחנת הכוח רוטנברג, משהאד שיח' חוסייני, המכלול האדריכלי (המכללה האקדמית אשקלון), בית העם והסרקופגים. במידה ויותר זמן נבקר גם בגן הלאומי אשקלון.
 6. **חבל עדולם** - בית שמש, בית ג'מאל, פארק האותיות ומסלול הליכה בטבע.
 7. **סובב בקעת בית נטופה** - רכס יודפת, מבדד נטופה ואמן נחושת בעילבון.
 8. **שכונות הענק שנבנו סביב ירושלים לאחר מלחמת ששת הימים** - שכונת פסגת זאב ונווה יעקב; רמות, תלפיות מזרח וגילה.
 9. **אל הגליל המערבי - אל ציון שבו** - סיפורי התיישבות ומורשת מן המושבה שבי ציון לנהריה.
- קמפוס אילת - אל גבולות הדרום (3 ימים)**
יידרש תשלום בעבור לינה, כלכלה ומנהלה
10. **ציר צבעי הרמון**, נאות סמדר בקעת עובדה, מצפה שחרות.
 11. **הקניון האדום (נחל שני)**, בקעת תמנע, אתר הקשתות, הפטרייה, אתר המרכבות, עמודי שלמה.
 12. **חוות בן ציון**, תצפית על הפלמינגו, הפוגארות, עמודי עמרם, דקלי הדום, נווה יטבתה, כביש השלום, ג'בל חופירה, מו"פ חצבה - תחנת יאיר.

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.
* הסיורים יסתיימו בין השעות 16:30-18:30 (בהתאם ליעד הנסיעה ועונות השנה).
* הסיורים כוללים: הדרכה, תחבורה וכניסות לאתרים.



מרצים: רונה אביסף, אור-לי אלדובי, פרופ' ציונה גרוסמרק, ד"ר רונן הופמן, ד"ר רועי הורוביץ, אילן מנוליס, בתיה רחמילביץ, ד"ר אושי שהם קראוס

התכנית העיונית

מיתולוגיה ביוון הקלאסית

עולמם של סיפורי המיתולוגיה היוונית היה במרוצת הדורות לנחלה ונכס תרבותי שממנו ניזונו תרבויות רבות מאז העת העתיקה ועד ימינו. בשבעת מפגשי הקורס נחזור אל ערש לידתם של הסיפורים, נשאל על תפקידי הסיפור בחייה של יוון הקלאסית (לאחר שגם נסביר את המושג המתייחס לערי המדינה היווניות). נסקור בהרחבה את פנתאון האלים בעזרתו של המשורר היווני הסיודוס. נכיר את מחזור סיפורי מלחמת טרויה ומסעו של אודיסאוס. אמנות יוון על סוגיה השונים סיפרה אף היא את הסיפורים באמצעים שונים, נקדיש שיעור לאמנות ציירי הכלים והדרך שבה הפכו מסתם ציירים ל'מספרי סיפורים'. בשני השיעורים האחרונים נעסוק במעמדן של נשים ביוון ונכיר גיבורות אחדות מן המיתולוגיה.

פילוסופיה יוונית

במפגשים שלנו נשאף להשיג שני דברים: האחד, להכיר את הפילוסופים היוונים הקדומים. השני, להראות עד כמה הפילוסופיה שלהם חיה ובוועטת גם בימינו. ועל כן, כל פגישה תחל בהצגת עיקרי תורתו של אחד הפילוסופים הבולטים, או אז נבחר תחום התמחות אחד מתוך כל הגותו, נדגיש אותו ונקשור אותו לנושא אקטואלי. נעסוק בין היתר בסוקרטס, אריסטו, ההדוניסטים, הציניקים והסטואים.

על תגליות והמצאות מופלאות מן העבר

המכניזם המופלא - על תגלית ייחודית המשלבת ארכיאולוגיה, היסטוריה של המדע ואסטרונומיה, ששינתה לעד את תפיסתנו לגבי ידיעותיהם הפיסיקליות ויכולותיהם ההנדסיות של היוונים הקדומים.

איי חאנום - באחד האתרים המרוחקים ביותר באסיה, התגלה על ידי ארכיאולוגים צרפתיים בשנות ה-70 של המאה הקודמת מכשיר עתיק, שהקדים את זמנו בכאלף שנים. בהרצאה נביא את סיפורו המופלא של המכשיר ושחזורו בימינו.

ראשית התיאטרון

"כשאת אומרת תיאטרון, למה את מתכוונת?" - ראשיתו של המיזם ביוון של המאה החמישית לפנה"ס. המצאת התיאטרון, "בן הזקונים" של כל תרבות. **"טרגדיה וקומדיה - מאז ועד עולם"** - שני הז'אנרים הקלאסיים מימים ימימה. מלווה בהדגמות מתוך מחזות נבחרים.

העת העתיקה - פוליטיקה ומשטר ביוון וברומא

הרקע להתהוות סדר פוליטי חדש ביוון העתיקה; המבנה החברתי ביוון העתיקה והשפעותיו על הפוליטיקה והמשטר; השפעתם של מבנים פוליטיים מיוון העתיקה על חיי הממשל בזמננו; פוליטיקה ומשטר ברומא: מאימפריה לרפובליקה; משבר המאה ה-3 והטלטלה בקיסרות הרומית; היהודים ומקומם בפוליטיקה ובמשטר של יוון ושל רומא.

האמנות ברומא וביזנטיון

האמנות הרומית תוצג כיורשת של אמנות יוון אך גם כמחדשת. מופעה בציוו, פיסול וארכיטקטורה יסקרו במרכז ובפריפריה ותיבחן השפעתה על האמנות היהודית והנוצרית. **בין הנושאים:** אמנות יוון - עולם של יופי וסדר; אמנות רומית - מורשת יוונית וחידושים; לקראת ימי הביניים - אמנות רומית בדעיקה; האמנות הרומית במפגש עם היהדות והנצרות; עיצוב גנים בתקופה הקלאסית - יוון מול רומא.

תרבות האוכל שהתפתחה סביב אגן הים התיכון

על צומת ועוד צומת - מאז ומעולם היה אגן הים התיכון צומת קולינרי חשוב. החיבור בין אסיה לבלקן, אירופה ואמריקה הפכו את ארצות הים התיכון למקום מפגש של טעמים ולמוקד חשוב של מהפיכות קולינריות מהגדולות בהיסטוריה של האוכל.

ימי פומפיאוס האחרונים - לתרבות הרומית היה גם צד מאד נהנתני ומתירני אשר גווע עם הולדת הנצרות במרחב בים תיכוני. על אוכל, אהבה וארטיקה במשתה של העולם העתיק; אודיסיאה של תשוקה ואוכל בים התיכון.

תכנית הסיורים

1. **אמות המים לירושלים** - עמק האלה, תצפית מאפרת, ארמון הנציב, מנהרת ארמון הנציב.
2. **אל ההרודיון** - הפעם נצא לסיור בעקבות שני אנשים שהקדישו את חייהם להרודיון - הורדוס המלך והארכיאולוג אהוד נצר ז"ל. בסיור נעסוק בימי הבית בשני, במפעלי הבניה של הורדוס ובעלייתו לשלטון.
3. **המשפחה החשמונאית** - מהסב מתיתיהו ועד יוחנן הורקנוס ובניו.
4. **ניצנה ושבעה** - סיפורן של הערים הנבטיות (כולל הליכה קלה בתקווה לפריחות מרהיבות).
5. **בחזרה אל ההר: מצדה** - המיתוס ושיברו כולל האתר והמוזיאון.
6. **מראשה ההלניסטית ובית גוברין.**
7. **עתיקות בית שאן** - התל, בית המרחץ, מקדש אפולו, הנימפאון, התיאטרון והאמפיתיאטרון.
8. **קיסריה ההרודיאנית** - פסיפס הציפורים והעיר הרומית ביזנטית.

9. **ציפורי - פאר הגליל** - רצפת הפסיפס, המוזיאון ומרכז המבקרים, בית הכנסת, מאגר המים הרומי.
10. **בית שערים הרומית-ביזנטית.**

קמפוס בין מקדש למקדש מעט (יומיים)

- יידרש תשלום בעבור לינה, כלכלה ומנהלה.
11. **אתרים יהודים מול אתרים פגאניים בגליל העליון ובגולן:** בית הכנסת במירון, בית הכנסת הקדום בברעם, עתיקות קדש.
 12. **המרחב הפולחני בבניאס:** טיול רגלי בשמורת הבניאס, הכפר התלמודי המשוחזר בקצרין, מוזיאון קצרין.



* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.
 * הסיורים יסתיימו בין השעות 16:30-18:30 (בהתאם ליעד הנסיעה ועונות השנה).
 * הסיורים כוללים: הדרכה, תחבורה וכניסות לאתרים.

מרצים: פרופ' ידידיה גפני, ד"ר רביד דורון, אלון הלפרין, מוטי זיק, רועי טלבי, ד"ר טל סינס, ד"ר מירב קלו, עמי תמיר

התכנית העיונית

חידושים בחקר מדעי המוח

"מוח ללא גבולות" - האם יש מציאות אחת או שלכל אדם מציאות משלו? "מה קורה בקופסה שלנו" ואיך לשמור ואולי אפילו לשפר את המוח; "הקלטת חלומות וקריאת מחשבות" - העתיד כבר כאן? הממשק המתעצם של אדם-מכונה וההתקדמות בחקר מדעי המוח ואיך יראה העולם חלום או סיוט? חקר המוח במאה ה-21 - על קליפת המוח ותפקודיה השונים וחזית המחקר בתחום: ממשקי מוח מכונה. האם יש הסבר להתנהגות תוקפנית? מה גורם לכעס או להתנהגות אלימה? האם המוח הוא האחראי לכך? האם קיים בסיס מוחי להתנהגות זו? טיפול צמחי להפרעות חרדה ודיכאון - מהי חרדה ומה עומד בבסיסה? האם לכל אחד פוטנציאל ללקות בה? כיצד ניתן להתמודד מול הפרעה זו? ומה הטיפול הקיים לה? השפעת סמים על תפקוד המוח - האם ניתן להגדיר התמכרות כמחלה? היכן פועלים סמים במוח? האם לכל הסמים מכנה משותף זהה או שקיים שוני בין פעולתם?

החידות הגדולות של המציאות

זמן, מרחב, קוואנטים, כאוס ובחירה חופשית הם דברים כה בסיסיים בחיינו עד שהם נראים לעיתים כמובנים מאליהם. ואולם, עצרו לרגע וחישבו מהם מושגים אלו? האם וכיצד ניתן להגדירם? התשובה לשאלות אלו אינה טריוויאלית, אלא גם שלמרבה ההפתעה - מעולם לא נמצא להן תשובה אחת ברורה ומוסכמת. **בין הנושאים:** חידת המציאות - מהי המציאות? האם אנחנו באמת תופסים בתודעה שלנו את מה שקורה שם בחוץ? חידת הזמן - האם הזמן הוא אמיתי או אשליה? כיצד התודעה תופסת את הזמן? מה אומרת תורת היחסות על הזמן וכיצד כל זה מתקשר למסע בזמן? חידת הכאוס והמורכבות - אם העולם בו אנחנו חיים כל כך מסודר, למה החיים תמיד מצליחים להפתיע אותנו? חידת הבחירה החופשית - נעסוק בשאלה עתיקת יומין, גדולה והמפתיעה שמלווה את האנושות משחר ההיסטוריה.

בקצה המדבר מרקם חיים עדין באקלים קיצוני

המדבר טומן בחובו שלל תופעות הנסתרות מעינינו. המדבר מהווה מערכת עשירה בחיים המתמודדת עם כמעט אפס גשם בשנה! ניחשף ונכיר את המנגנונים המניעים את החיים במדבר ונעסוק באחד מאסונות הטבע הגדולים במדינה - זיהום הנפט האדיר בערבה; זוחלים - הצלחה אבולוציונית - כיצד שרדה קבוצת הזוחלים בניגוד לקרוביהם הדינוזאורים שנכחדו וחלפו מעולמנו? מנגנוני הישרדות ייחודיים שהתפתחו במהלך האבולוציה; אקולוגיה של זוחלים בחורש הים תיכוני של

ישראל - כיצד תרבותו ההיסטורית של האדם בטבע (רעייה, כריתה, שריפה) השפיעה על הנוף, הצמחים ובעלי החיים, וכיצד הדבר בא לידי ביטוי היום.

הקסם שבבריאה

לפני כשלושה וחצי מיליארד שנים החלה תופעה ייחודית להתרחש בכדור הארץ - חיים. תופעה זו הביאה למגוון רחב של יצורים ובכל אחד מהם למגוון רחב של פעולות המתבצעות ברקמותיהן השונות. בקורס נכיר אחדות שהמקשר ביניהן הוא מגוון השונות הביולוגית המוכתב בסופו של דבר על ידי מולקולה אחת ויחידה - הדנ"א. **בין הנושאים:** אימונותרפיה - מלחמה בסרטן בכלים חדשים, לחץ, לחץ, לחץ - מה הוא עושה לנו ומה בכלל צריך אותו? שינה - איזה בזבז, אז למה היא אתנו? וירוסים - הדומם המשפיע על החי, חיידקים בבריאות ובחולי, מוצא האדם בראי הדנ"א, ממשק מוח-מכונה.

על תופעות גיאולוגיות בארץ ובעולם

התפתחות תאים מגמתיים בתוך כדור הארץ ודרך היווצרותם של סלעי הגרניט בבסיס הרי ההימליה, בסיס הרי האלפים... והרי אילת. התפרצויות געשיות ודרך היווצרות רמת הגולן - מה גורם להתפרצותם של הרי הגעש? מהו המבנה הפנימי של הר הגעש? כיצד נוצרה רמת הגולן? כיצד עלתה ישראל אל מעל לפני הים? או כיצד נוצרו הרי ארץ ישראל? באזורי הארץ השונים, אנו מבחינים לא פעם במאובנים של בעלי חיים ימיים המבצבצים מתוך הסלע. כיצד הגיעו לשם? האם יתכן שישראל הייתה מכוסה בים בעבר הקדום? ואם הייתה מכוסה בים מה גרם לנסיגת הים? מדוע האדמה רועדת? - הסיבות לאירועי רעידות האדמה, מוקדי רעידות האדמה בישראל, האם ניתן לחזות אירוע של רעידת אדמה? וכיצד ניתן להקטין את נזקים?

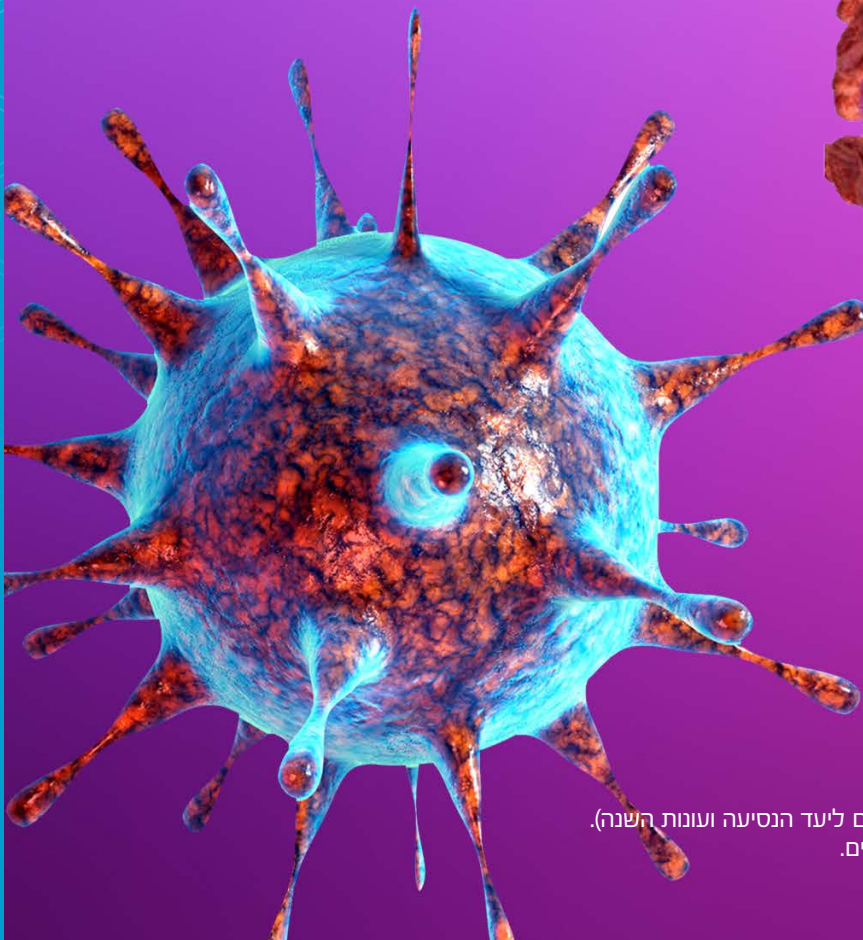
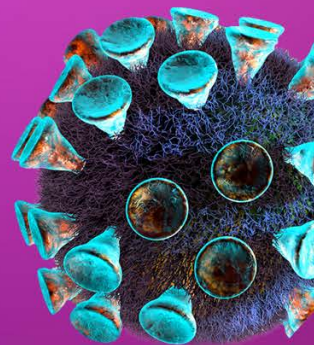
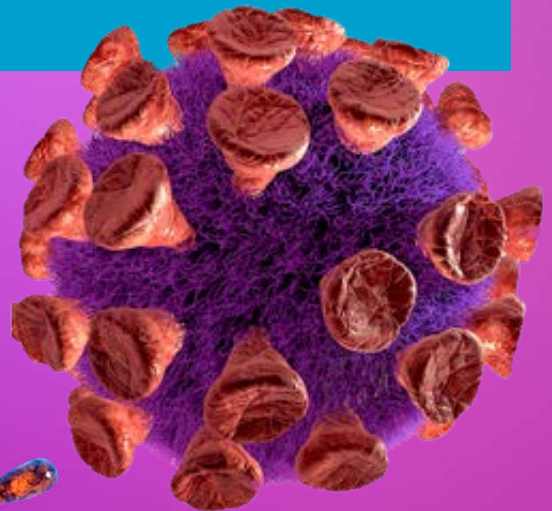
בוטניקה של ארץ ישראל

עכשיו זה באופנה - החורף והאביב הישראלי מאופיינים בגלי פריחה עונתיים, שבכל אחד מהם נותן את הטון צבע אחר. מדוע "משתלם" לפרחים בעלי צבע מסוים לפרוח דווקא במועד זה או אחר וכיצד זה קשור לאפנת הלבוש שלנו? היפים, האמיצים והשורדים - בעקבות פרחי הסתיו - גשמי היורה מסייעים לשנות את מראה פני הארץ באחת. "מבשרי סתיו" פורצים מתוך הקרקע היבשה והצחיחה ומצליחים שוב ושוב להפתיע כל שנה מחדש. איך "יודעים" צמחי קבוצה זו שהגיע הזמן לפרוח? ומדוע הם "מתאמצים" לפרוח דווקא בסתיו? שוק ההאבקה - הקזינו של הטבע - בתנאי שוק תחרותיים,

הצמח המעוניין למשוך מאביקים צריך להציע להם גמול
מזון ראוי והוא עושה זאת באמצעות פרסום. אך האם
יחסים אלו הם תמיד יחסי גמול חיוביים? האם הפרח
והחרק משחקים במשחק הוגן? האם הפרח לא מערים
על הדבורה התמימה? והאם ההימור משתלם?

תכנית הסיורים

1. **קניון עין עבדת ופארק בן גוריון** כולל תצפיות על בעלי חיים (יוני סלע, עיט ניצי וזנבנים).
 2. **נחל צלמון תחתון.**
 3. **הר צרור - נחל צרור - עליה במעלה צין -** גן הפסלים.
 4. **אל הסרטבה - ואדי אל אחמר** (מותנה באישור בטחוני).
 5. **"קח מקל, קח תרמיל"** - נחל שעל ועין שעל.
 6. **תל שילה,** מעלה לבונה, נחל שילה ויער אום צפא.
 7. **חורש ים תיכוני ומעיין קסום - נחל מורן ונחל נריה.**
 8. **בין זריחה לשקיעה - צועדים בשביל הסנהדרין.**
- קמפוס כרמל בים יבוא - טעימות משביל ישראל (יומיים)**
יידרש תשלום בעבור לינה, כלכלה ומנהלה.
9. **מרמת הנדיב אל גיסר א-זרקא - מחוטם הכרמל** אל חוף הים לאורכה של אמת המים.
10. **מעוספיא ליגור - עוספיא,** מצפור דוד איזן ואתר ההנצחה לחללי מלחמת ההתשה, נחל נחש, דרך נוף הכרמל, קיבוץ יגור.
- קמפוס צועדים בשביל ירושלים (יומיים)**
יידרש תשלום בעבור לינה, כלכלה ומנהלה.
11. **נחל קדרון,** גיא בן הינום, גן הפעמון, המושבה הגרמנית, קבר יאסון ועמק המצלבה.
12. **הר חרת - מסלול טבעתי.**



* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.
* הסיורים יסתיימו בין השעות 16:30-18:30 (בהתאם ליעד הנסיעה ועונות השנה).
* הסיורים כוללים: הדרכה, תחבורה וכניסות לאתרים.

Field Trips

1. **"The Ottoman's are here"** - Zichron Yaakov and the NILI underground. The fascinating story of the Aharonson Family members.
2. **Ashkelon at its Best** - Mashhad Hussein - an impressive Muslim holy site, campus of the Ashkelon Academic College, Beit Ha'am in Afridar Center, Ashkelon National Park, the site of Biblical Ashkelon.
3. **To the Herodium** - "Armon Hanatziv" boulevard, Herodium and the Temple Mount, the water system, the ancient synagogue, the bathhouse, and the ancient tunnels.
4. **Pilgrims and Jerusalem** - Mount Scopus overlooks Judean Desert, the Hebrew University. Augusta Victoria hospital, A-Tur, Mount of Olives, stories of Jewish, Christian and Muslim pilgrimage.
5. **Sanhedrin Trail** - Hike on the Sanhedrin Trail, the remains of an ancient synagogue from 2nd Temple period, National Park of Zippori.
6. **From Hirbat Duraan to the modern Rehovot** - In 1890 a new Jewish pioneering settlement was established south of Rishon Le'Zion - Hirbat Duran was later named in Hebrew Rehovot - Yaakov St., the synagogue, Weizmann Institute and the Jewish Yemenite neighborhood.

Fieldtrips return between 16:00 – 18:00

* Changes in the course curriculum are possible

Tuition Fee:

New students: 4,090 NIS

Tuition fee includes participation in 6 fieldtrips.

Tuition can be paid in 8 installments.

Discounts (12.5% each) will be given to partners studying in the same course.

Tuesday

9:30–13:00

Lectures

Fieldtrips

Lecturers: Yoav Avneyon, Dr. Anat Gueta, Dr. Ronen Hoffman, Dr. Roy Horowitz, Dr. Yaron Ovadia, Dr. Assaf Regev, Prof. Daniel Sinclair, Dr. Nahum Sagiv, Moav Vardi

Lecture Program

Jews, Printing and the Origins of Copyright

Maharam Padua v. Giustiniani - the significant role of Jews and Jewish literature in the early days of printing; Valuable insights of Moses Isserles and their contribution to Jewish law; Plague Law and Public Health in Halakhic Literature; Re-establishing the Sanhedrin: From Maimonides to Napoleon to R. Steinsaltz, Moses Maimonides: Life, Times and Theological Highlights.

Israel's Foreign Policy

The lectures will present central aspects of Israel's foreign policy and diplomacy throughout the years, especially those related to strategic challenges and opportunities for Israel.

The building projects of Herod

Who are you King Herod? Are you Jewish? What caused you to build so many buildings and installations in Jerusalem, throughout the country and abroad? How were you able to finance such great projects? The building program of Herod in: Jerusalem, Caesarea, Herodium and Masada

The Nabataeans and their Legacy

When did the Nabataeans first appear on the stage of history? Who did record the history of the Nabataeans? The trade caravans, their settlement in the Negev, the Nabataean kingdom. Their loss of independence in the Roman period and their descendants' conversion to Christianity,

Camels, Pearls and A Golden Desert

Dubai and the United Arab Emirates between radical Islam and the West - Politics, Economy and Culture, Mubarakism without Mubarak?! Egypt under president A-Sisi - Neo-Realism of an Arab State, 10 Years after the rise of the Arab Spring.

Mapping the Holy Land

Since early days of Cartography, the Holy Land was a focal point and a subject of great interest; The history of map making and the fascinating examples of ancient and modern maps will be demonstrated. The dis-objectiveness of maps

will also be part of our story.

The Bedouins in Israel

The origin of the Bedouins, their past present and future. The Bedouins in the Galilee, Negev and the Judean desert.

US vs China: The battle over global power in the new world

Why America views China as a national security threat? What is the real goal behind China's investments around the globe, and how Israel can maneuver between these two titans?

Israel and the Sunni Arab States: a love affair behind closed doors

The interests behind the cooperation between Israel and the Gulf States.

From Two State Solution to Annexation

The internal Israeli debate over the Palestinian conflict, does the Annexation really undermine any prospect for solving the Israeli-Palestinian conflict, and why is it necessary to start rethinking the Two State Solution?

Nili - The first two years (1915 - 1917)

The road from glory to disaster; Baron Maurice de Hirsch discovers Argentina and establishes an agricultural Jewish settlement there; Ada Fishman Maimon - The Zionist leader that announced loud and clear that "Jewish socialism is not a gentlemen's club";

Ra'anna, a settlement that was built by Jews from New York; Lea Goldberg.

Israeli Theater - A Scene of an Intense Activity

The general evolvement of the Jewish and Israeli theater in the past 150 years; Jewish Culture and Theatre-Love-Hate Relationship; Hanoch Levin - The Man and His Work, The Intensification of Feminine Voices on the Israeli Stage; "Holocaust Drama-A Hit!"

מרצים: אור-לי אלדובי, גליה דורון, ד"ר אפי זיו, ד"ר דניאל זלדס, יותם יעקבסון, ד"ר גוסטב מייסלס, אילן מנוליס, ד"ר אסף מרום, ד"ר אלכסנדר פאנטאלקין, אבשלום קאפח, אפרת קליפשטיין

התכנית העיונית

תולדות מצרים

תרבותה של מצרים הקדומה מציתה את הדמיון ומסקרנת אותנו גם היום. מה משמעותו של כתב החרטומים? מדוע נבנו הפירמידות? מה סודם של קברי המלכים? מה מייחד את תרבות מצרים? **בין הנושאים:** מאפיינים גיאוגרפיים ותרבותיים; הממלכה הקדומה - בוני הפירמידות; הממלכה התיכונה - פריחה קצרת ימים; תקופת הביניים השנייה ו"בעיית ההיקסוס"; עלייתה של הממלכה החדשה; תקופת אל עמרנה; מהפכת אחנאטון - המונותאיסט הראשון? סופה של הממלכה החדשה ודעיכתה של התרבות המצרית.

מסופוטמיה - על גילויים, חלומות ואמונות

עלילת גילגמש - על חלומות וחיפוש אחר חיי הנצח; הוראות שורופק - ספרות החכמה בעולם העתיק; בין מארי לנוזי - חוקים ותעודות בזיקה לתנ"ך; אבלה העיר הלבנה - קשרים כלכליים חברתיים ומסחריים בערי המזרח; אוגריט-מיתולוגיה כנענית ספר בראשית - תחילתה של האנושות בראיית התנ"ך.

פלאי העולם העתיק

יוון העתיקה הנחילה לעולם את יסודות תרבות המערב. ביוון צמחה הפילוסופיה, האדריכלות, הספרות, הציור והפיסול. במפגשים נכיר מקרוב מורשת מופלאה זו. **בין הנושאים:** שבעת פלאי העולם העתיק; מבוא למיתולוגיה היוונית; ה"איליאדה" וה"אודיסיאה" - יצירות המופת של העולם העתיק; המשחקים האולימפיים ביוון העתיקה.

מה בין יצירות אנושיות קדומות לאמנות מודרנית עכשווית?

הסדרה תעסוק בקשר בין יצירה אנושית קדומה החל מהתקופה הפליאוליתית דרך מצרים העתיקה, יוון ורומי לעשיית האמנות בתקופה המודרנית והעכשווית. **בין הנושאים:** על קו וכתם משחר היצירה; מה בין גיבורי על ומצרים העתיקה; על עמודים שאינם נגמרים; הגוף המת הגוף החי.

ראשית ההיסטוריה התרבותית של הודו

מבוא גיאוגרפי והיסטורי; התקופה הוודית; המפץ הגדול והאופנישאדות; ראשית הבודהיזם; דת הג'יין - דת הצמחונים; "החדש הקדום מכול" - כתבי הפוראנות.

מהמפץ הגדול ועד הופעת החיים

התפתחות היקום מרגע לידתו ועד לתנאים שאפשרו הופעתם של חיים; הכחדות המוניות וסכנת האסטרואידים; המכניזם המופלא, או: המונה לזה של האסטרונמיה - תגלית ייחודית המשלבת ארכיאולוגיה, היסטוריה של המדע ואסטרונמיה.

אבולוציה של האדם

הסדרה עוסקת בעדות המאובנים לאבולוציה של האדם, במרכז השאלות איך, מתי והיכן התרחשו התהליכים האבולוציוניים שהביאו את האדם המודרני למה שהוא. **בין הנושאים:** "חצי אדם - חצי קוף": למה מתכוונים כשאומרים "החוליה החסרה"? ראשית הופעת האדם; הניאנדרתאליים; הופעת השפה והשלכותיה על האבולוציה של האדם.

והאדם מתחיל ללכת... מבט לפרהיסטוריה

ככול שהעבר מתרחק, המסתורין של ראשית האנושות עולה, מסעיר את הדמיון ומעורר בנו סקרנות אין קץ. בקורס זה נערוך מסע בלתי שגרת, הנוגע בהיבטים אנתרופולוגיים, חברתיים והיסטוריים של האדם הקדמון - נדידותיו, המבנה החברתי, הקיום הכלכלי והולדת "הדת". **בין הנושאים:** איך נולדה השפה וכיצד התפתחה? על המבנה החברתי של החברה הקדמונית; המהפכה החקלאית; היווצרות מושג הדת.

מסע קולינרי - לחם, יין ושמן

"ימי פומפיי האחרונים" - אהבה וארוטיקה במשתה ובאורגיה של העולם העתיק - האוכל, הנקטר והאמברוזיה באודיסיאה של הים התיכון; מדוע אברהם אבינו לא אכל שקשוקה? - המהפכות הקולינריות והגירת המזונות הגדולה: מהפיכת השימור המוסלמי ומהפיכת גילוי העולם החדש. לאכול ולאהוב באיטלקית - איך כבש המטבח האיטלקי את העולם?

האימפריה הניאו-אשורית בדרום הלבנט

בעקבות מסעותיו של תגלת פלאסר ה-III (727-744 לפנה"ס) נפתחה תקופה חדשה בתולדותיהן של הממלכות בדרום הלבנט. **בין הנושאים:** עלייתה של האימפריה האשורית ובחורבנה של ממלכת ישראל; נעמוד על טיב השלטון האשורי בדרום הלבנט ועל היחסים עם הממלכות הווסאליות (יהודה וערי פלשת); מערכת היחסים עם מצרים, אשורים, יוונים וקפריסאים. נבחן את נסיגת האימפריה האשורית: מתי ומדוע? עלייתה של מצרים.

תכנית הסיורים

1. **טראסות חקלאיות, מנזר יוחנן במדבר ואתרי פולחן גנוזים.**
 2. **אל הצפון בעקבות גויי הים - אל אחוואט, תל דור, מוזיאון המזגגה, יער ריחן כולל הליכה רגלית קצרה.**
 3. **מיבנה ים לפלמחים - נבי רובין, נחל שורק, תצפית על שפך השורק, מוזיאון בית מרים, ביקור בגן הלאומי חוף פלמחים ויבנה ים.**
 4. **נצרת לובשת חג - על מקור האור בשיא החורף.**
 5. **בציר שנת 505 היה מצוין! - עסלוג ההיסטורית, תצפית על הפרויקט הסולארי באשלים, תלילאת-אל-ענב, שבטה, חמוקי ניצנה.**
 6. **מישור פלשת - תל גזר ותל בית שמש, מנזר דיר ראפעת, פארק עדולם כולל מסלול הליכה קלה.**
 7. **אל מערות האדם הקדמון בכרמל - אתר נחל מערות (אתר מורשת עולמית), נמשיך למסלול הליכה קצר בנחל אורן, ביקור בחוות משמר הכרמל, אנדרטה לזכר הנספים בשריפה, שוויצריה הקטנה ודרך הדורות.**
 8. **בתי הכנסת ברעם ונבוריה, האתר הפגאני קדש וקברות צדיקים בעמוקה.**
 9. **נחל אביב - דישון - אל נפלאות הגליל העליון (סיור טבע).**
 10. **מוזיאון ארצות המקרא.**
- קמפוס "ארץ כנרות" - בין ישראל וארם (יומיים)**
יידרש תשלום בעבור לינה, כלכלה ומנהלה.
11. **אתרים לא מוכרים מתקופת הברזל - תל כנרות, תל אבל, בית ציידה ופארק הירדן. במידה ויותר זמן נבקר גם בבית מעכה.**
 12. **תל דן - מ"עם שקט ובוטח" לעיר הישראלית הגדולה על הדרך בין דמשק לצוה, טיול בארץ נחלי המים של שמורת דן, תל חצוק, מוזיאון תל חצוק.**

מדינה קמה בסערה - עשורים ראשונים (1948 - 1956)

224 שעות

בדרגה קלה-בינונית

12 סיורים

48 הרצאות

13:45-08:30

ימי רביעי

מרצים: ד"ר מיכל אורן, זיו אלכסנדרוני, ד"ר ירון בלסלב, יעל גורי, ד"ר אלון גן, בתיה דביר, פרופ' אביבה חלמיש, משה חרמץ, ד"ר אדר' קרן מטרני, חיים מלכה, אבשלום קאפח, שירלי קייזר-סוטון

התכנית העיונית

מדינה קמה בסערה

מלחמת העצמאות היא מלחמה חשובה ומשמעותית במיוחד בתולדות המפעל הציוני, אשר יצרה שינוי היסטורי מהפכני בקרב כל מי שהשתתף בה. העשור הראשון של מדינת ישראל היה העשור המעצב ובו נקבעו פני החברה והמדינה לשנים ארוכות. **בין הנושאים:** קוממויות ונכבה - בן גוריון אל מול חאג' אמין אל חוסיני; סכנה קיומית - פלישת צבאות ערב למדינת ישראל שאך זה נולדה; פנים אל פנים - סיפורו של היישוב ניצנים במלחמת העצמאות דרך משקפיו של אבא קובנר; ימים אחרונים - המדיניות הבריטית במלחמת העצמאות.

שירה וספרות עברית בארץ ישראל - דור הפלמ"ח

"ארץ ההרים הקיפה את חיי" - עיון ביצירת דור תש"ח, מורכבותה ופניה הרבים; "כאב שתי המולדות" - מול דיוקן הצבר המתהווה יצירתו ולבטיו, עולה הדיוקן האחר, של העולים החדשים ומתמזג איתו לפנינו במראה.

עיצוב המפה היישובית

הקורס עוסק בסוגיית המעבר מתקופת היישוב לתקופת המדינה ובשאלה אם הייתה "משבריות" או רציפות היסטורית בסוגיות נבחרות מתחום מדיניות הקרקע וההתיישבות. נעסוק במנגנוני התכנון, בעימות על הבעלות על הקרקע ביחס לנכסי נפקדים ובעיצוב צורות התיישבות ופיזור אוכלוסין. **מדינה בהקמה** - חוק השבות; בחירות 1949; מה קרה לקיבוץ עם פרוץ המדינה? סיפורן של האליטות בישראל; יחסי מרכז-פריפריה; לחיות בירושלים (48-56). **קווי שביתת הנשק** - על עיצוב גבולות הארץ ועל שינויי הנוף בין גבולות אלה - מצרים, ירדן, סוריה ולבנון; הגבול שאינו גבול: הקו הירוק.

בניין הארץ בעשור הראשון

סדרה זו תעסוק בשיכון הציבורי, אחד מהמפעלים המפוארים שקמו בעשור הראשון למדינת ישראל. באמצעות השיכון הציבורי שורטטה דמותה של הארץ, נפרסה האוכלוסייה והוקמו ערים ושכונות חדשות. נבחן את התפתחות התכנון מנקודת מבט אורבנית ואדריכלית, את תפיסת עולמם האידיאולוגית של מקבלי ההחלטות והמתכננים על רקע התקופה הסוערת, את הערכים שאפיינו אותם, הקשיים הפוליטיים הכלכליים והשפעתם על החברה הישראלית לדורותיה. **בין הנושאים:** מפעל השיכון ותינוש הבנייה; התיישבות ותיעשייה.

קליטת שארית הפליטה בארץ ישראל

פרשת שארית הפליטה הייתה פרשה מורכבת וטעונה, בעיקר משום ששארית הפליטה נקלעה לנקודת צומת היסטורית בה התחוללו שני אירועים כבירים בתולדות עמנו: השואה והקמת מדינת ישראל. כל אלה, האפילו על גורלה ועל דרך הייסורים שעברה שארית הפליטה בדרך לשיקומה וקליטתה בארץ. **בין הנושאים:** התגבשותה של שארית הפליטה; מפגשים ראשונים עם היישוב; שארית הפליטה כמנוף למפעל הציוני; השלכות כלכליות וחברתיות.

מתנועה ערבית לאומית לתנועה פלסטינית

במסגרת השיעורים נלמד על התפתחותה של התנועה הלאומית הפלסטינית. נעמוד על המגמות השונות והניסיונות להגדרה עצמית, תוך מאבק בזירה הכלל ערבית ואל מול הקמת מדינת ישראל. **בין הנושאים:** מתנועה ערבית לאומית לתנועה פלסטינית; דרכה של הלאומיות הפלסטינית במאה ה-20; ליבת הסכסוך ביחסי ישראל פלסטיין; לאומיות פלסטינית ודת האסלאם במאה ה-21.

לנצח תאכל חרב: עיצוב הזהות הישראלית בצילו של סכסוך מתמשך

מראשית מפעל ההתיישבות בארץ מטלטלת החברה הישראלית בין קוטב הכמיהה לשלום ופיוס לקוטב ההשלמה עם גזירת גורל של סכסוך מתמשך ומחיר כואב של דימום מתמיד. יש ששרים בתקווה את שירו של חיים חפר: "אני מבטיח לך, ילדה שלי קטנה שזאת תהיה המלחמה האחרונה", יש שרים בכאב את שירו של חנוך לוין: "כשאנחנו מטיילים, אז אנחנו שלושה: את, אני והמלחמה הבאה", ומצב הרוח הלאומי נע ונד בין תקוות השינוי לכאב ההשלמה הניבטים משורות אלה. בסדרה זאת נעסוק בסוגיות הנגזרות ממצאות כואבת של סכסוך מתמשך. **בין הנושאים:** לפתח הר געש; ברית שלום מול ברית הבריונים; חרב היונה; מיהו גיבור? שלמה בן יוסף ומאיר הר ציון ועוד.

ישראל בראי הקולנוע

אחת הדרכים המרתקות להתבונן בחברה הישראלית ובתרבותה עוברת דרך עיני הקולנוע. בסדרת הרצאות זו נביא מבט נוסטלגי, מרתק ומבדר על התרבות הישראלית דרך עדשת המצלמה. **בין הנושאים:** ויהי בימי החלוצים; אהבה בקולנוע הישראלי - דמותו של הצבר; הקולנוע של אפרים קישון ועוד.

העלייה והקליטה של יהדות צפון אפריקה

המפגשים יעסקו ביהודי צפון אפריקה במחצית הראשונה של המאה ה-20 ובדילמות במדיניות העלייה של ממשלת ישראל והסוכנות היהודית עם הקמת המדינה. **בין הנושאים:** רקע דמוגרפי; העלייה ההמונית (1948-1951); מדיניות העלייה (1955-1956) והעלייה בפועל באותן שנים; האפליה בקליטת עולי צפון אפריקה.

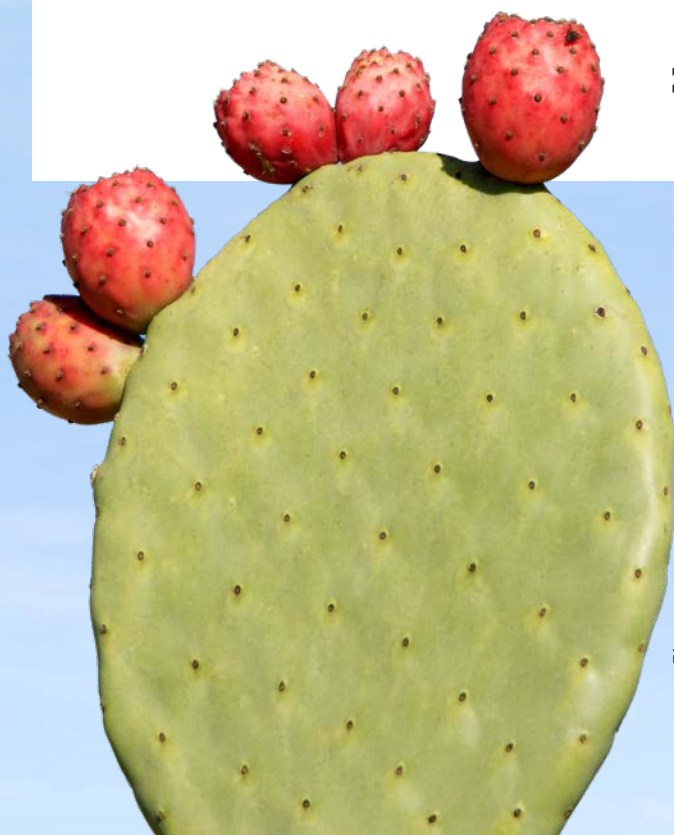
תכנית הסיורים

1. **לאורך קווי שביתת הנשק** - עוטף עזה ופינת מצרים.
2. **המאבק על הדרך לעיר - ירושלים בתש"ח** - שלוחת השיירות (כולל קטע הליכה), הקסטל ובית הקברות בקרית ענבים.
3. **"עירות הבדואים" ו"הפזורה הבדואית"** - "אזור הסייג" בסביבת צומת שוקת-מלחתה-ערד, הכפר הפלאחי דוריג'את.
4. **בעקבות הל"ה בעמק האלה ובגוש עציון.**
5. **"אל מול הפולש המצרי"** - קיבוץ כפר דרום בתש"ח, "גשר עד הלום", "הארמון" בניצנים, גבעה 69, יד מרדכי, משלט רפי - קיבוץ ארז, משלטי חוליקאת, משטרת עיראק סואידן.
6. **"אדם ונוף בכרמל"** - נחל אורן, סיפור ההתיישבות במשמר הכרמל, מצדה בכרמל, דרך הדורות וחורשת הארבעים.
7. **תל אביב-יפו במלחמת העצמאות** - תחנות היסטוריות משמעותיות - ייסודה של העיר העברית הראשונה, תקומתה של מדינת ישראל וחידוש הריבונות היהודית בארץ ישראל.
8. **רמות מנשה ונחל השופט** - תחנת אלרואי, הסליק בעין השופט ומצפה אוכברג, כולל מסלול הליכה קלה (כשעתיים).

9. **אל מול תא הזכוכית** - אייכמן בירושלים.
10. **לאורך ציר 65: מבט אל הפן האנושי** - בין אום אל פחם לבין ברטעה (כולל מפגשים עם מקומיים).

קמפוס גולן - בין ישראל וסוריה (יומיים)

- יידרש תשלום בעבור לינה, כלכלה ומנהלה.
11. **המאבק על המים** - אתר נהריים - תחנת הכוח, הירמוק, גשר בנות יעקב ומפעל ההטייה בישראל, אלמגור, תל מוטילה ומסלול הליכה בירדן ההררי.
12. **דרום הגולן** - רכס חזקה, נחל אל על (המפל השחור), פארק תאופיק וסיפורה של מובלעת אל חמה, תל סאקי.



* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.

* הסיורים יסתיימו בין השעות 16:30-18:30 (בהתאם ליעד הנסיעה ועונות השנה).

* הסיורים כוללים: הדרכה, תחבורה וכניסות לאתרים.

מרצים: איילת אורפז, מרב ברק, ד"ר ענת גואטה, ד"ר אפי זיו, ד"ר גוסטב מייסלס, ד"ר עודד ציון, אבשלום קאפח, ד"ר מאיה קציר, אלה שופמן, ד"ר מרב שניצר

התכנית העיונית

תרבות הרנסנס באירופה

מדוע איטליה? כיצד צמח הרנסנס בערי איטליה; מן המגיפה השחורה אל העידן החדש - צמיחתן של הערים; דלה מירנדולה - הומניזם כפילוסופיה של הרנסנס; תומאס מור והאוטופיה - האינדיאני בעיני האירופאי ברנסנס; מרתין לותר והרפורמציה; עלייתן של המדינות המודרניות ברנסנס - אנגליה, צרפת, ספרד; ניקולו מקיאוואלי וספרו "הנסיך"; מורשת הרנסנס - תרבות חילונית, סקרנות והאדם.

יהודי מערב אירופה בין המאות 15-17

בשנים האחרונות של המאה ה-15 מושלם גירושם הטוטאלי של היהודים ממערב אירופה, אך פניה המשתנת של אירופה פותחת מחדש צוהר ליהודים וליוזמותיהם הכלכליות. עד מהרה משתלבים היהודים במקומות הישנים בדרך חדשה ובמקומות חדשים שפותחים למענם את שעריהם. **בין הנושאים:** השתלבות היהודים והאנוסים הפורטוגזים במערכת הקפיטליסטית המתפתחת במערב אירופה; הסיפור של דונה גרציה; מהפכת הדפוס והדפוס העברי במאות ה-15-17; ונציה והיהודים - הגטו כאפשרות להשלים עם קיום קהילה גדולה בעיר; פראג - המרכז התרבותי החדש של ההאבסבורגים במאה ה-16 ויהודייה; המהר"ל מפראג - איש רנסנס?

אמנות בתקופת הרנסנס

תקופת הרנסנס הייתה תקופת פריחת התרבות, המדע, המוזיקה וכמובן האמנות. גדולי הפיסול והציור היו כולם אנשי פירנצה. במפגשים נלמד להכיר אותם, את חייהם ואת יצירות המופת שהנחילו לעולם. חובה לכל שוחר תרבות. **בין הנושאים:** לאונרדו דה וינצ'י - האיש, היצירה... המונה ליזה; התקרה של מיכלאנג'לו בקפלה הסיסטינית - פנינת הרנסנס; רפאל - ציורי הקיר ויצירות אחרות; דונטלו ומיכלאנג'לו - גדולי הפיסול של הרנסנס.

אדריכלות הרנסנס

אדריכלות הרנסנס התגבשה במהלך המאה ה-15 באיטליה, תוך השיבה, כביכול, אל עקרונות האדריכלות הקלאסית, אך למעשה, התוצאה הייתה שונה הן בעיצובה, הן במבניותה והן בתפקודה. במפגשנו נעקוב אחר השתנותה של האדריכלות הציבורית והפרטית באיטליה מסגנון הרנסנס לסגנון הברוק ונעסוק במונומנטים אדריכליים הנודעים, כגון: הכיפה של ברונלסקי בפירנצה, ארמונו של משפחת מדיצ'י, ארמון הדוג'ים בונציה ורבים אחרים.

עידן התגליות הגיאוגרפיות הגדולות

סדרת הרצאות המציגה נושא מרתק בפריצת הדרך אל העולם המודרני: היציאה מגבולות העולם הישן אל העולם החדש. היה זה מסקרות או מצורף? מה היו התנאים, הצרכים והכלים באגן הים התיכון של המאה ה-16? איך התגלגלו הדברים מבנימין מטודלה ומרקו פולו ועד לקפטן קוק. ננתח את הגישה הפורטוגלית ובדוק איפה טעה קולומבוס. נסקור את ההשלכות הפוליטיות, הכלכליות, החברתיות והתרבותיות של עידן התגליות. **בין הנושאים:** התשוקה למסעות: צורך או סקרנות? המאה ה-15 תמונת מצב: נפלאות כלכלת הממון; קברניטיו של הנסיך אגריקה - חלוצי עידן התגליות הגיאוגרפיות הגדולות; ניצני האימפריאליזם הקולוניאלי; היי דרומה! גילוי אנטרקטיקה.

היסטוריה מלמעלה והיסטוריה מלמטה

במפגשים אלו נכיר שתי דמויות היסטוריות מרתקות ובמובנים מסוימים כמעט הפוכות. ארטמוס מרטורדס - אינטלקטואל גדול, הומניסט, פציפיסט ומלומד, המוכר עד היום כסמל לפתיחות ולרוחב אופקים. לעומתו, נכיר טוחן ואופה בן אותה מאה, אמנם לא פחות חכם מהראשון, אבל בוודאי פחות משכיל, פחות מעודן ואולי לכן שמו פחות מוכר לבני זמננו. דרך שתי דמויות אלה, הראשונה מהמעמד הגבוה והשנייה מהמעמד הנמוך, נעמיק את ידיעותינו אודות העולם החברתי והתרבותי של המאה ה-16.

הכנסייה הקתולית

בשלהי ימי הביניים הייתה הכנסייה הקתולית מוסד עתיק, עשיר ומסואב. כדי להתמודד עם המהפכה הפרוטסטנטית ולבלום את התפשטותה, נקטה הכנסייה הקתולית במגוון אמצעים: הקמת מסדר הישועים, כינוס ועידת טרנטו, ביעור השחיתות, שיפור השכלתם והתנהגותם של אנשי הדת, ועוד. יחד עם המגלים והכובשים מספרד ומפורטוגל, הגיעו לאמריקה גם אנשי הדת הקתולים. מה היה יחסם אל הילידים וכיצד ניסו לנצר אותם. **בין הנושאים:** הכנסייה הקתולית ערב הרפורמציה; הקונטרה-רפורמציה - נגד הרפורמציה ורפורמציה-כנגד; הכנסייה הקתולית והעולם החדש.

התורכים באים...

התורכים גם לאסיה הקטנה. מבין שבטים אלה נולדה גם השושלת העות'מאנית. בתוך מאה שנים הקימה שושלת זו אימפריה אדירה שהגיעה לשיא התפתחותה במאה ה-16 וארץ ישראל שולבה אף היא במערכת זו. אולם, בהדרגה שקעה האימפריה בעיקר בשל שמרנות וחוסר נכונות לסגל שינויים בעקבות העולם האירופאי והמודרניזציה שלו עד שהייתה ל"איש החולה על הבוספורוס".

מערכות מונגוליה הרחוקות התפשטו שבטי התורכים כמניפה ענקית שקצה אחד שלה בסיביר והשני מדרום לדנובה, הלא היא בולגריה של ימינו. מבין שבטי נוודים אלה, יצאו מספר שושלות חשובות שהקימו אימפריה גדולה. הבולטות ביניהן היו השושלת הסלג'וקית והשושלת העות'מאנית. הסלג'וקים היו אלה שפרצו את גבולות האימפריה העות'מאנית והביאו לחדירת השבטים

תכנית הסיורים

9. **צחור הוא השושן - נחל כלח (כמה ענוג הוא...)** - מערת אצבע, שוויצריה הקטנה, משם נצא להליכה קצרה אל פריחת השושן הצחור - המלכותי שבפרחים.
10. **על מכונות מעופפות - ככה עלו ואיך נפלו גיבורים** - סיפורם של הטייסים הגרמנים בנצרת, אנדרטה לזכר הטייסים התורכים בסמוך לקיבוץ האון, מנחת יבנאל ו"שדה תעופה הגליל".

קמפוס באר שבע העות'מאנית (יומיים)

11. **תראבין א-סנאע (כולל ביקור בחלב בראשית)**, סיור רכוב בעיר רהט וביקור ג'אמלאת אבו מוסא, באר שבע - הסביל ששימש נקודת המסע, כולל הליכה מהאגם לגשר העות'מאני (פרויקט נחל ב"ש).
12. **באר שבע** - הרובע היהודי, באר אנטיליה, הסראיה, מוזיאון הנגב והמסגד הראשון בנגב, עארף אל עארף, גן אלנבי, ביה"ס לילדי הבדואים, מוזיאון אנז'ק, מוזיאון הקטר וביקור באנדרטאות לזכר החיילים העות'מאניים.

1. **רנסנס בישראל?** בעקבות אמנים ומחפשי דרך ברכס יודפת.
2. **איטליה בירושלים** - טרה סנטה, בניין ג'נרלי, בית החולים האיטלקי (לא מתוכננת כניסה לתוך המבנים); מוזיאון יהדות איטליה ובית הכנסת ברחוב הלל, מוזיאון ישראל.
3. **מחצבות - מצלקת סביבתית לפנינת טבע** - פארק המחצבות בכרמיאל ומתלול צורים בגליל.
4. **הומאז' לתקופת הרנסנס** - מוזיאון ת"א, משכן האופרה הישראלית, מפגש מוזיקלי כולל מפגש מאחורי הקלעים.
5. **הסולטן התורכי והקיסרים פרנץ יוזף וילהלם השני** - מגרש הרוסים, כנסיית המשיח האנגליקנית, הנוטרדם וסט. לואי הצרפתיים, רח' הנביאים.
6. **מקיר לקיר - סיור בעקבות פרסקאות בכנסיות ובבתי עם** - הכנסייה הצלבנית באבו גוש, כנסיית הביקור בעין כרם, בית צילה בקיבוץ מעלה החמישה, בית העם בכפר אוריה.
7. **אל שדות הפרחים - "דרום אדום"** - שמורת פורה, בתרונות רוחמה, גבעת הכלניות (קבר לילי ואריק שרון), אור הנר - שדה הכלניות ואם יוותר זמן נבקר גם בביהכ"ל הקדום מעון - נירים.
8. **רכבת העמק וחיפה העות'מאנית** - מסגד גרינה, מסד אסתיקלאל, תחנת הרכבת העות'מאנית, רכבת העמק והגשרים של נחל חרוד, כולל נסיעה ברכבת העמק לבית שאן.

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.

* הסיורים יסתיימו בין השעות 16:30-18:30 (בהתאם ליעד הנסיעה ועונות השנה).

* הסיורים כוללים: הדרכה, תחבורה וכניסות לאתרים.

מרצים: ברוך בן נריה, ד"ר רונן הופמן, ד"ר מיכל יערי, אילן מנוליס, פרופ' אייל נווה, ד"ר יצחק נוי-נוישטט, עו"ד קובי סגל, אירנה פרידלנד, אלון קליבנוב, אפרת קליפשטיין, אלה שופמן

התכנית העיונית

המלחמה הקרה

הרכבת האווירית לברלין והקמת נאט"ו; מלחמת האזרחים ביוון - עליה אמר הסופר ניקוס קאזנצקיס "אין עוד עם השונא את עצמו כמו היוונים"; מדיניות החוץ של ישראל לאור המלחמה הקרה.

יחסי סעודיה-ארה"ב בצל המלחמה הקרה

מה עומד בבסיס היחסים בין סעודיה לארצות הברית? האם היחסים ישרדו גם בעידן שבו העולם יעבור לאנרגיה ירוקה? כיצד סעודיה מתנהלת היום ביחסיה מול רוסיה וארצות הברית? אמברגו הנפט - היום שבו השתנה העולם; האם האמברגו השיג את מטרותיו? האם צפוי בעתיד אמברגו נפט נוסף?

הגיבורים האמיתיים של המלחמה הקרה

את 45 שנות ה"מלחמה הקרה", שבין המזרח והמערב, לא ניצחו גנרלים וכנראה גם לא המדינאים ואפילו לא מיליוני החיילים בשני המחנות החמושים של "נאט"ו ו"ברית וורשה". נצחו אותם גיבורים מסוג אחר לחלוטין: "חפרפרות" בליבת ארגוני מודיעין, סוכנים כפולים ומשולשים ועריקים, שלקחו חלק במבצעי מודיעין. בזכות גיבורים שכאלו, זכתה ברית המועצות בפצצת אטום כמעט מבלי להשקיע דבר במחקר ובפיתוח, ג'ון קנדי ניצח במשבר הטילים בקובה, ובסופו של דבר, הובסה מערכת הריגול הסובייטית בגלל ארכיבר מזדקן ואהבתו הגדולה לבלט. זהו סיפור פניה הלא ידועים של המלחמה הקרה וגיבוריה, האלמונים שהכתיבו את מהלך ההיסטוריה מאחורי הקלעים.

אדריכלות בשירות השלטון

מוסקבה - השפעת השלטון על העיצוב האדריכלי במונומנטים מתוירים ומוכרים פחות, כגון: "קרמל" והכיכר האדומה, עושרו של המודרן הרוסי, מבנים קונסטרוקטיביסטיים סגפניים, תחנות הרכבת התחתית סטליניסטיות המפוארות והמבנים החדשים אחרי "פרסטרויקה". סנט פטרסבורג - הכמיהה לאירופה - הבירה הצפונית היא "החלון לאירופה", בה האדריכלות משחקת תפקיד מכריע בהפיכתה למרכז שלטוני החל מימי של פטר הגדול. במפגשנו נעקוב אחר השתנות פני העיר בהתאם לשינויים במעמדה המדיני, החברתי והתרבותי.

המלחמה הקרה - פוליטיקה, דיפלומטיה ומה שביניהן

הסדרה תעסוק במאפייניה הייחודיים והמרתקים של תקופת המלחמה הקרה - ובהשלכותיה של המלחמה הקרה על היחסים הבינלאומיים ועל הדיפלומטיה בעולם כולו. נתאר וננתח את המאורעות המרכזיים ואת המהלכים המשפיעים בתקופת המלחמה הקרה, ונציץ לנבכי נפשם של המנהיגים שהובילו את התהליכים הללו, כגון טרומן, קנדי וניקסון מן הצד האמריקני - וסטאלין, חרושצ'וב וגורבצ'וב מן הצד הסובייטי. **בין הנושאים:** שורשי המלחמה הקרה - ממלחמות עולם למאזן אימה; משבר הטילים בקובה ואלמנט ההרתעה במלחמה הקרה; התמוטטות הגוש הסובייטי ואיחוד גרמניה; מהמלחמה הקרה למלחמת ציוויליזציות.

ארצות הברית והמלחמה הקרה

הקורס יעסוק בגורמים, בביטויים ובהשלכות העיקריות של המלחמה הקרה מנקודת המבט המערבית-אמריקנית. נדון בשורשי הקונפליקט בין המעצמות ובעיצוב המערכת הבינונית שהחזיקה מעמד קרוב לחצי מאה. לסיום נקדיש שתי הרצאות לדיון במצב הנוכחי שהתהווה לאחר התמוטטות מערכת המלחמה, תוך התייחסות לתהליכים הפוליטיים והחברתיים המתרחשים בארצות הברית במאה ה-21. **בין הנושאים:** ממלחמה טובה למלחמה קרה - התגבשות המערכת הבין גושית; מאמינים ספקניים - אינטלקטואלים - אמריקנים והמלחמה הקרה; המלחמה הקרה ועליית השמרנות החדשה בשנות השמונים. ממשלי רייגן ובוש; שנות התשעים - בעיות של מנצחים; ממלחמה קרה לאי סדר עולמי חדש - ארה"ב במאה ה-21.

ברית המועצות והמלחמה הקרה (1945-1991)

במהלך הקורס יידונו הסיבות, הרקע הצבאי - מדיני והאסטרטגי למלחמה הקרה שהתפתחה בין הגוש המזרחי בראשות ברה"מ לבין הגוש המערבי בראשות ארה"ב. ינותחו הסיבות המדיניות - צבאיות להקמת שני הגושים, צורות ההתמודדות ביניהם, משברים מדיניים ואסטרטגיים שחלו בין הצדדים ודפוסי התנהגות פוליטיים שפיתחה ברה"מ במהלך האירועים הללו. נתייחס לשינויים הפוליטיים והתפישתיים שחלו בברה"מ במרוצת השנים ונשאל עד כמה ההתמודדות והמלחמה הקרה מול ארה"ב והגוש המערבי תרמו לקריסתה. **בין הנושאים:** סובייטיזציה של מזרח אירופה 1945-1956; מאזן האימה - מדיניות הביטחון הלאומי של ברה"מ; מעימות לשיתופי פעולה, הסכמי פירוק הנשק, תמורות במזרח אירופה, איחוד גרמניה והשלכותיו 1989, פירוק ברה"מ 1991.

מוזיקה ואמנות - בין מזרח ומערב

ריאליזם סוציאליסטי והפשטה - סגנונות שמתחילים עם תום מלחמת העולם השנייה ומתפתחים בשני הגושים הפוליטיים - ארה"ב ורוסיה; מאקספרסיוניזם מופשט למינימליזם; "ענן פטרייה" באמנות ובמוזיקה; מלחמה קרה וההפשרה של חרושצ'וב; אמנות במזרח ברלין.

עידן הגרעין

במהלך המאה ה-20, האדם מגלה את הדרך לרתום את האנרגיה המשמעותית ובעלת הפוטנציאל הגדול ביותר

לצרכיו, אולם השימוש הראשון באנרגיה זו הוא הצבאי. פיתוח הנשק הגרעיני והשימוש בו במלחמת העולם השנייה פותח עידן חדש בדברי ימי האנושות.
בין הנושאים: "בהיר מאלף שמשות" - הירושימה וגסקי; המציאות הפוליטית של עידן הגרעין; המרוץ לאנרגיה לגרעין - מאירופה ועד העולם השלישי; מצ'רנוביל ועד פוקושימה - הסכנה הגרעינית; מקריסת ברית המועצות ועד האיום האיראני - העידן הגרעיני לאן?

תכנית הסיורים

1. **בעקבות צפת ומקובליה של המאה ה-16**
קבר רבי שמעון בר יוחאי במירון; הרובע היהודי ובתי הכנסת.
2. **ציפורים במישור החוף - בריכות המלח של עתלית**, בריכות הדגים של מעין צבי, מעגן מיכאל והכפר ג'סר א-זרקא, סיום בחפציבה.
3. **אל "רכבת העמק" - אז "אתנו של הסולטאן"...**
והיום? - נסיעה מתחנת כפר יהושע ועד לבית שאן, ביקור בתחנת הרכבת המשוחזרת בצמח ובתחנת חמת גדר (אל חמה), תוך סיפורה של האימפריה העות'מאנית.
4. **יפו ותל אביב בצל המעצמות - סיפורה הייחודי והמרתק של המושבה האמריקאית**, שוק הפשפשים וכנסיית טביא במתחם הרוסי באבו כביר.
5. **חמוקי ניצנה - תחנות הכוח הסולאריות באזור טללים**, העיר הנבטית שבטה, סיור חקלאי במושב קדש ברנע, כפר הנוער ניצנה ומסלול הליכה בחמוקי ניצנה, אנדרטת מבצע חורב וסיום בתחנת הרכבת התורכית הסמוכה.
6. **פרשת הסרג'נטים - בית הקברות באביחיל**, סיפור העלייה הבלתי לגאלית לחופי נתניה, מוזיאון נתניה וסיפור הקמת העיר, פרשת הסרג'נטים, "עולי הגרדום" וסיור בשמורת האירוסים נתניה.
7. **במפגש שלוש יבשות - עמק החולה - ייבוש והצפה מחדש - סיפורו של האגם שנעלם**, והאגמון שנולד בעקבותיו, כולל מסלול הליכה קלה.

8. **על מלכים ושליטים "משוגעים" - אל ההרודיון**
9. **העמקים - הפילוג בתנועה הקיבוצית - עמק יזרעאל ועמק חרוד: קריית טבעון (תתפלאו, יש קשר), עין חרוד, תל יוסף ומסלול הליכה קלה.**
10. **גלגוליה של העיר אשדוד - החל מעיר מתוכננת (תכנית שרון) ועד גלי העלייה מרוסיה, כולל מפגשים אישיים.**

קמפוס "לא קלה היא, לא קלה דרכנו" - הפילוג בתנועה הקיבוצית בדרום הארץ (יומיים)

- יידרש תשלום בעבור לינה, כלכלה ומנהלה.
11. **קיבוץ גבעת ברנר - "הבית הלבן"**, שובך היונים מימי מלחמת העצמאות ובית העלמין המרגש בו טמונות דמויות כמו יצחק שדה, עדה סרני ועוד, מצפה בית אשל, סיפורו של הישוב היהודי בבאר-שבע טרם הקמת המדינה ואנדרטת הנגב.
 12. **קיבוץ רביבים (עסלוג') ומערך המצפים**, קיבוץ בארות יצחק הנטוש, קיבוץ חצרים ומסלול הליכה באזור.



* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.

* הסיורים יסתיימו בין השעות 16:30-18:30 (בהתאם ליעד הנסיעה ועונות השנה).

* הסיורים כוללים: הדרכה, תחבורה וכניסות לאתרים.





**שישי במכון
לסגור את השבוע,
לפתוח את הראש
ימי שישי**



שישי במכון לסגור את השבוע - לפתוח את הראש

למה כדאי להירשם?

- ✓ מיטב המרצים
- ✓ הפוגה משגרת היום יום
- ✓ פתיחה טובה לסוף השבוע
- ✓ לימודים באווירה רגועה
- ✓ סיורים חווייתיים

במגמה זו מוצעות תכניות לימודים שנתיות במגוון נושאים, העוסקים בארץ ישראל על כל היבטיה וכן היסטוריה, טבע, דתות, חברה, תרבות, מדעים ועוד.

מועדי הלימודים:

ימי שישי, אחת לשבועיים לערך בשעות הבוקר.

למי מיועדים הלימודים?

לימודי "שישי במכון" מיועדים לציבור שוחרי ידיעת הארץ, המעוניינים להרחיב את השכלתם בתחומי ארץ ישראל, וזאת מבלי להתחייב ללימודים מלאים. המסגרת מאפשרת לאלו מכם, העובדים במשרה מלאה להקדיש לעצמכם יום אחד בשבוע ללמוד את מה שמעניין אתכם, להכיר מקומות ואנשים חדשים, להרחיב את הידע וליהנות מסוף שבוע שמתחיל אחרת.

מתכונת הלימודים

לימודים וסיורים לסירוגין, אחת לשבועיים לערך. במרבית תכניות הלימודים, המפגשים נפרשים לאורך השנה וכוללים לימודים וסיורים לסירוגין: מפגש אחד המוקדש להרצאה והמפגש שלאחריו (לאחר שבועיים) המוקדש לסיור. בכל יום לימודים מתקיימות שתי הרצאות בין השעות 09:00 - 12:45. הסיורים לרוב מסתיימים בשעות מאוחרות יותר, בהתאם לנושא ולמרחב הסיור.

סיורים וקמפוס (מחנה לימוד)

בכל קורס 8 ימי סיור בשנה. חלק מתכניות הלימודים כוללות גם קמפוסים בני יומיים. ההשתתפות בהם היא חלק בלתי נפרד מן התכנית וכרוכה בתשלום נפרד עבור לינה, כלכלה ומנהלה.

שכר הלימוד

בתכניות לימודים בהן לא צוין אחרת - עומד שכ"ל ע"ס 3,450 ₪ לשנה. שכר הלימוד כולל 16 הרצאות בשמונה מפגשים ושמונה סיורים הכוללים הדרכה, תחבורה, חובש לפי הצורך, דמי כניסה לאתרים. עלויות הלינה והכלכלה בקמפוסים (מחנות הלימוד) אינן

כלולות בשכר הלימוד.

ניתן לשלם את שכר הלימוד בכרטיס אשראי בשישה תשלומים צמודי מדד (אך לא פחות ממחיר הקרן) החל מאוקטובר 2020.

דמי הרשמה - דמי הרשמה על סך 50 ₪ ישולמו בהמחאה נפרדת לפקודת מכון אבשלום. בוגרי המכון פטורים מתשלום זה.

הנחות*

(לתלמידים הלומדים תכנית מלאה בת 112 שעות בלבד) בוגרי המכון - שכר הלימוד בתכנית "שישי במכון" עומד על 3,300 ₪.

חברי ההסתדרות הכללית החדשה - 5% הנחה מהמחיר המלא, בהצגת תעודה בתוקף.

בני זוג הלומדים יחד במגמה, בתכנית מלאה של 112 שעות - 10% הנחה מהמחיר המלא (לכל אחד מבני הזוג). חברי קרן ידע לאקדמאים במדעי החברה והרוח - חלק מהקורסים מוכרים. מומלץ לבדוק את הנושא מול הקרן.

גמול השתלמות למורים

ניתן להגיש תכניות לימודים להכרה במסלול של "גמול ללא ציון", על בסיס אישי. יש להגיש את הבקשה מראש ולקבל את אישור המפקח/ת. מורים במסלול גמול השתלמות יידרשו להשלים סיורים - לקבלת פרטים ניתן לפנות למזכירות המכון.

ביטוח והצהרת בריאות

הרישום דורש חתימה על הצהרת בריאות בגוף טופס הרישום. * מומלץ לעשות ביטוח תאונות אישיות.

השלמת סיורים

משתתף שיעדר מסיור נדרש להודיע על כך לחונך הקבוצה (האחראי על הסיור) משתתף שהודיע על היעדרותו לחונך על הסיור יהיה רשאי להשלים את הסיור החסר עם קבוצה אחרת ביום אחר, על בסיס מקום פנוי ובתיאום עם חונך הקבוצה. ניתן להשלים שני סיורים בשנה לכל היותר. באם לא מוצתה זכות ההשלמה - היא תישמר למשך השנה העוקבת בלבד. תלמיד המשלים סיור ולא הגיע לסיור אליו נרשם יאבד את זכותו להשלים סיור זה.

ביטול הרשמה והחזר כספי

יש להודיע להנהלת המכון בכתב על ביטול ההרשמה.

* אין כפל הנחות.

* הנהלת המכון שומרת לעצמה את הזכות להכניס שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.

* השלמה סיורים, ביטול הרשמה והחזר כספי ראו עמוד 117

* **לנרשמים עד ה-5.9.20 (כולל) נתנת הנחה של 150 ₪**

(לא כולל סיורי גלריות וסיורי ת"א ושכנותיה).

* ט.ל.ח.

שם הקורס	עמוד
ארץ ישראל - על קצה המזלג	72
תור הזהב של יהודי ספרד	73
אצלנו בשכונה... - מזרח תיכון בהתהוות מתמדת	74
מה חדש? מוח, רפואה והאדם הרשתי	75
נופים ואתרים	76
בעקבות סיפורים ואנשים...	77
זמן תרבות - המוזות לא שותקות	78
זמן אמנות - סיורי גלריות	79
גוזלים - סדנת תצפיות בציפורים	80
יש לי ציפור קטנה בלב - סדנת תצפיות בציפורים	81
על קו הגבול - תל אביב ושכנותיה	82
ראיתי ציפור רבת יופי - סדנת תצפיות בציפורים	83



106 שעות

בדרגה קלה-בינונית

7 סיורים

16 הרצאות

12:45-9:00

ימי שישי

מרצים: ד"ר אריה בורנשטיין, ד"ר שי בר, ד"ר עמית דגן, יסכה הרני, מוטי זיק, ד"ר דני סימון, אבשלום קאפח, ד"ר אדולפו רויטמן

התכנית העיונית

מישור פלשת

מי היו הפלישתים, מה מקור מוצאם והיכן התיישבו בארץ ישראל הקדומה?

מי היו גויי הים?

מי היו קבוצות העמים החמושות שפשטו במאה ה-13 לפנה"ס ממערב הים התיכון?

גלגל הארגמן

מתחמי כף הרגל - ממצא ופרשנות.

שומרון

פרויקט הבניה האדיר של מלכי בית עמרי.

קריאות חדשות בתנ"ך

לימוד והכרת סיפורי התנ"ך כמתכון ומרשם למפגש והתמודדות עם החיים והמציאות כמו גם דגמי מנהיגות, יחסים חברתיים וקבוצות פוליטיות.

תולדות היווצרותם של כתבי הקודש

כיצד ומתי ספרי הקודש של ישראל הפכו לתנ"ך?

מי היה נחש גן-העדן?

על אף חשיבותו בסיפור התורה, משמעות הנחש לוטה בערפל. מי היה באמת הנחש? איך הוא נראה? ומה היה תפקידו בסיפור?

ראשית הנצרות

למי פנו שליחיו של ישוע: ליהודים או לגויים? כיצד הפכה בשורה יהודית לדת אוניברסלית? הנוצרים החדשים - המעבר מקבוצה אמונית לרשת קהילות עולמית. מה היה המתווה ומה מאפיין את אותם "נוצרים חדשים"?

אסלאם: תרבות והיסטוריה של הערבים

עקרונות והתפתחות דת האסלאם וזרמים פוליטיים דתיים במהלך הדורות.

טקטוניקת הלוחות ("נדידת היבשות")

עדויות לתנועת היבשות, כיצד נוצרו האוקיינוסים? היווצרות השבר הסורי אפריקאי - כיצד נוצר ים סוף? כיצד נוצר מפרץ אילת, הערבה, ים המלח ובקעת הירדן? האם עדיין מתקיימות תנועות לאורך הבקע?

החי בארץ ישראל

טעימות זאולוגיות - על המגוון הביולוגי בארץ על שלל מרכיביו והמשמעויות הטמונות בו.

תכנית הסיורים

- 1. ירושלים בימי הבית הראשון** - החומה הרחבה, המגדל הישראלי, אתרי עיר דוד כולל המיצג.
- 2. מישור פלשת** - גת פלישתים (תל א-צאפי), תל עזקה, חרבת קיאפה - כולל מסלול הליכה נופי.
- 3. בעקבות נדודי ארון הברית** - על השתלשלות הסיפור מרגע נפילת ארון הברית בשבי פלישתים ועד שיבתו לבית שמש ומשם לקריית יערים, לבסוף גם נשאל - היכן נמצא הארון כעת?
- 4. מתחם כף הרגל** - בקעת הירדן מתקופת ההתנחלות לכיבוש הבבלי - גלגל ארגמן, אתרי בקעת פצאל ומרס א-דין.
- 5. "כשישוע הלך על המים"** - אתרים נוצריים סביב הכנרת - "הר האושר", משם נרד רגלית אל הפסיפס המפורסם בטבחה, נמשיך דרך שביל סובב כנרת אל כפר נחום ונכיר את השרידים הארכיאולוגיים שבמקום ואת הכנסיות והסיפורים שמאחוריהן.
- 6. רמלה-לוד** - בריכת גיאורגיוס הקדוש, בריכת הקשתות, המסגד הלבן ועוד.
- 7. טבע בחיפה ובכרמל** - שימוח חי בר, עין אפק.

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.

* הסיורים יסתיימו בין השעות 16:30-18:30 (בהתאם ליעד הנסיעה ועונות השנה).

* הסיורים כוללים: הדרכה, תחבורה וכניסות לאתרים.

112 שעות

בדרגה קלה-בינונית

8 סיורים

16 הרצאות

12:45-9:00

ימי שישי

מרצים: ד"ר ענת גואטה, ד"ר עודד ציון

תכנית הסיורים

- 1. בנימין מטודלה - יהודי ספרדי בארץ ישראל:**
הכנסייה הצלבנית ברמלה, לוד - כנסיית סנט ג'ורג' והמסגד הגדול, בריכת הקשתות, המסגד הגדול, הליכה למגדל הלבן.
- 2. מספרד לירושלים - בית הכנסת של הרמב"ן**
מייסד היישוב היהודי החדש בירושלים, בתי הכנסת הספרדיים, ישיבת פורת יוסף, משגב לדך, מוזיאון חצר היישוב הישן.
- 3. מיפוז לנווה צדק - בדגש על עולי הרגל היהודים**
מצפון אפריקה. יפו העתיקה, הנמל שער הכניסה לא"י מכיכר השעון, השכונות היהודיות הראשונות מחוץ לחומות - נווה צדק ונווה שלום בדגש סיפורי המייסדים, סיום במתחם התחנה.
- 4. בעקבות חידוש היישוב היהודי בטבריה**
מוזיאון דונה גרציה, החומות, הסראייה, בתי הכנסת של הרובע היהודי, קבר רבי מאיר בעל הנס, קבר הרמב"ם והשל"ה הקדוש.
- 5. יהודי ספרד בעכו - מהרמב"ן עד חיים פרחי**
תל עכו - שער היבשה, היכן היה בית הכנסת של אחאב? בית כנסת הרמח"ל, בית חיים פרחי, הסראייה, מצודת עכו.
- 6. בעקבות אשתורי הפרחי בעמק בית שאן**
בית שאן, עין מודע, תל שלם, טירת צבי ושדה אליהו.

קמפוס צפת בתפארתה - רוח וחומר (יומיים)

- יידרש תשלום עבור לינה, כלכלה ומנהלה.
- 7. צפת בתקופת הזהור - הרובע היהודי של מגורשי ספרד**
בית הכנסת של יוסף קארו, בית הכנסת האר"י הקדוש ע"ש רבי יצחק לוריא, בית הכנסת אבוהב, בית הקברות וביקור במוזיאון בית המאירי לתולדות צפת למן המאה ה-19.
 - 8. נחל עמוד - יופי הטבע לצד חיי היום יום של תושבי צפת במאה ה-16**
הליכה בנחל עמוד, תוך שימת דגש על תעשיית הצמר, המתבססת על שימוש בכוח המים לעיבוד צמר (מבטשות).

התכנית העיונית

תור הזהב של יהודי ספרד

קורס זה עוסק בהתפתחותו של המרכז היהודי בספרד במאות ה-10-13 פריחתו של מרכז זה הגיעה לשיאה תחת שלטון המוסלמים בדרום חצי האי האיברי במאות העשירית, האחת עשרה וראשית השתיים עשרה ורשמה פרק מפואר נוסף תחת שלטון המצרים בחלקים הצפוניים של חצי האי האיברי שנמשך עד העשור האחרון של המאה השלוש עשרה. **בין הנושאים:** היהודים תחת שלטון האסלאם; חסדאי אבן שפרוט קונה תלמוד בבלי ושם את קורדובה על המפה של העולם היהודי; יהודה הלוי ובני חוגו; הפליטים היהודים מרדיפות האסלאם הקיצוני בדרום ספרד; הספרים המצוירים של יהודי צפון ספרד.

ספרד המוסלמית והנוצרית מראשית ימה"ב

ועד 1492

היספניה עד הכיבוש המוסלמי; האסלאם בספרד - ח'ליפות קורדובה; איבן רשד: על אמונה ותבונה, איבן חזם: אהבה חזונית בספרד המוסלמית; "תור הזהב" המוסלמי-יהודי; האמנם? הפולמוס הנוצרי בספרד נגד היהודים - וויכוח ברצלונה; מן הוויזיגותים אל פרננדו ואילסבל: כרוניקה של רדיפת היהודים; "הנוצרים החדשים" וסוגיית האינקוויזיציה הספרדית; 1492 - ספרד הופכת למעצמה עולמית

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.

* הסיורים יסתיימו בין השעות 16:30-18:30 (בהתאם ליעד הנסיעה ועונות השנה).

* הסיורים כוללים: הדרכה, תחבורה וכניסות לאתרים.

מרצים: עידן בריק, ד"ר מיכל יערי, ד"ר רז צימט, אבשלום קאפח

התכנית העיונית

ישראל והעולם הערבי

בקורס זה נתוודע לייחודיות, מורכבות ואתגרים הניצבים בפני המזרח התיכון בעידן האביב הערבי. נדון בהרחבה ביחסי ישראל עם העולם הערבי ונבחן את מקומה בזירה המזרח-תיכונית. **בין הנושאים:** ישראל ומדינות המפרץ - שונאים, סיפור אהבה? כיצד תשתנה הכלכלה הישראלית בעקבות הקשרים הכלכליים עם מדינות ערב? סעודיה וקטאר - מדינות במשבר זהות; "מהיר יותר, חזק יותר, צודק יותר? ספורט ופוליטיקה במזרח התיכון"; הפנים האמתיות של הנשים במדינות ערב.

פלסטינאים - מי? מתי?

במסגרת השיעורים נלמד על התפתחותה של התנועה הלאומית הפלסטינית. נעמוד על המגמות השונות והניסיונות להגדרה עצמית, תוך מאבק בזירה הכלל ערבית ואל מול הקמת מדינת ישראל. **בין הנושאים:** דרכה של הלאומיות הפלסטינית במאה ה-20, ליבת הסכסוך ביחסי ישראל-פלסטין, לאומיות פלסטינית ודת האסלאם במאה ה-21.

טורקיה - על קו הגבול

בשני העשורים האחרונים, תחת שלטונו של רג'פ טייפ ארדואן, עברה טורקיה תמורות ששינו את פניה: המדינה שרק השתחררה משלטון דיקטטורה צבאית בשנות ה-90 ושניסתה נואשות להיכנס לאיחוד האירופי, הפכה להיות מעצמה כלכלית מרכזית. כוחה החדש של טורקיה, כלכלית ופוליטית, הפך את מאמצי ההתקבלות לאיחוד האירופי למשניים עד מיותרים לחלוטין במדיניותה והוביל אותה לשינוי אוריינטציה מלא ולריכוז מירב מאמציה במזרח התיכון ובמדינות הקרובות אליה. **בין הנושאים:** תורכיה - אסלאמיזם, קפיטליזם ופופוליזם; איסטנבול - בין מזרח ומערב; הדרווישים וקדחים, האימאמים עובדים; במזרח אין כל חדש? - הכורדים והמדינה התורכית בין בדלנות להשתלבות.

זמן איראן

סדרת ההרצאות תעסוק בהתפתחויות המתחוללות בשנים האחרונות באיראן מזוויות שונות ומגוונות: מבכי הפוליטיקה הפנימית באיראן, דרך מעורבות איראן במרחב הערבי וכלה בשינויים המרתקים המתחוללים בחברה האיראנית, בעיקר בקרב הצעירים. הסדרה תבקש להציג את המציאות המורכבת באיראן על רבדיה השונים ולאפשר היכרות טובה ואחרת עם אחת המדינות המרכזיות בזירה המזרח-תיכונית. **בין הנושאים:** צמים ברמדאן וחוגגים את יום כורש הגדול: מי אתם האיראנים? מי שולט באיראן? בנבכי הפוליטיקה האיראנית, "חורים ברשת": על רשתות חברתיות באיראן, גם פצצה, גם סמל לאומי: תכנית הגרעין האיראנית.

תכנית הסיורים

- 1. באקה אל גרבייה** - העיר שחולקה לה יחדיו - מעין הכפר הישן, אקדמיית אל-קסאמי, באקה הישנה, חומת ההפרדה ולסיום נבקר בחוות אבו ג'מיל - החווה הכפרית לשלום.
- 2. דבש, תמרים, תנשמות ועוד...** - שדה אליהו, תל שלם, תל רחוב - בית הכנסת העתיק וכתובת רחוב, המכוררת, כולל מסלול הליכה.
- 3. אל הרודיון** - בעקבות שני אנשים שהקדישו את חייהם להרודיון - הורדוס המלך ואהוד נצר ז"ל.
- 4. חיפה - לחיות בעיר מעורבת** - טיילת יפה נוף, רחוב מסדה והמושבה הגרמנית, ואדי ניסנאס ובית הגפן, שכונת כאביר ואדי סאליב.
- 5. הבדואים בצפון הארץ** - ערב אל חוג'יראת; ערב אל נעים, אתר הנצחה ללוחם הבדואי בצומת המוביל; ישובים בדואים לא מוכרים.
- 6. גילגולו של מרחב - התחדשות עירונית** - אתר ההנצחה ליוסף חיים ברנר וחבריו שנרצחו באבו כביר, שרידים אחרונים לנוף הכפרי ועיצובם מחדש בפארק החורשות, הכנסייה הרוסית טביתא.

קמפוס רמת הגולן (יומיים)

- 7. שמונת הימים של מלחמת ששת הימים ברמת הגולן** - משמר הירדן, דרדרה, דן, תל פאחר, קוניטרה, מצפה גדוד.
- 8. מגמלא לקצרין** - הישוב היהודי ברמת הגולן בתקופה הרומית-ביזנטית - אום אל-קאנטיה, גמלא, קצרין (הכפר התלמודי).

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.

* הסיורים יסתיימו בין השעות 16:30-18:30 (בהתאם ליעד הנסיעה ועונות השנה).

* הסיורים כוללים: הדרכה, תחבורה וכניסות לאתרים.

מה חדש? מוח, רפואה והאדם הרשתי

112 שעות

בדרגה קלה-בינונית

8 סיורים

16 הרצאות

12:45-9:00

ימי שישי

מרצים: אילן מנוליס, ד"ר אסף מרום, ד"ר טל סינס, ד"ר אשר עידן

התכנית העיונית

סוגיות ברפואה מודרנית

הקורס עוסק בהיבטים של הרפואה שהם תוצר של האינטראקציה בין הרופא, המטופל והידע המדעי. נפתח בשאלות המעסיקות כל אדם - מהם החיים, ומהי תודעת החיים ומה מקומה של תופעה זאת בעולם החי. נמשיך דרך ראשית החיים וההתפתחות העוברית, אל דוגמאות למחלות של מערכות הגוף השונות ודרכי הטיפול בהן, ונסיים בהתייחסות מיוחדת לאינטראקציה של האדם והמכונה. בקורס משולבים אספקטים רפואיים, היסטוריים ופילוסופיים של מדעי הרפואה וכן קטעים מסרטים שבהם מוצגים היחסים רופא-חולה-מדע הרפואה. **בין הנושאים:** תופעת החיים והגדרת המוות; רפואה ויחסי רופא-פצינט בפתח האלף: עידן הסימולקרום או המעבר מ"מה מפריע לך" ל"איפה כואב לך"? שאלת הגוף והנפש ברפואה המודרנית.

האדם הרשתי (2020 - 2025)

בסדרה זו נציג תמונת מצב של תרבות הרשת כיום. נעסוק בנפש הרשתית ובגוף הרשתי, נתוודע לארגון הרשתי, לפוליטיקה ולתקשורת ברשת, לכלכלה ולקריירה ברשת. **בין הנושאים:** כיצד פועלות רשתות? על המוח הטבעי ועל המוח המלאכותי (כולל ממצאים חדשים מן השנה האחרונה); מחקרים עדכניים ושינויים בהבנת הרשתות החברתיות; הריגול בפייסבוק ועושר בביטקוין. נעמוד על טיבה של תופעת הגלובליזציה (2020-2025) וננתח את המהפכה ביחסי הכוח בין מזרח ומערב, סין וארה"ב, ישראל והמזרח התיכון.

חידושים בחקר המוח

חקר המוח מתקדם בקצב מסחרר וגילויים חדשים מתפרסמים מדי יום. אנחנו מתחילים להבין טוב יותר איך פועלים תאי העצב והסינפסות, איך משפיעות תרופות על המוח שלנו, ואיך זורם המידע מכל החושים אל מוחנו וממנו בחזרה לגוף שלנו. **בין הנושאים:** "מוח ללא גבולות" - האם יש מציאות אחת או שלכל אדם מציאות משלו? "הקלטת חלומות וקריאת מחשבות" - העתיד כבר כאן? גנטיקה - "הכול צפוי והרשות נתונה" - האם הכול באמת צפוי? האם באמת יש לנו רשות? מלידה עד מוות הכול כתוב בגנים שלנו, פרויקט הגנום האנושי, שיבוט בני אדם והנדסה גנטית.

נפלאות היקום

שבעת העולמות החדשים - בחודש פברואר 2017 דווח על גילויה של מערכת שמש ובה שבעה כוכבי לכת דמויי-ארץ. מה משמעות הגילוי? כיצד התגלו שבעת כוכבי הלכת? מה אנחנו יודעים עליהם? מה הסיכויים שיתקיימו שם חיים? ומתי נוכל לבקר בהם? 10 התגליות הגדולות של טלסקופ החלל "האבל"; מבצעי חלל בתחילת המאה ה-21; כששני כוכבי ניטרונים נפגשים.

תכנית הסיורים

- 1. סובב בקעת בית נטופה - פסיפס, עדות ומראות** - ביקור בכפר בועיינה-נוג'ידא, הררית וסיפור המצפים בגליל, הכפר כאוכב אל היגל, סיור בגן הפסלים וביקור בתל חנתון.
- 2. עתלית ועין הוד** - בין מושבה לכפר אמנים, בין ישן לחדש וכפר ארמני נשכח - טיול למרגלות הכרמל.
- 3. מוקדם ומאוחר בהיכלי הקודש** - מסע אנתרופולוגי מרתק אל קהילת הקראים. כולל תצפית לרצועת עזה מאנדרטת פעמוני הרוח, אנדרטת המזבח בבארי, שוקדה - פריחת כלניות.
- 4. בעקבות סיפורי חלוצים וקדחת גום** - חדרה וזיכרון יעקב - מוזיאון חדרה, פארק נחל חדרה, מפרץ אולגה, זיכרון יעקב, כולל סיור רגלי מגן הנדיב למעיין עין צור.
- 5. סודות וצפנים סביב חומות ירושלים** - מהשער החדש עד הר ציון - שער ציון וקבר דוד המלך, הרובע היהודי - סמלים, חרותות וצפנים.
- 6. שמורת תל דן** - נחל דן, מעיינות גן עדן, השער הישראלי, המקדש, טחנת הקמח, אנדרטת המסוקים - בהנחה, ברוח ובכוח מעגל החיים.

קמפוס העמקים - חרוד, יזרעאל ובית שאן (יומיים)

- יירש תשלום בעבור לינה, כלכלה ומנהלה.
- 7. בעקבות הידיד - אורד וינגייט** - עפולה - כיכר דוד, מחנה ישראל (אחת מתחנות פלוגות הלילה המיוחדות), בית שטורמן, מפקדת הידיד, טירת צבי ו"תל תאומים".
- 8. רכבת העמק שבה לנסוע** - נסיעה ברכבת מתחנת יוקנעם לכפר יהושע, ביקור בתחנת הרכבת המשוחזרת בצמח, תחנת חמת גדר (אל חמה), ונצפה מרחוק על גשר הרכבת שפוצץ על נהר הירמוק.

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.

* הסיורים יסתיימו בין השעות 16:30-18:30 (בהתאם ליעד הנסיעה ועונות השנה).

* הסיורים כוללים: הדרכה, תחבורה וכניסות לאתרים.

מחיר: 2,080 ₪

דרגה בינונית ומעלה

9 סיורים

ימי שישי

מיטב המדריכים - יריב אברהם, אריאלה ארז, רועי טלבי, יהודה כץ, ניר קינן ואחרים

12.2.21 שביל הנגב המערבי - מקטע 3
נחל סחף, בתרונות בארי כולל סיפורה של בארי הישנה - העלייה על הקרקע והקרב מול הצבא המצרי במלחמת העצמאות, נסיים בתצפית מתל גמה.

12.3.21 המכשפה ממערת החילזון
נחל חילזון - נצא אל נופי נחל חילזון ואל מערת חילזון תחתית. נספר את סיפורו של האזור בעבר הרחוק ובהווה ונתייחס כמוזן לממצאי המערה. מנחל חילזון נטפס אל רכס שגור בסמוך לעיר כרמיאל.

9.4.21 מהר אדיה, דרך נחל פער ועד חורפיש
הר אדיה, ביקור במצודה הכנענית, נחל פער ועד חורפיש (כולל ביקור אצל שיח' קאסם באדר בנבי החדש).

7.5.21 שמורת יהודיה
נחל יהודיה עליון - הליכה במים משם ייקח אותנו המסלול אל כפר הנופש הסורי יהודיה ואל המפל העליון היפה של הנחל, הנופל לתוך בריכה מגובה 20 מ'.

הסיורים יסתיימו בין השעות 16:30 - 18:30 (בהתאם ליעד הנסיעה ועונות השנה).

* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.

* הסיורים כוללים: הדרכה, תחבורה וכניסות לאתרים.

6.11.20 הכרמל הגבוה - נחל גלים ונחל כלח
נצמד משוויצריה הקטנה לטירת הכרמל, במידה ויותר זמן נבקר גם בחי בה.

27.11.20 מאנדרטת המערה ועד פצאל
בקעת הירדן, אדם ונוף לאורך הבקעה - אנדרטת הבקעה, אתר כף הרגל (הסנדל) ופצאל (מותנה באישור ביטחוני).

25.12.20 מנחל יגור למוחרקה
נצא מקיבוץ יגור אל עבר עוספיה ונערוך את המסלול בדרך שונה, נבקר גם בכנסייה הכרמליטית במוחרקה.

15-16.1.21 קמפוס מצדה (יומיים)
יידרש תשלום עבור לינה, כלכלה ומנהלה
דרך שביל הרץ - מסלול רגלי באותו שביל בו העביר הרץ הרומי הודעות מצידה המערבי של מצדה לצידה המזרחי בכיוון ים המלח, חזרה דרך שביל הנחש.
ממעלה מזין לראש פשחה - נצא ממעלה עתיק ששימש בימי קדם להובלת סחורות מאזור ים המלח. השביל עולה ומגיע עד לראש מצוק ההעתקים, שם נשקף נוף מרהיב על ים המלח.

סיור בודד: 250 ש"ר

מחיר: 1,840 ש"ר

8 סיורים

ימי שישי

מיטב המדריכים - יואב אבניאון, רמי אהרונ, חנן אזולאי, גלי נחום, זיו ריינשטיין, אסתר שמואלי ואחרים**6.11.20 בעקבות הידיד - אורד וינגייט**

עפולה - כיכר דוד, מחנה ישראל (אחת מתחנות פלוגות הלילה המיוחדות), בית שטורמן, מפקדת הידיד, טירת צבי ו"תל תאומים, כולל מסלול רגלי טבעתי.

4.12.20 בעקבות אהוד מנור והברון הגדול

נצא לטיול רגלי קל, מרמת הנדיב למעיין עין צור, נבקר במוזיאון אחיעם שושני, מבצר שוני מוזיאון האצ"ל, משם נמשיך אל בנימינה העתיקה (כשעה הליכה) - בית הנטרים (מבחוץ), בית הראשונים, שער המייסדים, בית אהוד מנור (מבחוץ), קבר אהוד מנור, בית הכנסת ע"ש הברון.

8.1.21 אחת עשרה הנקודות בנגב...

נבקר בין שתי נקודות משמעותיות ונהלך בין משמר הנגב ובין קיבוץ חצרים. נהלך במשעולי קיבוץ חצרים - שדות החוחובה, מרכז המבקרים, תמורות בחי" קיבוץ (אז והיום).

5.2.21 בעקבות מייבשי אגם החולה וראשוני קיבוץ חולתה

"דייג אוהב דגים?" - על הקמת כפר דייגים על שפת אגם החולה, ועל מקימיו שלא הבינו כי הם כאן כדי להכחידו. במפגש שלוש יבשות - עמק החולה (ההצפה והייבוש) - סיפורו של האגם שנעלם, והאגמון שנולד בעקבותיו. נטייל בינות מטעים מוריקים אל יסוד המעלה וחולתה, ונתרשם משרידי ההתיישבות לחופי אגם החולה ונסיים את סיורינו באגמון החולה.

5.3.21 בעקבות דהאר אל עמר שליט הגליל

אנדרטת הלוחם הבדואי, תצפית רכס טורען, טבריה, כפר דיר חנא, שפרעם - המצודה ובית הכנסת.

9.4.21 עמק יזרעאל והגלבוע - על עזריה אלון ז"ל והאירוסים

הפעם נצא לסיור טבע בעמק יזרעאל והגלבוע בתקווה לפריחות מדהימות.

30.4.21 "סיפור אהבה ארץ ישראלי"

אהבתם הטראגית של עלי בן צבי ז"ל (בנו של יצחק בן צבי) ופנינה גרי. תצפית נוף מבית רימון; סג'רה: סיפורה של המושבה, סיפורי ראשונים - כולל סיפורו של יצחק בן צבי; בית קשת: סיור קצר ביער, ביקור בצריף בן צבי, סיור בקיבוץ - הפסל של בתיה לישנסקי; ב"ס כדורי: המקום בו התחנך עלי בן צבי.

28.5.21 בעקבות דמויות נשיות מרתקות בעיר ירושלים

אליזבטה - אשת סרגי החכמה והדעתנית שגורלה היה מר; לאה אבושדיד - היפה בבנות ירושלים אליה ערג איתמר בן אבי; אנא טיכו - ציירת ואשת חברה ואשתו של אלברט הלא הוא ד"ר טיכו, מלכת שבא וקשריה לירושלים (הכנסייה האתיופית), ברברה פרופר - הילדה המאומצת של יוהנה ועמנואל שגדלה ברחוב הנביאים עם כפית זהב בפה וסיימה חייה בשדה בוקר באופן טראגי. נמשיך בסיור בשכונת נחלאות ונסיים בקריית יובל - פסל "המפלצת" והקשריו הפמיניסטיים.

הסיורים יסתיימו בין השעות 16:30 - 18:30 (בהתאם ליעד הנסיעה ועונות השנה).

* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים

* הסיורים כוללים: הדרכה, תחבורה וכניסות לאתרים.

106 שעות

6 סיורים

4 הצגות

16 הרצאות

12:45-9:00

ימי שישי

מרצים: ד"ר רוחמה אלבג, אלון גור אריה, יעל גורי, יונתן הירשפלד, איציק וייגרטרן

תכנית הסיורים

1. **בית שערים ובית לחם הגלילית** - מושבת הטמפלרים כולל מסלול הליכה קצר באלוני אבא.
2. **על אירועים ואנשים שנשכחו בשרון...** סלעית - מצפה הדר גולדשטיין, אביחיל - בית הגדודים, גבעת אולגה, אנדרטת גבעת חיים, מושב ינוב.
3. **11 הנקודות בנגב** - מחבל הבשור אל חבל אשכול בתקווה לפריחות מרהיבות (כולל מסלול הליכה קלה).
4. **והארץ רעדה...האדמה פעה פיה** - בית שאן - לפתחו של גן העדן, בתקווה לפריחות מרהיבות.
5. **עתלית ועין הוד** - בין מושבה לכפר אמנים, בין ישן לחדש וכפר ארמני נשכח - טיול למרגלות הכרמל.
6. **על אמנות ועל חללים אלטרנטיביים ביפו** (הגעה עצמית).

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.
* הסיורים יסתיימו בין השעות 16:30-18:30 (בהתאם ליעד הנסיעה ועונות השנה).
* הסיורים כוללים: הדרכה, תחבורה וכניסות לאתרים.

התכנית העיונית

יוצרים ויצירות בתיאטרון הישראלי

מפגשים עם מיטב יוצרי התיאטרון הישראלי ויצירותיהם שבאמצעותם נלמד להכיר את עולם התיאטרון מזוויות שונות. במהלך השנה תשולב צפייה בארבע הצגות (בערב) בהנחיית המרצה בדגש על תיאטרון פרינג'.

אמנות ישראלית - הטבעת הרוח היהודית בחומר

סדרת ההרצאות תנסה לשרטט את ה-DNA האינטלקטואלי והרוחני של האמנות הישראלית ואת הקטבים המנוגדים שפעלו עליה והגדירו את מסלולה לאורך השנים. נזהה את המעבר מ"יהודי" ל"ישראלי", נאתר את הולדת האסתטיקה המקומית, ונלמד איך קוראים אמנות ישראלית. **בין הנושאים:** השיבה להיסטוריה - אמנות יהודית בגולה ובראשית הציונות; חלום ושבר - אמנות ישראלית מששת הימים ועד היום; גאולת הנפש בעולם הזה - שיבת היהודי הגלותי וזיכרון השואה, המקרים המיוחדים של קופפרמן, גרשוני וסגן-כהן.

"שונאים - סיפור אהבה" - שסעים וסתירות, קרעים ואיחוי בחברה הישראלית בעין הספרות העברית

"כאב שתי המולדות" - ותיקים ועולים בקונפליקט מתמשך. על סוגיית הרב תרבותיות בחברה הישראלית וביטוייה בשירה העברית, בסיפורת ובתיאטרון הישראלי; "אני מרוקאית סכין. בואו אלי ואמרח אתכם בחמאה ובדבש" - יוצרים צעירים בני עדות המזרח מדברים היום בשיריהם על האלם שניכפה על הוריהם, ומגדירים מחדש זהויות, בשיח עשיר ומורכב המשתנה ומתהפך ולוהט תמיד; בין ירושלים לקיבוץ - אהבה וחושך - במפגש זה נקרא, נרגיש, נראה ונצא למסע בין תחנות חייו וספריו של הסופר עמוס עוז, יליד ירושלים.

על קולנוע והומור

דני קיי - מצחיקן עם לב זהב; אפרים קישון - העולה שירד לחייו; שייקה אופיר - ממאה שערים ל"יפי נחמה". על עברית וגששית - "שלישיית הגשש החיוור" - סיפורה של להקת הבידור הגדולה בכל הזמנים והשפעתה על התרבות והשפה העברית.



זמן אמנות - סיורי גלריות

מחיר: 750 ₪

7 סיורים

ימי שישי

מדריכה: אפרת קליפשטיין - בוגרת לימודי אמנות במדרשה לאמנות ובעלת תואר שני בעיצוב תעשייתי בטכניון. מציגה תערוכות יחיד וקבוצתיות בגלריות ומוזיאונים בארץ ובחו"ל וזכתה בפרסי הצטיינות על עשייתה.

במהלך התכנית נסייר באופן מודרך בתערוכות עדכניות של אמנות ישראלית ואמנות בינלאומית. בשנים האחרונות נפתחות גלריות חדשות ומסקרנות לצד גלריות וותיקות באזור המרכז, נצא לסיור בעקבותיהן. הסיורים יכללו בין מוזיאונים, גלריות וביקורים בסטודיו של אמנים שונים ובמהלכם נעקוב אחר זרמים שונים באמנות, נחשף לאמנים מעניינים ומרתקים (ותיקים וצעירים) אשר יספרו על עבודותיהם ועל תהליך יצירתן, בדרכנו נכיר גם אמנות חוצות, גני פיסול ואנדרטאות.

הצצה אל תכנית הפעילות

- גלריות ביפו
- גלריות בקריית המלאכה (כולל ביקור בסטודיו)
- מוזיאון הרצליה וגלריית בסיס (כולל ביקור סטודיו)
- מוזיאון וילפריד, המשכן לאמנות בעין חרוד (כולל ביקור סטודיו)
- אטליה שמי, הגלריה בכברי, מוזיאון לוחמי הגטאות
- מוזיאון תל אביב
- ספארי רמת גן

מועדי הסיורים: 20.11.20, 25.12.20, 29.1.21, 19.2.21, 19.3.21, 9.4.21, 7.5.21.

5 סיורים בהגעה עצמית ו-2 סיורים רכובים.
תכנית הסיורים ושעת היציאה תפורסם במהלך השנה בהתאם ללוח התערוכות במוזיאונים ובגלריות.
נקודות המפגש יימסרו לנרשמים.

* המחיר **אינו** כולל כניסות לאתרים (ישולם על ידי המשתתפים).
* מספר המשתתפים מוגבל
* ייתכנו שינויים בתכנית ובמועדי הסיורים.

גוזלים - סדנת תצפיות בציפורים

שכר לימוד: 1,980 ₪

8 מפגשים

יום מלא

ימי שישי

מדריכה: הילה גלילי

22-24.4.21 קמפוס "היי דרומה לאילת" (3 ימים)

יידרש תשלום עבור לינה, כלכלה ומנהלה. אילת מהווה אחת מן הנקודות החשובות ביותר בעולם עבור הציפורים הנודדות. באביב מאות מיליוני ציפורים, נודדות בין אירופה, אסיה ואפריקה ועוברות מעל הגשר היבשתי העיקרי המחבר אותן - אילת היא חוד החנית של ציר הנדידה ובעונה זו היא עמוסה כל טוב. לשם פנינו מועדות! נבקר גם בתחנה לחקר ציפורים אילת ונצפה בטיבוע ציפורים והדרכה בנושא.

7.5.21 הרצאות כיתה (9:00 - 12:45)

"בלילה הכול נראה אחרת" - הקדמה לפעילות לילה בעולם הציפורים.

11.6.21 "יש שעות למשל, בין ערביים"

פעילות לילה. צפרות אחר הצהריים וערב (כניסה לחושך) בנגב. רביבים, בתרונות רוחמה ועוד. נצפה בשרקרקים בהתארגנות ללינה, בכחלים שמחפשים מזון, חיוויאי הנחשים ובעופות הלילה כגון תנשמות, ינשופי עצים, כוס החורבות ועוד. כמו כן נחפש בעזרת פנס אולטרה סגול עקרבים.

לתשומת לבכם:

- שכ"ל כולל: הדרכה, תחבורה וכניסות לאתרים.
- הסיורים השנה כוללים קטעי הליכה ושהייה בחוץ גם במזג אויר הפכפך.
- יציאה מוקדמת. סיום משוער בין השעות 16:00 - 18:00 (בהתאם ליעד הנסיעה ועונות השנה).
- מספר המשתתפים מוגבל.
- * ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.

לכל המעוניינים להכיר את עולם הצפרות - לא נדרש ידע מוקדם.

13.11.20 שלדג אוהב דגים?

נצא לסיור בבריכות הדגים בעמקים. נצפה בעופות המים הממלאים את בריכות הדגים באזור העמקים, ביניהם שני מינים של חסידות, שקנאים, חופיים ואחרים.

1.1.21 "כל הנחלים זורמים לים"

הפעם נסייר לאורך שפכי הנחלים במישור החוף הדרומי (פלמחים, לכיש, שקמה), ונצפה במינים שונים של שחפים שמגיעים בתקופה זו לשפכי הנחלים ולחופים.

19.2.21 "יש לי ציפור קטנה בלב"

בעקבות ציפורי שיר בגליל עליון. בסיור זה נצא אל חורשות ויערות הגליל להתחקות אחר ציפורי השיר.



יש לי ציפור קטנה בלב... - סדנת תצפיות בציפורים

ש"ר/410

שכר לימוד: 2,315 ₪

9 סיורים

יום מלא

ימי שישי

מדריך: ערן בנקר

23.10.20 עמק יזרעאל והסביבה

אנו מתחילים את השנה בעמק קצת פחות מפורסם בצפרות. מטרתנו היא ליהנות מן המגוון העצום שפוקד את האזור הזה בעונת המעבר, ובחורף. במידה ומצב העבירות של השבילים יאפשר לנו, ניכנס גם לבריכות הדגים הפחות מוכרות.

20.11.20 עמק בית שאן

האזור כבר מוכר לנו היטב, אך מידי שנה מגיעות הפתעות חדשות לאזור. בין בריכות דגים, שדות חקלאיים וגבעות חשופות, נחפש אחר המגוון הרחב של החורפים המתעתדים לבלות כאן את החורף.

25.12.20 החופים הצפוניים

כבר הרבה זמן "לא" היינו בצפון... רק שהפעם נסייר קצת יותר מערבה. אין כמו לחוות את החורף עם מגוון של חופמאים, אנפות, ציפורי שיה, וכמובן - האתגר האהוב על כולם - מגוון רחב של שחפים.

21-23.1.21 קמפוס חורף באילת (3 ימים)

יידרש תשלום עבור לינה, כלכלה ומנהלה היעד הזה מאוד מוכר לנו, אך בעונה אחרת לגמרי. הפעם המטרה היא לחוות אזור זה - שבאביב הוא העשיר ביותר בארץ, אך בעונה החורפית? לאילו מינים אנחנו יכולים לצפות? למגוון ציפורי שיר פחות מוכרות, ועוד כמה הפתעות שממתינות לנו בעונה זו. אין צורך להכביר במילים. הנדידה בשיאה ואנו נהיה במקום הכי טוב במזרח התיכון לחוות אותה! הפעם נבקר בבריכות המלח, מרכז הצפרות, נצא תצפיות בהרים, שדות חקלאיים וחוף הים. יש למה לצפות!

19.2.21 ים המלח

מטרתנו בטיול זה הוא חיפוש ציפור שיר קטנה יציבה, שמעטים מאתנו ראו. מכאן נצפין לאורך מדבר יהודה עם עזירות בכמה ערוצי נחל, על מנת לחפש את המינים היציבים באזור זה, ואולי גם נצליח לאתר מינים שהם "ניצנים" ראשונים של נדידת האביב הקרבה.

19.3.21 הר עמשא

אזור מיוחד זה מפורסם במגוון הציפורים החולפות בשטחיו. הערוצים העשירים בצומח מושכים מינים הרשומים ברשימת ה"מבוקשים" של צפרים רבים. זו הדרך לחוות את נדידת האביב!

23.4.21 ירוחם

הסיור האחרון שלנו לשנה זו - עדיין עם דגש על נדידת האביב. באזור ירוחם, נדידת האביב מאופיינת ב"גלי נדידה" של המינים השונים. כאן, לקראת סוף עונת האביב, הגלים האחרונים מביאים עימם מגוון מינים שחלקם פחות מוכרים.

לתשומת לבכם:

- שכ"ל כולל: הדרכה, תחבורה וכניסות לאתרים.
- הסיורים השנה כוללים קטעי הליכה ושהייה בחוץ גם במזג אויר הפכפך.
- יציאה מוקדמת. סיום משוער בין השעות 16:00 - 18:00 (בהתאם ליעד הנסיעה ועונות השנה)
- מספר המשתתפים מוגבל.
- * ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.



מחיר: 690 ₪

14:00-10:00

6 סיורים

ימי שישי

סיורים בהגעה עצמית

12.2.21 בני ברק - לקראת שבת מלכה

בני ברק מסקרנת ומעניינת, לעיתים נדמה כי זוהי עיר תזזיתית שאין בה רגע דל. וביום שישי העיר ותושביה במרוץ נגד השעון... הפעם נתארח בבית משפחה חרדית, נשמע על ההכנות לשבת, נטייל בין שכיות החמדה של העיר, נסביר את המקור לאכילת מעדני השבת האופייניים לעיר ונטעם ממיטב מאכלי השבת - בין מעדניות לבתי אוכל.

בהדרכת: דורית ברק**12.3.21 חולון - כבר מזמן לא רק חול...**

בחולון של שני העשורים האחרונים התחוללו שינויים רבים, נתחיל בסיפור התרבותי והעכשווי ונגיע בהמשך הסיור אל הסיפור ההיסטורי - כיכר העיר החדשה (המדיטק ומוזיאון העיצוב); מגדלים בשדרה - שכונת יוקרה גבוהה (מדי?); שכונת קריית פנחס אילון - גני סיפור; גבעת חוסמסה - חולון כאתר האימונים הראשי של חברי ה"הגנה" במחוז תל אביב (כולל קטע הליכה קלה).

בהדרכת: רמי אהרון**23.4.21 הרצליה - על הדומה ועל השונה**

נסייר בעיר הרצליה. נפתח בבית הראשונים בו נסקור את תולדות העיר, נראה מודל של היישוב בראשיתו ונשמע על משפחת צ'ז'יק שבנתה את הבית וחיה בו. נסייר ברחובות העיר לראות מבנים היסטוריים וסיפורים אנושיים. נסיים בביקור במוזיאון הרצליה לאמנות המרתק.

בהדרכת: יואב אבניאן

* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.

13.11.20 העיר שחברה לה יחדיו

אזור התפר בין שתי ערים ואתגר עיצוב הזיכרון הלאומי - אזור מנשייה; יפו במלחמה (בית גידי, מסגד חסן-בק); עיצובו מחדש של האזור (טיילת צ'רלס קלור).

בהדרכת: ד"ר מיכל אורן**18.12.20 בת הים הקטנה**

אבי משה-סגל שב אל מקורותיו בשיכון "עולה חדש" בבת-ים הקטנה, שבו התיישבו סבו וסבתו ניצולי השואה ובה גדל אביו. דרך עיניו נתבונן בעיירת המהגרים של שנות ה-50-60, צמצחה במהירות מסחררת מישוב הספר המסורתי והמרוחק "בית וגן", שקם בחולות לפני תשעים שנה, ועד לחשיפת סיפורה של העיר החופית בת-ים, שעתידיה עוד לפניה...

בהדרכת: אבי משה-סגל**15.1.21 "ראשון לציון מארש" - הראשונים במושבה****הראשונה של העלייה הראשונה**

נבקר במושבה אשר טבעה את חותם הראשוניות על החיים העבריים בארץ ישראל, בין הבתים שנתנו, שחלקם שומרו, נרקום את חלומות העבה נספר כיצד מצאו מים ומי היו הביל"ויים, נרחיב על משורר שנתן בכוס עינו, על בית העם ועל החינוך העברי, על ביקורו של הרצל במושבה ועוד, וגם על עיצובה של ראשון לציון כמרכז העולמי לשפה העברית מאז ועד היום.

בהדרכת: יוסי גולדברג

שכר לימוד: 2,550 ₪

2 הרצאות

9 סיורים

יום מלא

ימי שישי

מדריך: יובל דקס

הסדנא מתאימה גם למשתתפים חדשים.

5.2.21 עופות חורפים ותחילת הקיץ בנגב

בסיורנו זה נחפש אחר הדורסים הנדירים של הנגב - חובארות בניצנה, סיסים חורורים, עיטים ונשרים בעין עבדת, דורסים חורפים - בז נודד, מדברי, עיט שמש, קטות, רצי מדבר ועוד, כולל כניסה לעין עבדת.

12.3.21 תחילת האביב בספר מדבר יהודה

עופות מקננים בספר המדבר, עגורים, חסידות ודורסים נודדים, סלעיות, קוקיות, פפיוני הרים ועוד, כולל כניסה לעין פרת.

6-8.5.21 קמפוס אביב בחרמון ובגולן (3 ימים)

יידרש תשלום עבור לינה, כלכלה ומנהלה. כאשר הכול מצהיב, בחרמון הטבע עדיין בשיאו וצמחים נדירים נמצאים בשיא פריחתם. נצא לחפש בחרמון את הציפורים הנדירות המקננות בסביבת מחיה ייחודית במינה. בלילה נצא לסיור קצר, בתקווה לאיתור ינשופים - שעיר, לילית, תנשמת, ינשוף עצים. נבלה בשמורת גמלא ונצפה בדורסים מקננים ועופות נודדים - נשרים, רחמים, עקבים, עיטים, חוויאים, עיט ניצי, בז אדום ועולם שלם של ציפורי בתה - גבתונים שחורי ראש בשירה, סבכים, חנקנים, צוקיות, פפיונים, סיסים ועוד. בדרכנו חזרה נבקר במושב קינן חדשה של אנפות בכינרת, מושבות שרקרקים שוקקות פעילות ועוד.

16.10.20 עמק בית שאן בשיא עונת הנדידה

נתחיל בתצפית בציפורים נודדות בחוף תל ברוך, משם ניסע אל בריכות הדגים והשדות של עמק בית שאן - אתר הצפרות הטוב ביותר במזרח התיכון בעונת הסתיו - אלפי עופות מים, ציפורי שיר ודורסים מתכנסים בנקודה זו על גבול המדבר בדרכם דרומה לאפריקה.

20.11.20 עמק חפר ונדירת השקנאים הגדולה

נבקר באתרי הכינוס של השקנאים באיזור עמק חפר ומשם נמשיך לאגמון חפר ואתרים נוספים בסביבה לתצפית בשפע מינים נודדים של הסתו.

18.12.20 צפרות חורף בעמק החולה והצפון

בעקבות העגורים באתרי הצפרות הטובים של אזור הצפון, סיור בעגלת המסתור, אגמון החולה ושמורת החולה.

1.1.21 עופות מים ודורסים בחוף הכרמל

נתחיל את הבוקר בחוף שמורת מעגן מיכאל ונחל דליה - בריכות הדגים. נסיים בחי בר כרמל ואם יוותר זמן נערוך תצפית במושב הנשרים שחי בר כרמל.

29.1.21 הרצאות כיתה (09:00-12:45)

הרצאה "ממעוף הציפור"

אודות תופעות הנדידה בארץ ובעולם מנקודת מבט חדשה. יובל דקס, צלם טבע וצפר מושבע, מציג עשור של התבוננות בטבע הישראלי - נדידה, קונפליקטים של אדם וציפור ותיעוד מחקר של בעלי חיים נדירים כמו לילית המדבר, דורסים מקננים ואחרים.

הרצאה "במשקל נוצה"

אודות עולמן המופלא של הנוצות - צלם הטבע והצפר יובל דקס מציג את אוסף הנוצות הגדול במזרח התיכון וחושף את המדע שמסתתר מאחורי הנוצות.

לתשומת לבכם:

- שכ"ל כולל: הדרכה, תחבורה וכניסות לאתרים.
- הסיורים השנה כוללים קטעי הליכה ושהייה בחוף גם במזג אוויר הפכפך.
- יציאה מוקדמת. סיום משוער בין השעות 16:00 - 18:00 (בהתאם ליעד הנסיעה ועונות השנה).
- מספר המשתתפים מוגבל.
- * ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים.







שביל ישראל

נפגשים בשביל ישראל

כל ימות השבוע



חווית חיים במרחק נגיעה

מכון אבשלום מזמין אתכם להיות חלק מפרויקט מאתגר, מרתק ומעשיר שיתיר בכם חותם לחיים וטעם של עוד. בשנה"ל הקודמת טיילו בשביל ישראל למעלה מ-20 קבוצות מטעם המכון. בוגרי שביל ישראל נהנים מתוכניות שגובשו במיוחד עבורם ומזמינות גם משתתפים חדשים. תוכלו לקרוא עליהם במגמה "משביל לשביל" עמודים 98 - 105.

בשנה"ל תשפ"א תצעד קבוצה אחת חדשה במקטע 1 (שנה ראשונה). הקבוצה מיועדת ל"אוהבי לכת", הליכה של כ-15-17 ק"מ ביום, סה"כ 16 ימים בשנה. במקטעים 2-5 ימשיכו לצעוד קבוצות אוהבי לכת. ובמקטעים 3 ו-5 ממשיכות קבוצות אוהבי לכת בצעד קל. כל הקבוצות יחצו את הארץ ויסיימו את השביל במהלך 5 שנים!

ההדרכה בשביל

הסיורים מלווים בהדרכה מקיפה בנושאי גיאוגרפיה, טבע, היסטוריה, חברה ועוד.

סיורים בדרגת קושי בינונית

ניתן להצטרף למסלולי שביל ישראל ולבחור באחת מדרגות ההליכה המוצעות - הליכה של 15-17 ק"מ ביום - מסלול "אוהבי לכת" או הליכה של 10 ק"מ במסגרת "שביל ישראל בצעד קל".

כל המסלולים דורשים כושר גופני טוב!

שימו לב - מקטע 4 מאופיין בדרגת קושי בינונית-גבוהה. **מתכונת ההליכה בשביל -** מרבית הסיורים הם חד יומיים. היציאה לאזורים מרוחקים נעשית במסגרת מחנה לימוד (קמפוס) בן יומיים עד ארבעה רצופים.

לתשומת לבכם - מקטע 5 מאופיין בקמפוסים בלבד. הצעידה מתחילה בנקודה הצפונית ביותר בשביל ומסתיימת בנקודה הדרומית ביותר, בחלוקה לחמישה מקטעים:

מקטע 1: מארץ פלגים מים למחוזות הגליל.

מקטע 2: הכרמל, מישור החוף ומבואות ירושלים.

מקטע 3: שפלת יהודה, צפון הנגב ומדבר יהודה.

מקטע 4: ארץ המכתשים ומזרח הנגב.

מקטע 5: הערבה והרי אילת.

בשנת הלימודים הקרובה יצעדו קבוצות לאורך כל מקטעי השביל. אנו מזמינים אתכם להצטרף לכל אחד מהמקטעים, בהתאם לנטיית הלב, או להצטרף למספר מקטעים בשנה אחת - ולסיים את חציית השביל מהר יותר.

היציאה לסיורים

במרבית הסיורים מרחק הנסיעה הרב, דורש השכמה מוקדמת ויציאה מתל אביב ב-6:00 בבוקר. מקטעים דרומיים, במיוחד 4 ו-5 מחייבים לרוב יציאה בשעה 5:00 בבוקר.

ביטוח והצהרת בריאות

הרישום דורש חתימה על הצהרת בריאות בגוף טופס הרישום.

הרישום מחייב ביטוח תאונות אישיות הכלול במחיר שכן הלימוד.

תלמידים אשר ברשותם פוליסת ביטוח תאונות אישיות ותלמידים אשר גילם מעל 80 נדרשים להמציא פוליסת ביטוח תאונות אישיות. כנגד הצגת האישור ינתן להם זיכוי בגובה עלות הביטוח הכלול בשכר הלימוד.

השלמת סיורים

משתתף שיעדר מסיור והודיע על כך לחונך הקבוצה יהיה רשאי להשלים סיור עם קבוצה אחרת ביום אחר, על בסיס מקום פנוי ובתיאום. ניתן להשלים 3 סיורים בשנה לכל היותר. באם לא מוצתה זכות ההשלמה - היא תישמר למשך שנה אחת נוספת בלבד.

שכר הלימוד כולל: הדרכה, תחבורה, חובש, כניסות לאתרים, ביטוח תאונות אישיות.

במקרים של לינה והקפצות ברחבי שטח - התשלום יכלול לינה וכלכלה (שניים בחדר) ורכיב שטח בהתאם.

ביטול הרשמה והחזר כספי

יש להודיע להנהלת המכון **בכתב** על ביטול ההרשמה. ביטול ההרשמה יתאפשר עד הסיור השלישי בשנת הפעילות. החזר כספי יינתן באופן יחסי. מעבר לסיור השלישי לא יינתנו החזרים כספיים. תלמיד שקיבל הנחה בעת הרישום וביטל לימודיו, ישלם את התשלום המלא עבור לימודיו באופן יחסי עד הודעת הביטול ראו עמוד 117. **דמי הרשמה -** תלמידים חדשים יחויבו בדמי הרשמה ע"ס 75 ₪ בלבד.

הנחות*

5% לחברי ההסתדרות הכללית החדשה (בהצגת תעודה).
10% לכל אחד מבני זוג הצועדים יחד במגמה.

* הנחות ניתנות ממחיר הבסיס, לא כולל לינות ורכיב שטח.

* מועדי הסיורים יימסרו לנרשמים.

* ייתכנו שינויים בתכנית ומועדי הסיורים.

* הנהלת המכון שומרת לעצמה את הזכות לבטל השתתפותו של תלמיד בסיורים בשביל, עקב אי התאמה.

* **לנרשמים עד לתאריך ה-5.9.20 (כולל) תנתן הנחה של**

150 ₪.

* ט.ל.ח.

שם השביל	למי מיועד?	ימים ומדריך	דרגת קושי	עמוד
מקטע 1 17-15 ק"מ ליום 16 ימים בשנה	מארץ פלגי מים למחוזות הגליל	שלישי ליאור כנעני	בינונית	88
מקטע 2 17-15 ק"מ ליום 16 ימים בשנה	הכרמל, מישור החוף ומבואות ירושלים	חמישי יריב אברהם	בינונית	89
מקטע 3 17-15 ק"מ ליום 16 ימים בשנה	שפלת יהודה, צפון הנגב ומדבר יהודה	רביעי יריב אברהם	בינונית	90
מקטע 3 בצעד קל 10 ק"מ ליום 20 ימים בשנה	שפלת יהודה, צפון הנגב ומדבר יהודה	ראשון דני גספר, עטר זהבי	בינונית	91
מקטע 4 17-15 ק"מ ליום 15 ימים בשנה	ארץ המכתשים ומזרח הנגב	שלישי - יוני שטרן , מדריך אורח: איתמר דביר	בינונית - גבוהה	92
מקטע 4 17-15 ק"מ ליום 15 ימים בשנה	ארץ המכתשים ומזרח הנגב	שישי - שבת שי יגל	בינונית - גבוהה	93
מקטע 5 17-15 ק"מ ליום 14 ימים בשנה	הערבה והרי אילת	ראשון עד שני יריב אברהם (+יום נוסף)	בינונית	94
מקטע 5 בצעד קל 10 ק"מ ליום 19 ימים בשנה	הערבה והרי אילת	ימי שלישי עד חמישי שי יגל (+יום נוסף)	בינונית	95



שביל ישראל - מקטע 1 מארץ פלגי מים ועד למחוזות הגליל

מחיר: 4,375 ₪

דרגת קושי: בינונית

16 ימי סיור

שעת יציאה: 6:00

ימי שלישי

מדריך: ליאור כנעני

סיורים חד יומיים

1. חניון נקי יפתח, מצפה ליפא גל, נחל קדש, מצודת כ"ח, רמות נפתלי.
2. קרן נפתלי, בקעת יחמו, נחל דישון, רמת יראון.
3. נחל דישון עליון, עין ערבות, נחל צבעון, חורבת חוממה.
4. הר נריה, הר מירון, חורבת בק, חורבת שמע, חניון מירון.
5. נחל מירון, עין יקים, נחל עמוד עליון עד כביש 85.
6. נחל עמוד תחתון, "הגיאחון", בקעת גינוסר, עין נון, מגדל חמאם.
7. גן לאומי ארבל, בקעת ארבל, כפר ח'טין, מצפה, טבריה עילית, יער שוויץ.
8. עין פוריה, המושבה כנרת, גן רחל, אתר ירדנית, נחל יבנאל, דרך החורנים.
9. מצפה אלות, עין אולם, רמת סירין, חרבת סירין, תל רכש, נחל תבור עילי, כביש הגישה לכפר קיש.
10. צומת גזית, שיבלי, עליה וירידה מהתבור.
11. יער בית קשת, שמורת אלוני בית קשת, הר דבורה, נחל ברק בן אבינועם, הר יונה - נצרת עילית.
12. משהד, הושעיה, יער ציפורי, קבר רבי יהודה נשיאה, הר ריש לקיש, שמורת הסוללים, צומת המוביל, צומת יפתחאל.
13. אלון הגליל, כעביה, נחל ציפורי, טחנת הנזירים, גבעת עליל - ראס עלי.
14. מחוואלד דרך שמורת גוש אלונים, כפר חסידים, קיבוץ יגור.
15. בית אוסישקין בקיבוץ דן, שמורת נחל שניה, מעיין ברוך, כפר יובל, כפר גלעד.
16. דרך הפצועים, שביל הפסלים, מצוק רמים, סדקי יפתח.

קמפוס צפון (יומיים)

* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.

* המחיר כולל הדרכה, תחבורה, כניסה לאתרים, לינה וכלכלה בקמפוס (שניים בחדר) וחובש.



שביל ישראל - מקטע 2

הכרמל, מישור החוף ומבואות ירושלים

מחיר: 3,845 ₪

דרגת קושי: בינונית

16 ימי סיור

שעת יציאה: 6:00

ימי חמישי

מדריך: יריב אברהם

סיורים חד יומיים

1. מחוואלד דרך שמורת גוש אלונים, כפר חסידים, קיבוץ יגור.
2. נחל נחש (המעפילים), עוספייה, נחל חיק, בקעת אלון, הר שוקף, חורבת רקית.
3. מערת ישח, נחל אורן, רכס אצבע, עין הוד, נחל מערות.
4. יער חוף הכרמל, גבעת שלוחית, יער עופר, גבעת טלימון, שפיה.
5. שמורת אלונה, בקעת הנדיב, רמת הנדיב, חורבת עקב, חוטם הכרמל, בית חנניה.
6. ג'יסר א-זרקה, תל תנינים, קיסריה, שדות ים, תחנת הכוח חדרה, פארק נחל חדרה, תחנת דלק גבעת אולגה.
7. תחנת רכבת מערב חדרה, פארק השרון, נחל אלכסנדר, גשר הצבים חורבת סמרה, גן לאומי בית ינאי, חוף סירונית נתניה.
8. טיילת הצוק נתניה, פארק האירוסים, חוף פולג, גן לאומי חוף השרון, גן לאומי אפולוניה.
9. סידנא עלי, חופי הרצליה, חוף הצוק, חוף תל-ברוך, גן הבנים, פארק גני יהושע, שבע טחנות, גשר המכביה.
10. עשר טחנות, תחנת הרכבת הישנה של ראש העין, כפר הבפטיסטים.
11. גן לאומי מקורות הירקון, בריכות הנופרים, מאוזוליאום מזרח אלעד, גן לאומי קולה, מבצר קולה, אזור תעשייה מבוא מודיעין (שוהם).
12. יער שוהם (ברקת), חרבת תנשמית, גבעת הספלולים - חורבת נבלט, תל חדיד, יער בן שמן, חורבת רגב, חורבת בית ענבה, חורבת נכס.
13. כביש הגישה לשעלבים, עמק אילון, מבצר לטרון, נווה שלום, דרך בורמה, קו השילוח, פארק רבין.
14. גן לאומי הרי יהודה, שלוחת שיירות, הר אורנה, הר כרמילה, מערת בני ברית, נחל כסלון, יער הקדושים, גבעת יערים, צובה.
15. סטאף, עין הסטאף, נחל שורק, עין כרם, קריית מנחם, עין לבן.
16. פארק בגין, עין קובי, חורבת דורבן, עין מטע.

* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.

* המחיר כולל הדרכה, תחבורה, כניסות לאתרים וחובש.

שביל ישראל - מקטע 3

שפלת יהודה, צפון הנגב ומדבר יהודה

מחיר: 4,035 ₪

דרגת קושי: בינונית

16 ימי סיור

שעת יציאה: 6:00

ימי רביעי

מדריך: יריב אברהם

סיורים חד יומיים

נתחיל את ההליכה מפארק בגין שבירושלים, ועד לתל קשת. משם נדלג אל דורג'את שבבקעת ערד ונצא אל עבר מדבר יהודה וים המלח (הליכה באזור ים המלח בסוף השנה חמה). נגיע חזרה לאזור השפלה בשיא הפריחה ונזכה לחוויה מיוחדת.

1. פארק בגין, קבר שיח' אחמד אל חובאני, חורבת דורבן, עין מטע, נחל זנוח, נחל נתיב.
2. נתיב הל"ה, עמק האלה, תל שוכה, חורבת קייפא, פארק בריטניה, חורבת שיקלון.
3. מצפה משואה, רמת אבישוח, חורבת צורה, תל גודד, בית גוברין, נחל מראשה.
4. תל לכיש, נחל אדוריים, תל קשת.
5. בקעת ערד, גן לאומי תל ערד, פארק ערד, ערד.
6. נחל חסד, רכס כידוד, נחל רחף עליון, כפר הנקדים.
7. חניון לילה ברכת צפירה הר נעמה, נחל ענבה, מצדה מערב.
8. הר אלעזר, מעלה מור, טיילת ים המלח, מלונות עין בוקק.
9. הר רום, נחל זוהר, נחל פרצים, מישור עמיצ.
10. נחל עזגד, נחל אשלים, מסוע אשלג.
11. מעלה צורים, גב פרס, חציית נחל צפית.
12. נחל שקמה, נחל סד, תל נגילה, שמורת חורבת פורה.
13. תל מילחה, דבירה, חורבת מיגדלית, גבעת געת, שמורת להב צפון.
14. קיבוץ להב, בקעת יבל, סנסנה, גשר דבמבם, יער מיתר.
15. חורבת סירה, הר חירן, יער חירן, חורבת יתיה בית היערן.
16. יער יתיה, שלוחת ענים, הר עמשא, מעלה דרגות, דריג'את.

* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים
* המחיר כולל הדרכה, תחבורה, כניסות לאתרים וחובש.

שביל ישראל - מקטע 3 בצעד קל שפלת יהודה, צפון הנגב ומדבר יהודה

מחיר: 4,995 ₪

דרגת קושי: בינונית

20 ימי סיור

שעת יציאה: 6:00

ימי ראשון

מדריכים: דני גספף, עטור זהבי

סיורים חד יומיים

נתחיל את ההליכה מעין לבן שבפאתי ירושלים ועד לתל קשת. משם נדלג אל דורג'את שבבקעת ערד ונצא אל עבר מדבר יהודה וים המלח (הליכה באזור ים המלח בסוף השנה חמה). נגיע חזרה לאזור השפלה בשיא הפריחה ונזכה לחוויה מיוחדת.

1. מעין לבן עד כביש בר גיורא.
2. שיח' אחמד אל חובאני, חרבת דורבן, עין מטע, נחל זנוח, נחל נתיב.
3. נתיב הל"ה, תל שוכה, חורבת קייפא, פארק בריטניה, חרבת שיקלון.
4. מצפה משואה, חורבת צורה, תל גודד, צומת גוברין.
5. וילת ע'זי, נחל מראשה, תל לכיש.
6. נחל אדוריים, תל קשת.
7. עמשא, הדרך הרומית, דריג'את, תל ערד.
8. בקעת ערד, גן לאומי תל ערד, פארק ערד.
9. נחל חסד, מאגורת רחמים, נחל רחף עליון, כפר הנוקדים.
10. חניון לילה בריכת צפירה, נחל גורני, נחל ענבה, מצדה מערב.
11. הר אלעזר, מעלה מוה, טיילת ים המלח.
12. מלונות עין בוקק, הר רום, נחל זוהר.
13. נחל חימה, נחל פרצים, מישור עמיעז.
14. נחל עזגד, נחל אשלים, תחתית מעלה צורים.
15. מעלה צורים, גבי פרס, כביש 25.
16. נחל שקמה, נחל סד, תל ג'ילה, שמורת חורבת פורה.
17. תל מילחה, דבירה, יער טבע.
18. חורבת מיגדלית, גבעת געת, שמורת להב צפון, סנסנה.
19. סנסנה יער מיתר, חורבת סירה, הר חירן.
20. חורבת יתיה, בית היערן, שלוחת ענים.

* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים
* המחיר כולל הדרכה, תחבורה, כניסות לאתרים וחובש.

שביל ישראל - מקטע 4 ארץ המכתשים ומזרח הנגב

מחיר: 5,980 ₪

דרגת קושי: בינונית-גבוהה

15 ימי סיור

שעת יציאה: 5:00

ימי שלישי-רביעי

מדריך: יוני שטרן | מדריך אורח: איתמר דביר

קמפוס ראש מעלה נחש צמא ועד מצפה רמון

10. תחתית מעלה מחמל, סדקי חוה הדרומיים, נחל חוה, ציר קצא"א. נלך מדרום לצפון כדי להימנע מנסיעה בחושך בשמורת טבע המסלול מסתיים בחניון לילה נחל חוה.

11. המצוק הצפוני של מכתש רמון, פארק לפיסול מדברי - מצפה רמון, תחתית מעלה מחמל (הליכה מדרום לצפון).

קמפוס מכתש רמון

12. טיילת אלברט, הר גמל, ב"ס שדה הר הנגב, ירידה למכתש רמון, נחל רמון, שן רמון, קיר האמוניטים.

13. "גיא זוחלים", מפער גוונים, נחל גוונים, הר סהרונים, שער רמון, פרסת נקרות, מערת נקרות, מפער נקרות.

קמפוס "ארץ בראשית" מזרח הרמון עד הערבה

14. שולי כרובולת חרירים, נחל גלד, חניון חולית, נחל נקרות.

15. הר יהב, נחל צבירה, סדקי אשבורן, נחל כרכשת, מרכז ספיה.

בשל מרחק הנסיעה הרב, במקטע זה יתקיימו 3 קמפוסים (בני יומיים כל אחד). הלינה תהיה במלון או באכסניה. בסיורים רבים נעזר ברכב מדברי וג'יפים, כדי ל"הקפיץ" את המשתתפים לנקודת התחלת הסיור ולהוציאם אל הכביש בנקודת הסיום.

סיורים חד יומיים

1. ראש נחל מעלה, מיצד צפיר, מעלה ימין ונחל ימין, נחל חתירה, מעלה פלמ"ח, עין יורקעם.
2. מצד יורקעם, "הסנפיר הגדול", רכס חתירה, בקעת אורון.
3. נחל מדוה, הר כרובולת, ראש מעלה אברהם.
4. מעלה צורים, נחל פרס, חציית נחל צפית.
5. נחל צפית, עיינות צפית, עין צפית, צומת צפית.
6. מצד תמו, ראש מעלה חצרה, המכתש הקטן שער אשמדאי.
7. מעלה עלי, מצפה המכתש, מעלה עקריים.
8. נחל תלול, נחל צין, בקעת צין, ציר קצא"א, חוד עקב, חניון יום עין עקב. (הליכה מדרום לצפון).
9. עין עקב תחתון, עין עקב עליון, נחל עקב, עין שביב, מעלה שביב, עין זיק או ראש מעלה נחש צמא.

* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.

* המחיר כולל הדרכה, תחבורה, רכבי שטח, כניסות לאתרים, לינה וכלכלה בקמפוס (שניים בחדר) וחובש.

שביל ישראל - מקטע 4

ארץ המכתשים ומזרח הנגב

מחיר: 5,980 ₪

דרגת קושי: בינונית-גבוהה

15 ימי סיור

שעת יציאה: 5:00

ימי שישי-שבת

מדריך: שי יגל

קמפוס ראש מעלה נחש צמא ועד מצפה רמון

10. תחתית מעלה מחמל, סדקי חוה הדרומיים, נחל חוה, ציר קצא"א. נלך מדרום לצפון כדי להימנע מנסיעה בחושך בשמורת טבע המסלול מסתיים בחניון לילה נחל חוה.

11. המצוק הצפוני של מכתש רמון, פארק לפיסול מדברי - מצפה רמון, תחתית מעלה מחמל (הליכה מדרום לצפון).

קמפוס מכתש רמון

12. טיילת אלברט, הר גמל, בי"ס שדה הר הנגב, ירידה למכתש רמון, נחל רמון, שן רמון, קיר האמוניטים.

13. "גיא זוחלים", מפער גוונים, נחל גוונים, הר סהרונים, שער רמון, פרסת נקרות, מערת נקרות, מפער נקרות.

קמפוס "ארץ בראשית" מזרח הרמון עד הערבה

14. שולי כרבולת חרירים, נחל גלד, חניון חולית, נחל נקרות.

15. הר ירב, נחל צבירה, סדקי אשבורן, נחל כרכשת, מרכז ספיה.

בשל מרחק הנסיעה הרב, במקטע זה יתקיימו 3 קמפוסים (בני יומיים כל אחד). הלינה תהיה במלון או באכסניה. בסיורים רבים נעזר ברכב מדברי וג'יפים, כדי ל"הקפיץ" את המשתתפים לנקודת התחלת הסיור ולהוציאם אל הכביש בנקודת הסיום.

סיורים חד יומיים

1. ראש נחל מעלה, מיצד צפיה מעלה ימין ונחל ימין, נחל חתירה, מעלה פלמ"ח, עין יורקעם.
2. מצד יורקעם, "הסנפיר הגדול", רכס חתירה, בקעת אורון.
3. נחל מדור, הר כרבולת, ראש מעלה אברהם.
4. מעלה צורים, נחל פרס, חציית נחל צפית.
5. נחל צפית, עיינות צפית, עין צפית, צומת צפית.
6. מצד תמה, ראש מעלה חצרה, המכתש הקטן שער אשמדאי.
7. מעלה עלי, מצפה המכתש, מעלה עקרבים.
8. נחל תלול, נחל צין, בקעת צין, ציר קצא"א, חוד עקב, חניון יום עין עקב. (הליכה מדרום לצפון).
9. עין עקב תחתון, עין עקב עליון, נחל עקב, עין שביב, מעלה שביב, עין זיק או ראש מעלה נחש צמא.

* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.

* המחיר כולל הדרכה, תחבורה, רכבי שטח, כניסות לאתרים, לינה וכלכלה בקמפוס (שניים בחדר) וחובש.

שביל ישראל - מקטע 5 הערבה והרי אילת

מחיר: 6,250 ₪

דרגת קושי: בינונית

14 ימי סיור

שעת יציאה: 5:00

ימי א'-ב' + יום נוסף

מדריך: יריב אברהם

קמפוס גב הערבה

7. גב עישרון, נחל זוג, נחל הגדרה, נחל עובדה, נחל מתק.
8. נחל מילחן, צוקי תמנע, מעלה מילחן, גבעת ססגון, שער פארק תמנע.

קמפוס מבקעת תמנע להרי אילת

9. נחל אלכסון, הר תמנע, אגם נחושטן, מרגלות הרי חכליל, נחל נימרה.
10. נחל רחם, גבי רחם, דקלי רחם, מעלה עמרם, נחל שחורת.

קמפוס מהרי אילת לים סוף

11. קניון שחורת, הר שחורת, גיא אבוד, נחל רודד, נחל נטפים.
12. עין נטפים, נחל גשרון עליון, מעלה יהושפט.
13. נחל גשרון תיכון, מעלה גשרון, ראש מעלה בולבוסים, הר צפחות, מפרץ אילת.

סיור חד יומי

14. נחל מעלה - ראש מעלה ימין.

בשל מרחק הנסיעה הרב כל הסיורים במקטע זה (למעט סיור אחד חד יומי) במתכונת של קמפוסים בני יומיים - שלושה. הלינה תהיה באכסניות נוער ובבית מלון. לעיתים נעזר ברכב מדברי וג'יפים כדי ל"הקפיץ" את המשתתפים לנקודת התחלת הסיור ולהוציאם אל הכביש בנקודת הסיום.

קמפוס ערבה תיכונה

1. מרכז ספיק, ציר המעיינות, נחל עומק, שלוחת עומק, נחל עשוש.
2. נחל צופר, רמת צופר, נחל זעף, חניון ברק.

קמפוס מהערבה לשולי הר הנגב

דרך קניוני הערבה

(הליכה מדרום לצפון)

3. קניון נחל ברק, רמת ברק.
4. קניון ורדית, נחל פארן, נחל ציחוק, נחל חמדה.

קמפוס מישורי הנחלים הגדולים

5. גבעות צחיחה, נחל חיון, שיטים, נחל קצב, נחל שיזפון, צומת שיזפון.
6. בקעת נעצון, נחל איה, חולות נחל כסוי, בקעת עובדה, נחל שחורת.

* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.

* המחיר כולל הדרכה, תחבורה, רכבי שטח, כניסות לאתרים, לינה וכלכלה בקמפוס (שניים בחדר) וחובש.

שביל ישראל - מקטע 5 בצעד קל הערבה והרי אילת

מחיר: 9,420 ₪

דרגת קושי: בינונית

19 ימי סיור

שעת יציאה: 5:00

ימי ג'ה' + יום נוסף

מדריך: שי יגל

קמפוס - גב הערבה

10. דיונת חולות כסוי, נחל שחרות, תחילת מעלה שחרות.
11. גב עישרון, נחל זוגן, נחל הגדרה, נחל עובדה, נחל שרביט.
12. נחל מתק, צוקי תמנע, מעלה מילחן, שער פארק תמנע.

קמפוס - מבקעת תמנע להרי אילת

13. נחל אלכסון, הר תמנע, אגם נחושתן, פארק תמנע.
14. נחל נמרה, נחל גדנ"ע, נחל רחם, מפגש עם נחל שני.
15. גבי רחם, דקלי רחם, מעלה עמרם, פתח קניון שחרות.

קמפוס - מהרי אילת לים סוף

16. קניון שחרות, גיא אבוד, נחל חודד.
17. נחל נטפים, עין נטפים, הר יואש.
18. נחל גשרון, מעלה גשרון - גבעת רחבעם.
19. ראש מעלה בולבוסים, הר צפחות, חוף אלמוג.

בשל מרחק הנסיעה הרב, כל הסיורים במקטע זה יהיו במתכונת של קמפוסים בני שלושה - ארבעה ימים. הלינה תהיה באכסניות נוער ובבית מלון. לעיתים נעזר ברכב מדברי וג'יפים על מנת ל"הקפיץ" את המשתתפים לנקודת התחלת הסיור ולהוציאם אל הכביש בנקודת הסיום.

קמפוס - ערבה תיכונה

1. ציר מעיינות, צופר, מואה.
2. נחל עשוש, מעלה עשוש, רמת צופר.
3. נחל צופר, נחל זעף, חניון נחל ברק.

קמפוס - מהערבה לשולי הר הנגב

(הליכה מדרום לצפון)

4. נחל ברק, קניון ברק.
5. רמת ברק, צוקי חדוד, קניון ורדית.
6. נחל פארן, נחל ציחור.

קמפוס - מישורי הנחלים הגדולים

7. נחל חמדה, נחל חיון, שיטים.
8. נחל קצב, בסיס שיזפון, נחל שיזפון.
9. צומת שיזפון, בקעת נעצוץ, נחל איה, נחל כסוי.

* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.

* המחיר כולל הדרכה, תחבורה, רכבי שטח, כניסות לאתרים, לינה וכלכלה בקמפוס (שניים בחדר) וחובש.





משביל לשביל לא נפסיק ללכת

מסלולים יחודיים לאוהבי לכת



משביל לשביל

לא נפסיק ללכת

לבוגרי שביל ישראל ולמשתתפים חדשים אנו מציעים אפשרות לצעוד בשבילים נוספים באזורי הארץ השונים. הסיורים מלווים בהדרכה מקיפה בנושא גיאוגרפיה, טבע, היסטוריה, חברה ועוד.

דרגת קושי

בינונית, מרחקי הליכה בטווחים של בין 6-17 ק"מ בהתאם לקורס הנבחר.

מתכונת ההליכה בשבילים

מרבית הסיורים הם חד יומיים. היציאה לאזורים מרוחקים נעשית במסגרת מחנה לימוד (קמפוס) בן יומיים עד שלושה רצופים.

היציאה לסיורים

במרבית הסיורים מרחק הנסיעה הרב דורש השכמה מוקדמת ויציאה מתל אביב ב-06:00 בבוקר ולעיתים אף מוקדם יותר.

ביטוח והצהרת בריאות

הרישום דורש חתימה על הצהרת בריאות בגוף טופס הרישום.

הרישום מחייב ביטוח תאונות אישיות הכלול במחיר שכר הלימוד

תלמידים אשר ברשותם פוליסת ביטוח תאונות אישיות ותלמידים אשר גילם מעל 80 נדרשים להמציא פוליסת ביטוח תאונות אישיות. כנגד הצגת האישור יינתן להם זיכוי בגובה עלות הביטוח הכלול בשכר הלימוד.

השלמת סיורים

משתתף שיעדר מסיור והודיע על כך לחונך הקבוצה יהיה רשאי להשלים סיור עם קבוצה אחרת ביום אחר, על בסיס מקום פנוי ובתיאום. ניתן להשלים 3 סיורים בשנה לכל היותר. באם לא מוצתה זכות ההשלמה - היא תישמר למשך שנה אחת נוספת בלבד.

שכר הלימוד כולל: הדרכה, תחבורה, חובש, כניסות לאתרים, ביטוח תאונות אישיות.

במקרים של לינה והקפצות ברחבי שטח - התשלום יכלול לינה וכלכלה (שניים בחדר) ורכבי שטח בהתאם.

ביטול ההרשמה והחזר כספי

יש להודיע להנהלת המכון בכתב על ביטול ההרשמה. ביטול ההרשמה יתאפשר עד לאחר הסיור השלישי בשנת הפעילות. החזר כספי יינתן באופן יחסי. מעבר לסיור השלישי לא יינתנו החזרים כספיים. תלמיד שיקבל הנחה בעת הרישום וביטול לימודיו, ישלם את התשלום המלא עבור לימודיו באופן יחסי עד הודעת הביטול. ראו עמוד 117.

דמי הרשמה - תלמידים חדשים יחויבו בדמי הרשמה ע"ס 75 ₪

הנחות*

5% לחברי ההסתדרות הכללית החדשה (בהצגת תעודה).
10% לכל אחד מבני זוג הצועדים יחד במגמה.
*ההנחות ניתנות ממחיר הבסיס, לא כולל לינות ורכבי שטח.

* מועדי הסיורים יימסרו לנרשמים.

* ייתכנו שינויים בתכנית ומועדי הסיורים.

* הנהלת המכון שומרת לעצמה הזכות לבטל השתתפותו של תלמיד בסיורים, עקב אי התאמה.

* **לנרשמים עד לתאריך ה-5.9.20 (כולל) תנתן הנחה של**

150 ₪.

* ט.ל.ח.



שם השביל	למי מיועד?	ימים ומדריך	דרגת קושי	עמוד
אל המרחבים 17-10 ק"מ ליום 15 ימים בשנה	בוגרי שביל ישראל ומשתתפים חדשים	שלישי - ערן סער	בינונית	100
במשעול בלב שדות 17-10 ק"מ ליום 15 ימים בשנה	בוגרי שביל ישראל ומשתתפים חדשים	ראשון - ערן סער	בינונית	100
בשביל הכיף 17-10 ק"מ ליום 15 ימים בשנה	בוגרי שביל ישראל ומשתתפים חדשים	חמישי - ערן סער	בינונית	101
מנפלאות הארץ 17-10 ק"מ ליום 15 ימים בשנה	בוגרי שביל ישראל ומשתתפים חדשים	שני - יריב אברהם	בינונית	101
עוד ועוד לצעוד 12-10 ק"מ ליום 10 ימים בשנה	בוגרי שביל ישראל ומשתתפים חדשים	חמישי - מיטב המדריכים	בינונית	102
תוצרת הארץ 17-10 ק"מ ליום 10 ימים בשנה	בוגרי שביל ישראל ומשתתפים חדשים	שישי - מיטב המדריכים	בינונית	102
שביל בצד 17-10 ק"מ ליום 15 ימים בשנה	בוגרי שביל ישראל ומשתתפים חדשים	שני - מיטב המדריכים	בינונית	103
שבילי חמד 17-10 ק"מ ליום 15 ימים בשנה	בוגרי שביל ישראל ומשתתפים חדשים	רביעי - ערן סער	בינונית	103
בשביל הנשמה 7-6 ק"מ ליום 15 ימים בשנה	בוגרי שביל ישראל ומשתתפים חדשים	שני - ערן סער	קלה - בינונית	104
שביל הסנהדרין ושביל מים אל ים 18-12 ק"מ ליום 15 ימים בשנה	בוגרי שביל ישראל ומשתתפים חדשים	שני - ד"ר חגי עמיצור	בינונית	104
יש פרחים שעד אינסוף... 10-7 ק"מ ליום 8 ימים בשנה	בוגרי שביל ישראל ומשתתפים חדשים	רביעי - ליאור כנעני	קלה - בינונית	105

אל המרחבים

מחיר: 4,365 ₪

דרגת קושי: בינונית

15 ימי סיור

שעת יציאה: 6:00

ימי שלישי

מדריך: ערן סער

סיורים חד יומיים



1. שביל ישראל החדש - מערד לכפר הנוקדים.
2. שביל ישראל החדש - מכפר הנוקדים למצדה מערב.
3. שביל ישראל החדש - מצדה - תחילת מסלול נחל רום (מלונות עין בוקק).
4. שביל ישראל החדש - מנחל רום למישור עמיעז.
5. נחל בית העמק.
6. שביל המעיינות - מכאוכב אל הווא לבית שאן.
7. מנחל אלעל לנחל מיצה.
8. מדלית אל כרמל לנחל בוסתן.
9. מהר הילל לנחל מירון.
10. מנחל מתת לעינות נרייה.
11. הר הנגב - ראש אלות.
12. שביל רמות מנשה.

קמפוס אילת (שלושה ימים)

* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.
* המחיר כולל הדרכה, תחבורה, רכבי שטח, כניסות לאתרים, לינה וכלכלה בקמפוס (שניים בחדר) וחובש.

13. קניון נחל עדה - מעגלי.
14. נחל עתק.
15. בקעת תמנע.

במשעול בלב שדות

מחיר: 4,195 ₪

דרגת קושי: בינונית

15 ימי סיור

שעת יציאה: 6:00

ימי ראשון

מדריך: ערן סער

סיורים חד יומיים



1. מים לים - מנחל כזיב - אבירים.
2. מים לים - אבירים - חורפיש.
3. מים לים - חורפיש - הר הילל.
4. הר ערקוב, בורות רמליה ועד עבדת.
5. מצוק תמרור לעין בוקק.
6. מדבר יהודה - נחל קינה וגב קינה.
7. מדבר יהודה - נחל דוד (המסלול הארוך - מפל החלון).
8. מים לים - הר הילל - קדרים.
9. מים לים - קדרים - נחל צלמון - גינוסר.
10. גליל תחתון - מקרני חיטין לארבל.
11. כרמל - נחל אלון ונחל כלח.
12. הרי יהודה - נחל קטלב ונחל שורק.
13. גולן - נחל גילבון.

קמפוס ערבה (יומיים)

* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.
* המחיר כולל הדרכה, תחבורה, כניסות לאתרים, לינה וכלכלה בקמפוס (שניים בחדר) וחובש.

14. חריץ בחוואר - מכביש הערבה לעין תמר דרך חווארי ים המלח.
15. חל אוביל וצוקי אוביל או נחל פרס.

בשביל הכיף

מחיר: 4,285 ₪

דרגת קושי: בינונית

15 ימי סיור

שעת יציאה: 6:00

ימי חמישי

מדריך: ערן סער



* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.
* המחיר כולל הדרכה, תחבורה, כניסות לאתרים, לינה וכלכלה בקמפוס (שניים בחדר) וחובש.

סיורים חד יומיים

1. גליל עליון מערבי - ממערת קשת לנחל שרך.
2. כרמל - נחל כלח.
3. גליל מזרחי - צוק עכברה.
4. מדבר יהודה - נחל דוד (המסלול הארוך עד מפל החלון).
5. שביל ישראל החדש - מערד לכפר הנוקדים.
6. שביל ישראל החדש - מכפר הנוקדים למצדה מערב.
7. שביל ישראל החדש - מצדה - תחילת מסלול נחל רום (מלונת עין בוקק).
8. הרי יהודה - נחל קטלב - דיר א שייח - נחל שורק.
9. נחל דנה - נחל תבור.
10. דרום - מכתש בארי (דרום אדום).
11. גולן - נחל גילבון (המסלול הארוך).
12. הר החרמון - מחטיבת חרמון לנחל גובתה, היישוב נמרוז, נבי איליה עד עין קנייא.

קמפוס אילת (שלושה ימים)

13. נחל שני דרומי.
14. הר שלמה ונחל מפלים.
15. בקעת עמרם - העמק הנעלם והר אמי.

מנפלאות הארץ

מחיר: 4,600 ₪

דרגת קושי: בינונית

15 ימי סיור

שעת יציאה: 6:00

ימי שני

מדריך: יריב אברהם

סיורים חד יומיים

1. שביל אמאוס ממעלה החמישה לפארק קנדה.
2. נחל כזיב.
3. רכס חתירה - חצץ דרוך.
4. שביל סובב משגב.
5. יודפת והר עצמון.
6. שביל ישראל החדש - מנחל רום לנחל יזרח ונחל זוהר.
7. הירדן ההררי.
8. סובו מצדה והקיפוא - כולל סיור באתר.
9. נחל צאלים.
10. מקרני חטים לנחל ארבל.
11. סיור עירוני בירושלים.

קמפוס נגב (יומיים)

12. נחל צפית עליון.
13. מנחל חגור לנחל שרך.

קמפוס גליל עליון (יומיים)

14. מברעם לגוש חלב.
15. מינוח לכליל דרך מצודת יחיעם.



* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.
* המחיר כולל הדרכה, תחבורה, רכבי שטח, כניסות לאתרים, לינה וכלכלה בקמפוס (שניים בחדר) וחובש.

מחיר: 2,585 ₪

דרגת קושי: בינונית

10 ימי סיור

שעת יציאה: 6:00

ימי חמישי

מיטב המדריכים: עטר זהבי, רועי טלבי, ליאור כנעני, יהודה כץ (כצ'לה), ד"ר ירון עובדיה, אורן פוקס, יוני שטרן.



* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.
* המחיר כולל הדרכה, תחבורה, כניסות לאתרים וחובש.

סיורים חד יומיים

1. חלמוניות וסתנויות ברכס חזקה (רכס בשנית).
2. הגולן הצפוני - אקולוגיה וגיאולוגיה ביער אודם ורכס בשנית.
3. נחל אוג, קאסר אל יהוד, כוכי המתבודדים בואדי נוחיל.
4. שביל ישראל החדש - אזור הר נעמה, ראש מעלה ענבה (מערב המצדה).
5. לאורך גבול בקעת הירדן - מו"פ בקעת הירדן, אנדרטת הבקעה, תצפיות על גדר המערכת, תצפית מהמוסטרה, עיינות פצאל.
6. סרטבה ונחל פיראן.
7. אקולוגיה של חורש הים תיכוני - גבעות האלוניס - טבעון.
8. גבעת האירוסים, מסלולים בפרדס אורגני, שפך נחל שורק ותל יבנה ים.
9. בעקבות האירוס הנצרתי בהר יונה.
10. המאבק על המים בין ישראל לשכנותיה - יבוש עמק החולה - תצפית מרמות נפתלי, המוביל הארצי - גשר בנות יעקב, פרויקט הטיית מקורות הירדן, שמורת נחל שניה.

מחיר: 2,585 ₪

דרגת קושי: בינונית

10 ימי סיור

שעת יציאה: 6:00

ימי שישי

מיטב המדריכים: יריב אברהם, עטר זהבי, ליאור כנעני, יהודה כץ (כצ'לה) ואחרים.



סיורים חד יומיים

1. מערד לבריכת צפירה.
2. נחל מיצר ונחל אלעל.
3. אל הסרטבה - בקעת הירדן.
4. נחל תמר.
5. נחל מערה/נחל דולב.
6. שביל ישראל החדש - אזור הר נעמה, ראש מעלה ענבה, מערב המצדה.
7. מברכת צפירה למצדה.
8. חוצה עמק החולה - פריחות מרהיבות בגליל העליון - עוזזרים, אגסים ומטעים.
9. שביל רמות מנשה - מבט שלמה להר חורשן.
10. נחל עורבים.

* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.
* המחיר כולל הדרכה, תחבורה, כניסות לאתרים וחובש.

מחיר: 4,575 ₪

דרגת קושי: בינונית

15 ימי סיור

שעת יציאה: 6:00

ימי שני

מיטב המדריכים: עטר זהבי, אברהם יריב, דן עפרי ואחרים.**סיורים חד יומיים**

1. הר אביתר וביקור בריחניה.
2. קניון הבזלת בנחל תבוה.
3. מנחל צין לבורות רמליה.
4. קדרים - נחל צלמון - גינוסה.
5. הר סדום ונחל פרצים.
6. הרי ירושלים - שמורת המסרק.
7. מדבר יהודה - הר עזאזל, מבצר הורקניה, מנזר מרסבא ונבי מוסא.
8. מנחל הלמות ("העמק הנעלם") לנחל אפיקים, באר מנוח ועד פארק סיירת שקד.
9. רכס קידוד, בקעת קנאים.
10. אל בקעת הארבל - ירידה במצוק כולל סולמות וחבלים.
11. מהר הלל לחמדת ימים (בתקווה לפריחת אדמוניות).
12. נחל זאכי ובקעת בית ציידא.

קמפוס צבע הרמון (שלושה ימים)

13. חוות שגטי במדבר, קניון עדה, גב יחם ומצפה פארן.
14. מרכז המבקרים מצפה רמון, מהר רמון ועד נחל ניצנה.
15. הר ארדון עד גבעת חרוט, מצד סהרונים, עין סהרונים וציר צבעי הרמון.

* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.
* המחיר כולל הדרכה, תחבורה, כניסות לאתרים, לינה וכלכלה בקמפוס (שניים בחדר) וחובש.

מחיר: 4,195 ₪

דרגת קושי: בינונית

15 ימי סיור

שעת יציאה: 6:00

ימי רביעי

מדריך: ערן סער**סיורים חד יומיים**

1. גליל מערבי - נחל בית העמק.
2. גליל עליון - נחל מתת, הר אדיר, עינות נריה.
3. גולן - נחל אל על ונחל מיצר.
4. גליל תחתון - מכאוכב אל הוא לבית שאן (שביל המעינות).
5. שביל רמות מנשה.
6. הרי יהודה - מנחל כפירה לפארק קנדה.
7. השפלה - מבית ג'מאל לעגור (דרך חורבת כייפא).
8. נחל אוג - מדבר יהודה.
9. תלכיד פיראן - בקעת הירדן.
10. שביל ישראל הקטע החדש - מערד לכפר הנוקדים.
11. שביל ישראל הקטע החדש - מכפר הנוקדים למצדה מערב.
12. שביל ישראל הקטע החדש - מצדה תחילת מסלול נחל רום (מלונות עין בוקק).
13. שביל ישראל קטע החדש - מנחל רום למישור עמיעז.

קמפוס הר הנגב (יומיים)

14. פרסת דבשון, עין עקב תחתון ועליון, עבדת.
15. הר רמון, קרני רמון, קניון הפריזמות (פריחת האירוסים).

* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.
* המחיר כולל הדרכה, תחבורה, כניסות לאתרים, לינה וכלכלה בקמפוס (שניים בחדר) וחובש.

מחיר: 4,445 ₪

דרגת קושי: קלה-בינונית

15 ימי סיור

שעת יציאה: 6:00

ימי שני

מדריך: ערן סער

סיורים חד יומיים (6-7 ק"מ)



1. גליל מערבי - מחורבת עירב לנחל שרך, תצפית ג'וחדר (ללבנון), ביקור בעראב על ערמשה.
2. גליל עליון מזרחי - מסדקי יפתח לעין אוזים, תל קדש, מלכיה.
3. הר מירון - נחל מורן - נחל נריה, חדר ההנצחה של נבי מרעי, כפר הילדים.
4. כרמל - נחל בוסתן, בזלתון ופריחות במעגן מיכאל ורמות מנשה.
5. קטע משביל המעינות, חצר גשר הישנה.
6. שפלת יהודה - שביל בורות המים בפארק בריטניה, בית ג'מאל וחרבת מדרס.
7. גלבע - אירוסים במלכישוע, הר ברקן, כתף שאול, משכן האמנויות בעין חרוד, גדעונה.
8. גליל תחתון - סובב הר כמון, מפגשים בכמאנה ומער'.
9. מדבר יהודה - שביל סובב ערד (נחל כידוד), דוריג'את או לגיה.
10. מדבר יהודה - עין גדי, נחל ערוגות ובית הכנסת, הגן הבוטאני.
11. מדבר יהודה - תצפית מנזר סנט ג'ורג', נחל אוג מעגלי (תחתון).

12. רמת הגולן - נחל סער, חורבת עמרית, מפגש בקיבוץ שמיה.

13. הבונים - דור (מסלול מעגלי), מוזיאון המיזגה ותל דור.

קמפוס הר הנגב (יומיים)

14. אזור ירוחם - שביל הצב, מפגש עם פעילה סביבתית, נשים מבשלות.

15. שדה בוקר - הר צרוק, בית השאנטי.

* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.

* המחיר כולל הדרכה, תחבורה, כניסות לאתרים, לינה וכלכלה בקמפוס (שניים בחדר) וחובש.

שביל הסנהדרין ושביל מים אל ים

דרגת קושי: בינונית

15 ימי סיור

שעת יציאה: 6:00

ימי שני

מדריך: ד"ר חגי עמיצור

סיורים חד יומיים

שביל הסנהדרין

1. בית שערים - עין יבקע.
2. עין יבקע - שפרעם.
3. שפרעם - נחל אבליים.
4. נחל אבליים - יודפת.
5. יודפת - מחלף הושעיה.
6. שיחין - צומת בית רימון.
7. צומת בית רימון - יער לביא.
8. יער לביא - בקעת הארבל.
9. בקעת ארבל - סובב כנרת.
10. סובב כנרת - טבריה.

שביל מים אל ים

11. עין חרדלית - מצד אבירים.
12. מצד אבירים - עין חותם (חורפיש).
13. עין חותם - חניון שביל פסגה.
14. חניון שביל פסגה - נחל עמוד (כביש 85).
15. נחל עמוד (כביש 85) - כנרת.

* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.

* המחיר כולל הדרכה, תחבורה, כניסות לאתרים וחובש.



מחיר כולל: 3,815 ₪

שביל הסנהדרין: 2,585 ₪

מים אל ים: 1,230 ₪

מחיר: 2,090 ₪

דרגת קושי: קלה-בינונית

8 ימי סיור

שעת יציאה: 6:00

ימי רביעי

מדריך: ליאור כנעני

סדרת טיולים צפונית בעקבות פריחות מיוחדות

בסדרת טיולים זו, נתמקד בפריחה. "הפרסומות" של עולם הטבע עבור חרקים ומאביקים אחרים. בכל טיול נתמקד בפרח אחד, ונספר את סיפורו המיוחד. בשיה, בסיפור ובסיפורי עמים שונים. אל נקודות הפריחה נגיע לאחר הליכה ברמת קושי בינונית (7-10 ק"מ בכל טיול).

סיורים חד יומיים

- חלמוניות וסתוניות ברכס חזקה** - נפסע בינות לאלונים כבירים ומעיינות נסתרים בדרכינו לאורך שביל הגולן אל הישוב אלוני הבשן.
- רקפות במצוק רמים** - אל הצנועה שבפריחות, הרקפת. מסלול רגלי ייקח אותנו במורד מצוק רמים הנישא, אל קרית שמונה. בדרכנו, נעמוד על שפע התופעות הגאולוגיות הנחשפות במצוק, ונתרגש משפע הפריחה, אל מול נופי המרהיבים של עמק החולה.
- מרבדי כלניות בחורשת טל/דפנה** - נפתח בהליכה לאורך קטעו הראשון של שביל ישראל, נחלוף בסמוך למעיינות הנוחילה וקו הגבול עם לבנון, משם דרך שטחים חקלאיים נגיע אל מעיינות הדן, נכנס לקיבוץ דפנה ונתרשם משדות כלניות עד אינסוף.

- ט"ו בשבט בגליל העליון - עוזורים, אגסים ומטעים** - בעונה זו של השנה, נצא לחגוג את ט"ו בשבט בחציית עמק החולה. נעבור דרך מטעי שזיף, נקטרינה ושקד בשיא פריחתם, נבקר גם במזח העתיק של אגם החולה, ונחצה את הירדן בגשר החמישה. נסיים בנקודת יישוב חלוצית - הלא היא דרדרה.
- צבעונים בנחל משגב** - מסלול נופי מושלם, כשהחרמון המושלג מלווה אותנו בצידו השני של השבר. נרד בינות לסלעים אל נחל משגב אל ח'רבת ניחא ואתר פריחה מרהיב של פריחת צבעוני ההרים.
- אירוס נצרת בהר יונה** - נרד דרך הכפר עין מאהל ועינות שועים לכיוון הר דבורה, נרד דרך שביל נופי עם שפע של פריחת לוטם בורוד ובלבן.
- שושן צחור בנחל כזיב** - נצא בעקבות היפה בפרחי ישראל, השושן. נחפש אותו על מצוקים נישאים מעל לנחל כזיב, משם נרד אל נחל כזיב להתקררות בצל ושכשוך במים. נסיים בעליה קצרה אך תלולה אל מושב גורן.
- פריחות בחרמון** - אין טוב מלהתקרר בעונה זו מאשר בחרמון. נעלה ברכבל אל פסגת החרמון, ומשם נצא לסיור פריחה "אירנו טורני" בפסגת ישראל. נעפיל אל גבעות הקרב של מלחמת יום כיפור, ונעבור דרך עמק הפרפרים ובקתת האלפיניסטים, נשקיף אל עמק בולען, ונמשיך בירידה לכיוון תחנת הרכבל התחתון דרך הר חבושית.

* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.

* המחיר כולל הדרכה, תחבורה, כניסות לאתרים וחובש.





עם הפנים לקהילה חוגים לידיעת הארץ

חווייה של לימודים, סיורים ואנשים



עם הפנים לקהילה חוגים לידיעת הארץ

מרכז לימודי חיפה

בית יד לבנים - רחוב הירקון 48

601/ח

קוקטייל ארץ ישראלי תכנית שנתית

8 סיורים

8 הרצאות

19:30 - 18:00

ימי שלישי ושישי

בין הסיורים

- מוקדם ומאוחר בהיכל הקודש - קהילת הקראים
- נפלאות הטבע בעמק יזרעאל והגלבוע - פריחה, האבקה ופירות
- 150 שנות התיישבות בעמק החולה - סיפורם של שבטי העוורנה, סיפורי בתים במטולה
- מלחמת העולם הראשונה - ירושלים עוברת בין המעצמות

מועד פתיחה - 27.10.20

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים

מרצי התכנית

מוטי זיק, ד"ר דניאל זלדס, רועי טלבי, יותם יעקבסון, פלג לוי, ד"ר חגי עמיצוק, יגאל צחור, ד"ר ינון שבטיאל

בין ההרצאות

- הורדוס המלך וביצוריו - משכן לקנאים במרד החורבן
- הפזורה הבדואית בישראל - סוגיית הקרקעות
- הדבורים וחכמת הנחיל
- הגדודים העבריים

הזמנה ליום פתוח בחיפה

יום חמישי 10.9.20 | בין השעות: 17:00-20:00
אולם רכפורט, אודיטוריום חיפה, שדרות הנשיא 140, חיפה

מרכז לימודי חיפה

בית יד לבנים - רחוב הירקון 48

סמסטר א'

602/ח

יהודים ויהדות בתקופת הבית השני ולאחריו - בין גאות לשפל, בין פורענות לתחייה

12 הרצאות

12:00 - 10:30

ימי שני

מרצה: ד"ר ינון שבטיאל

הרות אסון עוד יותר מהמרידה הראשונה. ובאופן הנראה כפלאי, אך שנים לא רבות לאחר מכן, חווה העם פריחה תרבותית, חברתית ורוחנית ששורשיה נטועים בו עד היום.

מועד פתיחה - 26.10.20

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים.

תקופת הבית השני נחשבת לאחת התקופות הסוערות והמשפיעות ביותר בתולדותינו של העם היהודי. מאז הקמת בית המקדש השני ועד לחורבנו, עבר העם היהודי תלאות, תמורות בחייו, זכה לעצמאות מדינית, איבד אותה, ולסיום חווה מרידה איומה שתוצאותיה השפיעו על חייו ושינו אותם מקצה לקצה באופן תרבותי, רוחני, דתי, כלכלי וחברתי. 62 שנים לאחר שהסתיימה התקופה המכונה הבית השני, יצא העם למרידה נוספת שתוצאותיה היו

סמסטר ב'

603/ח

התרבות החומרית של האדם בא"י מראשית קיומו ועד התקופות הקלאסיות

סיור אחד

12 הרצאות

12:00 - 10:30

ימי שני

מרצה: ד"ר שי בר

במסגרת הקורס נערוך היכרות ראשונית עם סוגי הממצא המתגלים בחפירות ומעובדים במסגרת המחקר הארכיאולוגי. יושם דגש על hands-on (כל שיעור יובאו לאולם ממצאים אמיתיים מחפירות אוניברסיטת חיפה, על מנת שהמשתתפים יוכלו "לגעת" בהם, לבחון אותם, ולהבין יותר לעומק את החיים בעת העתיקה).

מועד פתיחה - 22.2.21

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיוורים.

בקורס זה נעסוק בסוגיה החשובה ביותר במחקר הארכיאולוגי - התרבות החומרית של האדם. זהו הכלי המרכזי המשמש את הארכיאולוג בהבנת אופי וסגנון החיים של התרבויות השונות בתקופות השונות. מכלי זה לומדים על חיי האדם כפי שהם משתקפים במגוון רב של תחומים (הכנה ועיבוד מזון; תרבות רוחנית ופולחן; כלי נשק ועבודה; כלכלה קדומה); ועוד נושאים רבים.

עם הפנים לקהילה חוגים לידיעת הארץ

מרכז לימודי נהריה

בית יד לבנים, רח' יפה נוף, גבעת אוסישקין

604/ח

קוקטייל ארץ ישראלי תכנית שנתית

7 סיורים

8 הרצאות

11:30 - 10:00

ימי שלישי

בין הסיורים

- דרוזים, צ'רקסים ובהאים בגליל - כפר קמה, נבי שועייב ואזור צמח
- תל אל אחוואט - חרושת גויים, עירו של סיסרא
- ביולוגיה ימית במישור החוף הצפוני - מחוף הבונים ועד חוף דור
- צפת בתפארתה - מהמיסטיקה העברית הקדומה (הרשב"י) ועד הקבלה של האר"י

מועד פתיחה - 3.11.20

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים

מרצי התכנית

עו"ד עידן אבוהב, אריאלה ארז, ד"ר שי בה, נפתלי הילגר, ד"ר דניאל זלדס, עו"ד קובי סגל, יגאל צחור, ד"ר שי רוזן

בין ההרצאות

- תובנות מודיעיניות בפרשת השבוע - "אייכה?" אלוהים מלמד את סודות החקירה
- האיש והאגדה - דוד בן גוריון
- עולמן המופלא של הנמלים
- קהילות יהודיות נעלמות - בין גרבה לקובה



מרכז לימודי שדרות

מכללת ספיר, אודיטוריום ב"ס אזורי "שער הנגב"

605/ח

ארץ ישראל פנים רבות לה תכנית שנתית

6 סיורים

10 הרצאות

20:30 - 19:00

ימי שני וחמישי או שישי

בין הסיורים

- שופטים בעמק יזרעאל - ברק ודבורה - מעין חרוד, גבעת המורה, תבור
- בשביל הנזירות ועל תופעת הנזירות במדבר יהודה - מנזר חרטון, נחל פרת, אבטימיוס, ואדי נוחיל ומערות המתבודדים
- סובב עמק האלה - תל בית שמש, בית שמש, חורבת מדרס וחורבת כייפא
- שכונות הענק שהוקמו סביב ירושלים לאחר מלחמת ששת הימים

מרצי התכנית

גליה דורון, אביב הרצליק, עו"ד דוד יהב, עו"ד קובי סגל

בין ההרצאות

- על אדם וחזה - המשפחה הראשונה
- הכנסייה המזרחית בירושלים
- פרשיות שהסעירו את המדינה: "הצנחנים לא שבו" (מלה"ע השנייה)
- בג"צ ומשפט בינלאומי

מועד פתיחה - 2.11.20

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים

עם הפנים לקהילה חוגים לידיעת הארץ

מרכז לימודי ראשל"צ

בשיתוף הקתדרה, רח' ז'בוטינסקי 16

606/ח

קוקטייל ארץ ישראלי תכנית שנתית

7 סיורים

7 הרצאות

11:30 - 10:00

ימי רביעי

בין הסיורים

- העיר נצרת לובשת חג - לקראת חג המולד
- תל בית שמש - חבל עדולם, בית שמש, בית גמאל, פארק האותיות
- המאבק על המים בצפון - בין ישראל לשכנותיה - המוביל הארצי גשר בנות יעקב, פרויקט הטיית מקורות הירדן ושמורת נחל שניר (חצבאני)
- פנינים בשרון - בית הגדודים, אביחיל, נתניה - עץ השקמה ואום חאלד, סיפורו של היישוב היהודי בא"י באזור

מועד פתיחה - 4.11.20

הסיורים יסתיימו בין השעות 16:00 - 18:00 (לערך) בהתאם לעונת השנה ולמסלול המתוכנן

* ייתכנו שינויים בתכנית הלימודים והסיורים

מרצי התכנית

ד"ר אריה בורנשטיין, ד"ר ירון בלסלב, יותם יעקבסון, פלג לוי, בתיה רחמילביץ, ערן תירוש, עמי תמיר

בין ההרצאות

- ממלכת אשור והשומרונים
- העות'מאנים בארץ ישראל
- ראשית ציורי התנ"ך - ציורי הקיר בבית הכנסת דורא
- אירופוס בסוריה
- גבול הצפון - בין פריז ללונדון



סדנת גיאולוגיה

הרצאות וסיורים בדרגה קלה-בינונית

הסדנה לגיאולוגיה נוסדה על יד פרופ' עקיבא פלכסר בשנת 1991 ומאז היא ממשיכה בפעילות רציפה. במסגרתה מתקיימות הרצאות וכן סיורים בדגש גיאולוגי בשילוב עם תחומי דעת נוספים כגון הידרולוגיה, ארכיאולוגיה ובוטניקה. נעסוק בטקטונית הלוחות, התפרצויות וולקניות ותולדות הים התיכון והים השחור.

הרצאות תתקיימנה במכון אבשלום בימי שישי בין השעות: 8:30-12:30.
סיורים בשטח בהתאם לתכני הלימוד.

לפרטים ולהרשמה נא לפנות לאבי זיו:

טל': 08-9297027 | נייד: 052-2397731

דוא"ל: Aviziv7@gmail.com

חוגים לידיעת הארץ

חוויה של לימודים, סיורים ואנשים

מכון אבשלום יוזם, מסייע ומפעיל חוגים לידיעת הארץ בישובים שונים ובמקומות עבודה, בשיתוף עם רשויות מקומיות, מרכזים קהילתיים וועדי עובדים.

שיתופי פעולה

עם ועדי עובדים, חברות וארגונים



לפרטים
ולהרשמה לחוגים
משרדי מכון אבשלום:
03-6990735



סביבתנו

טיולים מבית מכון אבשלום לקהל הרחב

צור קשר

כתובתנו: קמפוס מכללת לוינסקי,

רח' שושנה פרסיץ 15, ת"א.

טלפון: 03-6983116, **פקס:** 03-7419982

דואר אלקטרוני: svivatenu@gmail.com

משרדינו פתוחים בימים: א'-ד' בין השעות 9:00-13:00

ובימי ה' בין השעות 13:00-17:00

מי אנחנו?

"אגודת ידידי מכון אבשלום", או בשמה המוכר יותר "סביבתנו", פועלת לצד המכון לידיעת הארץ ע"ש חיים אבשלום, יוזמת ומפעילה סיורים וטיולים, בקשת רחבה של נושאים. אנו מזמינים אתכם להצטרף לחוויית הטיולים שלנו ולטעום מתוך המבחר העשיר והמגוון (טיולים חד יומיים).

בתוכנית

- טיולי טבע ונוף, הכוללים קטעי הליכה קצרים
- סיורים עירוניים
- סיורים להכרת ארץ-ישראל ומורשתה
- סיורי אמנות
- טיולים רגליים למיטיבי לכת

צוות "סביבתנו"

הועד המנהל: יו"ר-אהוד לוז, שרוליק פלס - מ"מ יו"ר,
אביבה פלק, חיה עמית, צביה צור
ועדת ביקורת: עו"ד אריק ליטמן, עו"ד מוטי שנבל
יועץ משפטי: עו"ד רוני גבע
רכזת החוג: ענת רוסרט

מידע שוטף ועדכני ניתן למצוא באתר:

www.svivatenu.co.il

ובדף הפייסבוק:

"סביבתנו - לטייל בחברה טובה"

אאוורבים, אטיל,
אחפזים, אלאוד
וארוזים, ארעניק
מעצמא, אאחר



קורס מורי דרך

למה קורס מורי דרך?

- ✓ הזדמנות להכיר את ישראל
- לאורכה ורוחבה
- ✓ להרחיב את הדעת ולפתוח
- אופקים חדשים
- ✓ להיות חלק מקבוצה ייחודית
- ואיכותית
- ✓ לתת מעצמך ולהעניק לאחר

מתכונת הקורס

קורס מורי הדרך של מכון אבשלום מוכר ע"י משרד התיירות לצורך הכשרת מורי דרך ופועל על פי המתכונת החדשה של משרד התיירות הכוללת 330 שעות לימוד ו-60 ימי סיוור.

מבנה הקורס

הקורס מורכב מיום לימודים עיוניים ויום סיורים (2 ימים בשבוע). במהלך הקורס יתקיימו מספר קמפוסים בני 2-4 ימים.

משך הקורס

בהתאם לדרישות משרד התיירות, משך הקורס יעמוד על כ-12 חודשי לימודים.

תנאי קבלה

- בעלי תעודת בגרות (מגיל 20 ומעלה).
- מעל גיל 30 ניתן להתקבל גם עם אישור מוכר ע"י משרד החינוך על סיום 12 שנות לימוד (לחילופין, בעלי ציון פסיכומטרי של 550 ומעלה).
- אזרחי (או תושבי) מדינת ישראל.
- עמידה בהצלחה בראיון קבלה לקורס.

מועדי פתיחת הקורסים

- נובמבר 2020
- מאי 2021

לפרטים נוספים פנו אלינו - מכון אבשלום

טל': 03-6990735

מייל: m_avshalom@avshalom-inst.co.il

פרטים והרשמה

הרשמה

בסוף החוברת תמצאו טופס הרשמה מצורף. אנא מלאו אותו. שכתובת הלימוד יושלם בכרטיס אשראי, כמפורט בכל מגמה.

דמי הרשמה לתלמידים חדשים:
לנרשמים למגמה הכללית - 90 ₪
לנרשמים ללימודי בוקר ולשביל ישראל - 75 ₪
לנרשמים לשישי במכון - 50 ₪
בוגרי המכון פטורים מדמי הרשמה.
למגמה לדעת ארץ לא נדרשים דמי הרשמה.

נא לשלוח את חומר ההרשמה לכתובת: מכון אבשלום, ת"ד 48303, תל אביב 6148201.
כתובת דוא"ל: m_avshalom@avshalom-inst.co.il

כתובת משרדי המכון

קמפוס מכללת לוינסקי לחינוך, רח' שושנה פרסיץ 15,
קרית החינוך של תל אביב, קומה ד', חדר 440.
טלפון: 03-6990735, **פקס:** 03-7411389
כתובת למשלוח דואר: מכון אבשלום, ת"ד 48303,
תל אביב 6148201
כתובת האתר: www.avshalom-inst.co.il
שעות הקבלה: ימים א'-ה' 8:30-20:00, ימי ו' 9:00-13:00
מקום הלימודים: קמפוס מכללת לוינסקי לחינוך,
תל אביב
כתובת דוא"ל: m_avshalom@avshalom-inst.co.il

תחבורה

קווי דן

13, 125

קווי אגד

90, 854, 857, 872, 852, 808, 700, 508, 532, 502, 71,

נתיב אקספרס

601, 604

קווים

94, 95

מטרופולין

90, 147, 149

הטבות לתלמידי המכון

- לתלמידי כלל המגמות במכון הלוואות תכנית מלאה (112 שעות ומעלה), קורס במגמה לדעת ארץ במחיר מיוחד (פרטים במזכירות המכון).
- תלמיד הנרשם ל-2 קורסים ויותר הנחה מיוחדת של 10% - 12.5% בהתאם להיקף תכנית הלימודים.
- 10% - 12.5% הנחה לכל אחד מבני זוג הלוואות יחד בהתאם להיקף תכנית הלימודים.
- 5% הנחה לחברי הסתדרות העובדים הכללית החדשה.
- 50% הנחה לצעירים עד גיל 40 במגמה "לדעת ארץ".

* אין כפל הנחות

* ההנחות הן לתלמידים הלוואות בתכנית לימודים מלאה.



נהלי המכון - ביטולים, שינוי מתכונת לימודים והחזרים

נהלים במסלולי ההוראה

- הנהלת המכון שומרת לעצמה את הזכות לבטל קורס שמספר הנרשמים אליו לא יאפשר את פתיחתו, או מכל סיבה אחרת. במקרה כזה יוחזר לנרשמים מלא שכר הלימוד ששולם, לרבות דמי ההרשמה.
 - הנהלת המכון שומרת לעצמה את הזכות להפסיק את לימודיו של תלמיד בגמר סמסטר או בגמר שנת הלימודים במקרים של אי התאמה או של הפרעה למהלך התקין של הלימודים.
 - הנהלת המכון תפעל ככל הניתן על מנת לבצע את תכנית הלימודים במתכונת הלימודית שתוכננה.
 - במקרה בו המכון לא יוכל לקיים את תכניות הלימודים במתכונת המקורית (מסיבות שאינן בשליטת המכון), תהיה רשאית הנהלת המכון לערוך שינויים במתכונת הלימודים המתוכננת.
- נוהל ביטול לימודים במגמה "לדעת ארץ" - רא עמוד 16**
- נוהל ביטול לימודים בשביל ישראל ומשביל לשביל**
- רא עמוד 86 ו-100.**

נוהל החזר סיום

- תלמיד שהחזיר סיום והודיע מראש 48 ש', יוכל להשלים סיום בשנה בה למד.
- ניתן להשלים שני סיוורים בשנה, לכל היותר בהודעה מוקדמת.
- הסיוורים אישיים ולא ניתנים להעברה אלא באישור מראש ע"י רכז המגמה.
- ההשתתפות בסיום חלופי היא על בסיס מקום פנוי בלבד.
- ניתן יהיה לצרף אורח בסיום, על בסיס מקום פנוי, בתיאום עם רכז המגמה.
- תלמיד אשר תאם מועד סיום חלופי ולא הגיע לסיום (ללא הודעה מוקדמת), לא זכאי לסיום חלופי נוסף.

נוהל ביטול לימודים ביזמת התלמיד

לפני תחילת הלימודים

- ביטול רישום לקורס ביזמת התלמיד אינו מזכה בהחזר דמי הרשמה.
- במקרה שבו בוטלה ההרשמה לקורס לפני תחילתו, יוחזר לנרשם שכר הלימוד ששולם, בניכוי דמי ההרשמה.

לאחר תחילת הלימודים

- תלמיד המבקש להפסיק את לימודיו יודיע על כך **בכתב** למזכירות המכון.
- למבטל בחודש הראשון ללימודים לא יוחזר התשלום הראשון.
- למבטל בחודש השני ללימודים לא יוחזרו שני תשלומים.
- למבטל בחודש השלישי ללימודים לא יוחזרו שלושה תשלומים.



מכון אבשלום מזמין אתכם לצאת מהבית ולטייל

יום רביעי 15.7.20 | 20:30-17:30

אפולוניה על הים בהדרכת: יואב אבניאון

לעת ערב נדלקים האורות בשרון ובשומרון, גלי הים מנצנצים ורוח ערב נעימה נושבת על פנינו. המבצר העתיק מואר, והחפיר שלמרגלותיו נראה עמוק מתמיד. סיור ערב מרתק ביישוב הקדום ששמו התחלף לאורך הדורות: ארסוף, אפולוניה, סוזוסה, ארסור ועוד. נחיה כאן את המאבק בין הצלבנים למוסלמים בימי הביניים. נספר על ז'ורז' מ'אוונס האביר הצרפתי שהגיע לכאן במסע הצלב הראשון ומצא עצמו במצב מוזר על ריצ'רד לב הארי, צלאח א דין ובייברס נתבל בסיפורי העפלה ואפיל נשיר שיר מרגש בשקיעה.

הגעה עצמית

מחיר: 95 ש"ח (כולל הדרכה וכניסות לאתרים)

יום חמישי 5.8.20 | 22:00-17:00

ט"ו באב - כרמים ומחולות ליל ירח מלא בהדרכת: שלי אשכולי

השיבולים המזהיבות בחוף מסמנות שהגענו לעונת השפע: תמו החריש והטיפוח ובאה עת איסוף היבול והפרי. מה מייחד את פירות הכרם מכל השאר? מדוע שמלה לבנה, וכיצד קרה שאף אחת לא נזקקה ל"שופינג" בחג הזה? ואיזה ריקוד רוקדים בגן עדן? בין ערביים בשבילי הכפר סטף, נטייל בין חקלאות קדומה, מעיינות מפכים, וסיפורים של חג. נסיים בכוס יין משובח מבציר מקומי, מאחד מיקבי האזור.

הגעה עצמית

מחיר: 95 ש"ח (כולל הדרכה וכניסות לאתרים)

יום חמישי 23.7.20 | 22:00-15:00

בנימינה ונחל תנינים - ג'אסר א-זרקה בהדרכת: מיכל קנדל

סיור בבנימינה - בעקבות השירים של אהוד מנור, לאחר מכן נצא להליכה מחוף האקוודוקט עד לעיר העתיקה, על הטיילת החדשה לקיסריה, נבקר שרידי בית הכנסת "כניסתא דמרדווא" אל השער הצפוני של העיר - אזור פחות מוכר.

מחיר: 190 ש"ח (המחיר כולל תחבורה, הדרכה וכניסות לאתרים).

יום חמישי 20.8.20 | 21:00-16:00

מסלולים בפרדס ושפך נחל שורק בהדרכת: עטר זהבי

ביקור בפרדס משפחת זהבי האורגאני - מסלולים בפרדס. נלמד על מיני ההדרים, עצי הבוסתן, העצים האקזוטיים וצמחי התבלין שבמקום, על ההיסטוריה של המשפחה ושל ההתיישבות במקום עוד בתקופת ההעפלה. נהנה מתה צמחים מצמחי התבלין האורגניים הגדלים כאן. מחורשת הצנחנים, נצא למסלול רגלי בשפך נחל שורק. נלמד על החי והצומח הייחודיים לשטחים החוליים במישור החוף, על פעילות ההתפלה האינטנסיבית והאם היא בהכרח הפתרון המיטבי לבעיית מחסור המים בישראל, ועל איומי הפיתוח השונים על רצועת החוף בישראל.

הגעה עצמית

מחיר: 95 ש"ח (כולל הדרכה וכניסות לאתרים)

שישי-שבת 14-15.8.2020

קמפוס מים לאוהבי לכת יומיים - עולים צפונה בהדרכת: ליאור כנעני

14.8.2020 - הג'ונגלים של הבניאס

ניפגש בצומת הגומא (כביש 90) ונצא למסלול מים רטוב וצונן, אל הג'ונגלים של הבניאס. נתחיל את המסלול בסמוך למושב שאר ישוב, ומשם נלך לאורכו של הנחל. נתרשם משפעת המים, ואפילו יהיה לנו קר, לאחר כמה פרקי הליכה רטובים. נספר את סיפורו של האל פאן, אל הרועים. ונסה למצוא את נימפת הנחלים סירינקה היפה, שברחה ממנו. נסיים במפגש הנחלים, נקודת "הולדתו" של נהר הירדן, משם ניסע לאכסניה. כ-7 ק"מ הליכה, שחלקה הגדול יתבצע בהליכה במים.

15.8.2020 - הלגונות של הזאכי והכנרת שהתמלאה

לאחר נסיעה קצרה, נגיע אל שמורת בית ציידא (הבטיחה), כאן בדלתת הירדן אל הכנרת, נצא להכרות אינטימית עם נחל משושים עת נשפך אף הוא אל הכנרת. זוהי הזדמנות ייחודית לחוות את שמורת הבטיחה במלוא הדרה, עם כנרת מלאה. ניכנס אל הלגונות הצלולות, ונצלח אותן בהליכה ושחיה. נתקרה, ונספר על השמורה המיוחדת, שהשנה קיבלה כמות מים אדירה. נבקר באתרים נוספים כמו בית הבק, וגשר אריק במידה ויותר לנו הזמן. כ-7 ק"מ הליכה שחלקה הגדול במים.

מחיר: לאדם בחדר זוגי - כולל תחבורה, הדרכה, כניסה לאתרים, לינה, כלכלה (חצי פנסיון) וחובש - 835 ₪

יום חמישי 3.9.20 | 23:00-15:00

מכיכר המדינה לכיכר סדום: דרום ים המלח - ליל ירח מלא בהדרכת: זיו ריינשטיין

לעת ערב בשקיעה, נגיע לערד ונתצפת על מדבר יהודה ממצפה מואב, שם נראה גם את פסלו של תומרקין המיוחד. נמשיך בירידות סדום, עד שנגיע למסלול בנחל פרצים (כ-3 ק"מ) ונלך בין תצורת חוואר הלשון הייחודית לאזור, שבו סומן לאחרונה מקטע חדש של שביל ישראל. המסלול נהדר במיוחד בליל ירח מלא, וגם בחושך מוחלט, כשהשקט המדברי והשמיים זרועי הכוכבים מעל.

מחיר: 190 ₪ (המחיר כולל תחבורה, הדרכה וכניסות לאתרים).

יום רביעי 9.9.20 | 23:00-14:30

"שוב נתחיל מחדש": התחלות בירושלים בהדרכת: ניר אורטל

לקראת השנה החדשה, נסייר בלב ירושלים בין שמיים ואבן, נכיר כמה מההתחלות שהשפיעו על קורות העיר ונראה מה בסופן: סוס אש, מעופף פלאי, טכנולוגיות מכושפות, כבלים בשמי הקודש ועוד. מסלול הסיור - בית פרנק, השנאי המנדטורי, מתחם הרכבת, כמוסות הזמן, בנין ימק"א, החצר האנדלוסית, שער יפו, טיילת החומות, הר ציון, הרובע הארמני, הרובע היהודי.

מחיר: 190 ₪ (המחיר כולל תחבורה, הדרכה וכניסות לאתרים).



* ייתכנו שינויים בתכנית הסיורים.



שינוי כללי המשחק

ימי שלישי, בין השעות 18:00-19:30

סמינר משותף למכון אבשלום ולמכון למחקרי בטחון לאומי

בין השפעות מגפת הקורונה, חוסר היציבות במדינות האזור ומשבר כלכלי גלובלי מתפתח, ישראל נדרשת ללמוד כללי משחק חדשים כדי לשמר ולשפר את מצבה האסטרטגי. בקורס זה נבחן את השינויים בזירות שונות, כיצד הם משפיעים על ישראל ואילו שינויים הם מותיבים עבור מקבלי ההחלטות.

מפגש 1	17.11.20	הפוליטיקה האמריקנית ותוצאות הבחירות מרצה: השגריר דן שפיר
מפגש 2	15.12.20	סיכוח או לא סיכוח? מרצה: תא"ל (מיל.) אודי דקל
מפגש 3	12.1.21	עשור לטלטלה האזורית מרצים: ד"ר שרה פוייר ותא"ל (מיל.) איתי ברון
מפגש 4	16.2.21	השלכות הקורונה והסיכוח על כלכלת ישראל ותקציב הביטחון מרצים: תא"ל (מיל.) ד"ר ששון חדד
מפגש 5	16.3.21	מוכנות העורף הישראלי למשבר הבא מרצה: ד"ר כרמית כדן
מפגש 6	20.4.21	חשיבותן של עובדות בעידן של פייק ניוז מרצה: תא"ל (מיל.) איתי ברון
מפגש 7	18.5.21	יהדות התכוצות וישראל והמאבק באנטישמיות מרצה: ד"ר מיכל חטואל-רדושיצקי
מפגש 8	15.6.21	התחרות בין המעצמות מרצה: תא"ל (מיל.) אסף אוריון

מחיר לסדרה: 580 ₪ / מפגש בודד: 90 ₪

המפגשים יתקיימו באודיטוריום של המכון למחקרי ביטחון לאומי, רחוב חיים לבנון 40, ת"א.
חניה חינם.

לפרטים והרשמה

טל': 03-6990735 | פקס: 03-7411389



התנדבות למען הקהילה באתר "שבע טחנות" על גדות הירקון

מזה כ-18 שנים ומתוך רצון לתרום לקהילה, אימץ מכון אבשלום את אתר "שבע טחנות" על גדות הירקון (בתחום פארק גני יהושע). מתנדבים בוגרי המכון ותלמידיו מדריכים בהתנדבות באתר.



ניתן להגיע ממגרשי החניה של
גני יהושע בתל אביב או מול רחוב
רוקח 84 בשיכון ותיקים, רמת גן



שעות ההדרכה
בין השעות 10:00 ל-13:00
בכל חצי שעה
פרט לימים דשומים ובחגים



הסיורים נערכים בשבת
הראשונה של כל חודש
החל מחודש נובמבר

**אנו מזמינים את הציבור לבקר באתר מעניין זה
וליהנות מהדרכתם של אנשי המכון ללא תשלום**

תודתנו נתונה למתנדבים הפועלים באתר ולמרכז הפרויקט - גיורא גורביץ



גולשים למכון!

באתר מכון אבשלום ניתן למצוא מידע מכורט
על תכניות הלימודים, טיולים, לוח אירועים ייחודיים,
חדשות ועדכונים, לרבות אפשרות להוריד את
הידעון המלא לשנת הלימודים תשפ"א

www.avshalom-inst.co.il



חפשו אותנו גם ב-f

מכון אבשלום מזמין אתכם לאחר צהרים של היכרות

יום חמישי 3.9.20 | 17:00-20:30

אודיטוריום מכללת לוינסקי, שושנה פרסיץ 15, תל אביב

בתכנית

17:00 - התכנסות וייעוץ

17:30 - 18:00 הצגת מכון אבשלום ומגמות הלימוד

נושאי ההרצאות:

הקול הנשי בתיאטרון הישראלי - ד"ר רועי הורוביץ
האיראנים על הגדרות? - ד"ר רז צימט
הפסקה

התקדשות הר הבית באסלאם - אבשלום קאפח
המוזות לא שותקות – נינו אבסדזה

בין השעות 17:00-17:30 יתקיים ייעוץ למתעניינים

הכניסה חופשית

בהרשמה מראש במשרדי המכון

בטל': 03-6990735

מכון לידיעת הארץ ע"ש חיים אבשלום

קמפוס מכללת לוינסקי לחינוך, רח' שושנה פרסיץ 15,

קרית החינוך של תל אביב, קומה ד', חדר 440

כתובת למשלוח דואר: ת.ד. 48303 תל אביב, 6148201



טל': 03-6990735 | פקס: 03-7411389

avshalom-inst.co.il חפשו אותנו ב-f

עמותה רשומה מיסודה של הסתדרות העובדים הכללית החדשה מס' עמותה: 58-027-569-1